

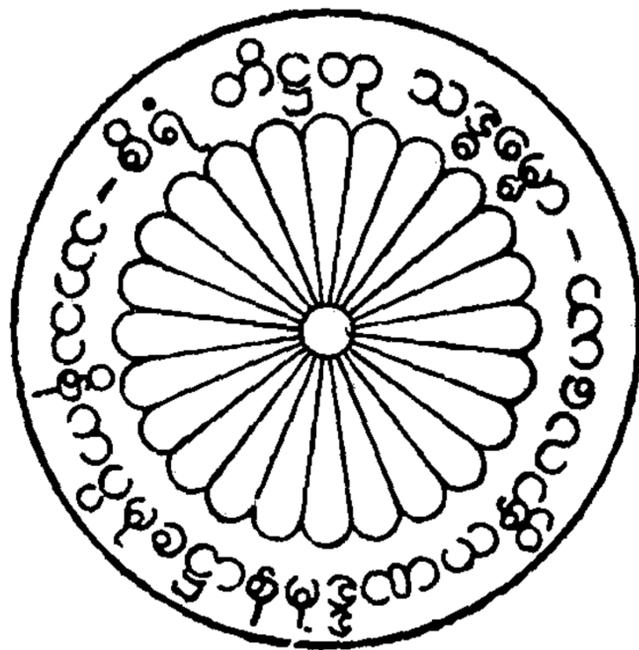
အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်

အဋ္ဌကနိပါတ်

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ကျင်းပသော ပါဠိပဌမပြန် စာပေးပွဲ
ပဌမကြီးတန်းအတွက် ဘာသာပြန်ကျမ်းစာ

ဥ ဝ င ဂ ဝ င အဝတ်ရုပ်ပြင်တော် တေဇ်

အဋ္ဌကနိပါတ်

မရမရဋ္ဌေ သာသနိကပ္ပမုခဋ္ဌာန
မုဒ္ဒကယန္တရလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ပုံနှိပ်ထိုက်ထွင် နုတ်ယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၄၀၅/၀၂၂၇) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

အဋ္ဌကနိပါတ်ထပ်ပါဠိ

မာတိကာ		ပိုဒ်
	၁-ပဌမပဏ္ဍာသဏ	
	၁-မေတ္တာဝဂ္ဂ	
၁-မေတ္တာသုတ္တ	၁
၂-ပညာသုတ္တ	၂
၃-ပဌမအပ္ပိယသုတ္တ	၆
၄-ဒုတိယအပ္ပိယသုတ္တ	၆
၅-ပဌမလောကဓမ္မသုတ္တ	၇
၆-ဒုတိယလောကဓမ္မသုတ္တ	၇
၇-ဒေဝဒတ္တဝိပတ္တိသုတ္တ	၉
၈-ဥတ္တရဝိပတ္တိသုတ္တ	၁၁
၉-နန္ဒသုတ္တ	၁၄
၁၀-ကာရဏဝသုတ္တ	၁၆
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၈
	၂-မဟာဝဂ္ဂ	
၁-ဝေရဉ္ဇသုတ္တ	၁၈
၂-သီဟသုတ္တ	၂၄
၃-အဿာဇာနီယသုတ္တ	၃၂
၄-အဿခဋ္ဌုက်သုတ္တ	၃၃
၅-မလသုတ္တ	၃၇
၆-ဒုတေယျသုတ္တ	၃၇
၇-ပဌမဗန္ဓနသုတ္တ	၃၈
၈-ဒုတိယဗန္ဓနသုတ္တ	၃၈

မာတိကာ

ပိုဒ်

၉-ပဟာရာဒသုတ္တ	၃၀
၁၀-ဥပေါသထသုတ္တ	၄၄
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၄၇

၃-ဂဟပတိဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဥဂ္ဂသုတ္တ	၄၇
၂-ဒုတိယဥဂ္ဂသုတ္တ	၅၀
၃-ပဌမဟတ္ထကသုတ္တ	၅၃
၄-ဒုတိယဟတ္ထကသုတ္တ	၅၄
၅-မဟာနာမသုတ္တ	၅၅
၆-ဇီဝကသုတ္တ	၅၇
၇-ပဌမဗလသုတ္တ	၅၈
၈-ဒုတိယဗလသုတ္တ	၅၈
၉-အက္ခဏသုတ္တ	၆၀
၁၀-အနုရုဒ္ဓမဟာဝိတက္ကသုတ္တ	၆၂
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၆၈

၄-ဒါနဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဒါနသုတ္တ	၆၈
၂-ဒုတိယဒါနသုတ္တ	၆၈
၃-ဒါနဝတ္ထုသုတ္တ	၆၉
၄-ခေတ္တသုတ္တ	၆၉
၅-ဒါနုပပတ္တိသုတ္တ	၇၀
၆-ပုညကိရိယဝတ္ထုသုတ္တ	၇၂
၇-သပ္ပုရိသဒါနသုတ္တ	၇၄
၈-သပ္ပုရိသသုတ္တ	၇၅
၉-အဘိသန္ဓသုတ္တ	၇၆
၁၀-ဒုစ္စရိတဝိပါကသုတ္တ	၇၇
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၇၈

မဇ္ဈိက

ပိဋက

၅-ဥပေါသထဝဂ္ဂ

၁-သံခိတ္တပေါသထသုတ္တ	၇၉
၂-ဝိတ္တတူပေါသထသုတ္တ	၈၁
၃-ဝိသာခါသုတ္တ	၈၄
၄-ဝါသေဋ္ဌသုတ္တ	၈၇
၅-ဗောဇ္ဈသုတ္တ	၈၈
၆-အနုရုဒ္ဓသုတ္တ	၉၀
၇-ဒုတိယဝိသာခါသုတ္တ	၉၄
၈-နကုလမာတာသုတ္တ	၉၅
၉-ပဌမဗုဒ္ဓဇောကိကသုတ္တ	၉၆
၁၀-ဒုတိယဗုဒ္ဓဇောကိကသုတ္တ	၉၉
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၀၀

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆)၁-ဂေါတမိဝဂ္ဂ

၁-ဂေါတမိသုတ္တ	၁၀၁
၂-ဩဝါဒသုတ္တ	၁၀၆
၃-သံခိတ္တသုတ္တ	၁၀၆
၄-ဒီဃံဇောဏုသုတ္တ	၁၀၇
၅-ဥဇ္ဇယသုတ္တ	၁၁၁
၆-ဘယသုတ္တ	၁၁၄
၇-ပဌမအာဟုနေယျသုတ္တ	၁၁၄
၈-ဒုတိယအာဟုနေယျသုတ္တ	၁၁၅
၉-ပဌမပုဂ္ဂလသုတ္တ	၁၁၅
၁၀-ဒုတိယပုဂ္ဂလသုတ္တ	၁၁၆
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၁၆

မာတိကာ

ပိုဒ်

(၇) ၂-ဘူမိစာလဝဂ္ဂ

၁-ဣစ္ဆာသုတ္တ	၁၁၆
၂-အလံသုတ္တ	၁၁၈
၃-သံခိတ္တသုတ္တ	၁၂၁
၄-ဂယာသီသသုတ္တ	၁၂၃
၅-အဘိဘာယတနသုတ္တ	၁၂၅
၆-ပိမောက္ခသုတ္တ	၁၂၆
၇-အနရိယဝေါဟာရသုတ္တ	၁၂၇
၈-အရိယဝေါဟာရသုတ္တ	၁၂၇
၉-ပရိသာသုတ္တ	၁၂၇
၁၀-ဘူမိစာလသုတ္တ	၁၂၈
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၃၃

(၈) ၃-ယမကဝဂ္ဂ

၁-ပဋ္ဌမသဒ္ဓါသုတ္တ	၁၃၃
၂-ဒုတိယသဒ္ဓါသုတ္တ	၁၃၄
၃-ပဋ္ဌမမရဏဿတိသုတ္တ	၁၃၅
၄-ဒုတိယမရဏဿတိသုတ္တ	၁၃၈
၅-ပဋ္ဌမသမ္ပဒါသုတ္တ	၁၄၀
၆-ဒုတိယသမ္ပဒါသုတ္တ	၁၄၁
၇-ဣစ္ဆာသုတ္တ	၁၄၃
၈-အလံသုတ္တ	၁၄၅
၉-ပရိဟာနသုတ္တ	၁၄၇
၁၀-ကုသိတာရမ္မဝတ္ထုသုတ္တ	၁၄၇
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၅၀

အဋ္ဌကနိပါတ်ပါဠိ

[င]

၈၁

ပိဋက

(၉) ၄-သတိဝဂ္ဂ

၁-သတိသမ္ဗညသုတ္တ	၁၅၀
၂-ပုဏ္ဏိယသုတ္တ	၁၅၁
၃-မူလကသုတ္တ	၁၅၂
၄-စောရသုတ္တ	၁၅၃
၅-သမဏသုတ္တ	၁၅၃
၆-ယသသုတ္တ	၁၅၄
၇-ပတ္တနိကုဇနသုတ္တ	၁၅၈
၈-အပ္ပသာဒပဝေဒနိယသုတ္တ	၁၅၈
၉-ပဋိသာရဏိယသုတ္တ	၁၅၉
၁၀-သမ္ဗာဝတ္တနသုတ္တ	၁၅၉
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	၁၆၀

(၁၀) ၅-သာမညဝဂ္ဂ

၁၁-ရာဂပေယျာလ	၁၆၁
--------------	------	------	-----

အဋ္ဌကနိပါတ်ပါဠိမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ

အဋ္ဌကနိပါတ်ပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ပဋ္ဌမပဏ္ဍိတသကာ

၁-မေတ္တာဝဂ္ဂ

၁-မေတ္တာသုတ္တ

၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တကြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

* မေတ္တာယ ဘိက္ခဝေ စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ ဗဟုလိကတာယ ယာနိကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ အဋ္ဌာနိသံသာ ပါဠိကင်္ခါ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သုခံ သုပတိ၊ သုခံ ပဋိဗုဇ္ဈတိ၊ န ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ၊ မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ အမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ၊ နာဿ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ သတ္တံ ဝါ ကမတိ၊ ဥတ္တရိံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော မြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတိ။ မေတ္တာယ ဘိက္ခဝေ စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ ဗဟုလိကတာယ ယာနိကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ ဣမေ အဋ္ဌာနိသံသာ ပါဠိကင်္ခါတိ။

* ဥပရိ ၅၄၂-ပိဋကေ။

ယော စ မေတ္တံ ဘာဝယတိ၊ အပ္ပမာဏံ ပဋိဿတော^၁။
တနူ သံယောဇနာ ဟောန္တိ၊ ပဿတော ဥပဓိက္ခယံ။

ဧကမ္ပိ စေ ပါဏမဒုဋ္ဌစိတ္တော၊
မေတ္တာယတိ ကုသလီ တေန ဟောတိ။
သဗ္ဗေ စ ပါဏေ မနသာနုကမ္ပိ၊
ပဟူတမရိယော ပကရောတိ ပုညံ။

ယေ သတ္တသဏ္ဍံ ပထဝီ^၂ ဝိဇေတွာ၊
ရာဇိသယော ယဇမာနာ အနုပရိယဂါ။
အဿမေဓံ ပုရိသမေဓံ၊
သမ္မာပါသံ ဝါဇပေယျံ နိရဂဋံ။

မေတ္တဿ စိတ္တဿ သုဘာဝိတဿ၊
ကလမ္ပိ တေ နာနဘဝန္တိ သောဋ္ဌသိ^၃။
စန္ဒပ္ပဘာ တာရဂဏာဝ သဗ္ဗေ၊
ယထာ န အဋ္ဌန္တိ ကလမ္ပိ သောဋ္ဌသိ^၂။

ယော န ဟန္တိ န ဃာတေတိ၊ န ဇိနာတိ န ဇာပယေ။
မေတ္တံသော သဗ္ဗဘူတာနံ၊ ဝေရံ တဿ န ကေနစိတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ပညာသုတ္တ

၂။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ၊ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတ္တာရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိ^၄၊ ယတ္ထဿ တိဗ္ဗံ ဟိရောတ္တပုံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ ပေမဇ္ဇ ဂါရဝေါ စ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဟေတု ပဌမော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

သော တံ သတ္တာရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိ^၄၊ ယတ္ထဿ တိဗ္ဗံ ဟိရောတ္တပုံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ ပေမဇ္ဇ

၁-ပတိဿတော (သီ) ၂-အယံ ပါဒေါ ဗဟုသု န ဒိဿတိ။

ဂါရဝေါ စ၊ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆတိ ပရိပဉ္စတိ “ဣဒံ ဘန္တေ ကထံ၊ ဣမဿ ကော အတ္ထော”တိ။ တဿ တေ အာယ-
 သ္မန္တော အဝိဝဋ္ဋဉ္စေဝ ဝိဝရန္တိ၊ အနုတ္တာနိကတဉ္စ ဥတ္တာနိ ကရောန္တိ၊ အနေက-
 ဝိဟိတေသု စ ကင်္ခါဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ
 ဒုတိယော ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ
 အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ
 ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

သောတံ ဓမ္မံ သုတွာ ဒွယေန ဝူပကာသေန သမ္မာဒေတိ ကာယဝူပကာသေန
 စ စိတ္တဝူပကာသေန စ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ဟေတု တတိယော ပစ္စယော
 အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ
 ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရ-
 သမ္ပန္တော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ
 သိက္ခာပဒေသု။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော
 အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ
 ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္တိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ
 အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ^၁
 ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ မ္မော
 ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ^၂ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ
 သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ဟေတု ပဉ္စမော ပစ္စယော
 အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ
 ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠ္ဗပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု
 ဓမ္မေသု။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌော ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ
 ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ၊ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ
 ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

၁-သတ္တာ သဗျဉ္ဇနာ (က-သီ) ၂-တော (သီ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)

သံဃဂတော ခေါ်ပန အနာနာကထိကော ဟောတိ အတိရစ္ဆာနကထိကော၊
 သာမံ ဝါ ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ပရံ ဝါ အဇ္ဈေသတိ၊ အရိယံ ဝါ တုဏှိဘာဝံ
 နာတိမညတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော
 အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ
 ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

ပဉ္စသု ခေါ် ပန ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရတိ “ဣတိ ရူပံ
 ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္တင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ
 သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္တင်္ဂမော၊ ဣတိ သညာ။ ပ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ
 ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္တင်္ဂမော”တိ။ အယံ
 ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ
 အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ
 ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

တမေနံ သဗြဟ္မစာရီ ဧဝံ သတ္တဝေန္တိ “အယံ ခေါ် အာယသ္မာ သတ္တာရံ
 ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိံ၊ ယတ္ထဿ တိဗ္ဗံ
 ဟိရောတ္တပုံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ ပေမဉ္စ ဂါရဝေါ စ၊ အဒ္ဓါ အယမာယသ္မာ ဇာနံ
 ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိ”တိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ
 ဘာဝနာယ သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၁)

တံ ခေါ် ပနာယမာယသ္မာ သတ္တာရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော အညတရံ
 ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိံ၊ ယတ္ထဿ တိဗ္ဗံ ဟိရောတ္တပုံ ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ
 ပေမဉ္စ ဂါရဝေါ စ၊ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆတိ ပရိပဉ္စတိ
 “ဣဒံ ဘန္တေ ကထံ၊ ဣမဿ ကော အတ္ထော”တိ။ တဿ တေ အာယသ္မန္တော
 အဝိဝဋ္ဌဉ္စေဝ ဝိဝရန္တိ၊ အနုတ္တာနိကတဉ္စ ဥတ္တာနိ ကရောန္တိ၊ အနေကဝိဟိတေသု
 စ ကင်္ခါဋ္ဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ အဒ္ဓါ အယမာယသ္မာ ဇာနံ
 ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ
 သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၂)

တံ ခေါ် ပနာယမာယသ္မာ ဓမ္မံ သုတွာ ဒွယေန ဝုပကာသေန သမ္ပာဒေတိ
 ကာယဝုပကာသေန စ စိတ္တဝုပကာသေန စ။ အဒ္ဓါ အယမာယသ္မာ ဇာနံ
 ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ
 သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၃)

သီလဝါ ခေါ် ပနာယမာယသွာ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာပီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ အဒ္ဓါ အယမာယသွာ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၄)

ဗဟုသုတော ခေါ် ပနာယမာယသွာ သုတဓရော သုတသန္တိစယော၊ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ၊ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ မြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုသုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပင်္ဂိဝိဒ္ဓါ။ အဒ္ဓါ အယမာယသွာ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၅)

အာရဒ္ဓဝီရိယော ခေါ် ပနာယမာယသွာ ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠုပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အဒ္ဓါ အယမာယသွာ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၆)

သံသဂတော ခေါ် ပနာယမာယသွာ အနာနာကထိကော ဟောတိ အတိရစ္ဆာနကထိကော၊ သာမံ ဝါ ဓမ္မံ ဘာသတိ၊ ပရံ ဝါ အဇ္ဈေသတိ၊ အရိယံ ဝါ တုဏှိဘာဝံ နာတိမညတိ။ အဒ္ဓါ အယမာယသွာ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၇)

ပဉ္စသု ခေါ် ပနာယမာယသွာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရတိ “ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္တင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝေဒနာ။ ပ။ ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္တင်္ဂမော”တိ။ အဒ္ဓါ အယမာယသွာ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိတိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော ပိယတ္တာယ ဂရုတ္တာယ ဘာဝနာယ သာမညာယ ဧကိဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၈)

ဣမေ ခေါ် ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ အာဒိမြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပင်္ဂုလဒ္ဓါယ ပင်္ဂုလာဘာယ၊ ပင်္ဂုလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တန္တိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမအပ္ပိယသုတ္တ

၃။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရ စ အဘာဝနိယော စ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အပ္ပိယပသံသီ စ ဟောတိ ပိယဂရဟိ စ လာဘကာမော စ သက္ကာရကာမော စ အဟိရိကော စ အနောတ္တပ္ပိ စ ပါပိစ္ဆော စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရ စ အဘာဝနိယော စ။

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရ စ ဘာဝနိယော စ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န အပ္ပိယပသံသီ စ ဟောတိ န ပိယဂရဟိ စ န လာဘကာမော စ န သက္ကာရကာမော စ ဟိရိမာ စ ဟောတိ ဩတ္တပ္ပိ စ အပ္ပိစ္ဆော စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရ စ ဘာဝနိယော စာတိ။ ။ တတိယံ။

၄-ဒုတိယအပ္ပိယသုတ္တ

၄။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရ စ အဘာဝနိယော စ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု လာဘကာမော စ ဟောတိ သက္ကာရကာမော စ အနဝညတ္တိကာမော စ အကာလညူ စ အမတ္တညူ စ အသုစိ စ ဗဟုဘာဏီ စ အက္ကောသကပရိဘာသကော စ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ အပ္ပိယော စ ဟောတိ အမနာပေါ စ အဂရ စ အဘာဝနိယော စ။

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရ စ ဘာဝနိယော စ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န လာဘကာမော စ ဟောတိ န သက္ကာရကာမော စ န အနဝညတ္တိကာမော စ ကာလညူ စ မတ္တညူ စ သုစိ စ န ဗဟုဘာဏီ စ အနက္ကောသကပရိဘာသကော စ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော စ ဟောတိ မနာပေါ စ ဂရ စ ဘာဝနိယော စာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမလောကဓမ္မသုတ္တ

၅။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ လောကဓမ္မာ လောကံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ လောကော စ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တတိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? လာဘော စ အလာဘော စ ယသော စ အယသော စ နိန္ဒာ စ ပသံသာ စ သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ လောကံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ လောကော စ ဣမေ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တတိ။

လာဘော အလာဘော စ ယသာယသော စ၊
နိန္ဒာ ပသံသာ စ သုခံ ဒုခဉ္စ။
ဧတေ အနိစ္စာ မနုဇေသု ဓမ္မာ၊
အသဿတာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ။

ဧတေ စ ဥတှာ သတိမာ သုမေဓော၊
အဝေက္ခတိ ဝိပရိဏာမဓမ္မေ။
ဣဋ္ဌဿ ဓမ္မာ န မထေန္တိ စိတ္တံ၊
အနိဋ္ဌတော နော ပဋိဃာတမေတိ။

တဿာနုရောဓာ အထ ဝါ ဝိရောဓာ၊
ဝိရူပိတာ အတ္တင်္ဂတာ န သန္တိ။
ပဒဉ္စ ဥတှာ ဝိရဇံ အသောကံ၊
သမ္ပပ္ပဇာနာတိ ဘဝဿ ပါရဂူတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဒုတိယလောကဓမ္မသုတ္တ

၆။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ လောကဓမ္မာ လောကံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ လောကော စ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တတိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? လာဘော စ အလာဘော စ ယသော စ အယသော စ နိန္ဒာ စ ပသံသာ စ သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ လောကံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ လောကော စ ဣမေ အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ အနုပရိဝတ္တတိ။

အဿုတဝတော ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘောပိ အလာဘောပိ ယသောပိ အယသောပိ နိန္ဒာပိ ပသံသာပိ သုခမ္ပိ ဒုက္ခမ္ပိ။ သုတဝတောပိ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘောပိ အလာဘောပိ ယသောပိ အယသောပိ နိန္ဒာပိ ပသံသာပိ သုခမ္ပိ ဒုက္ခမ္ပိ။ တဏှိ ဘိက္ခဝေ ကော ဝိသေသော

ကော အဓိပ္ပယာသော^၁ ကိ^၂ နာနာကရဏံ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အဿုတဝတာ ပုထုဇ္ဇနေနာတိ။ ဘဂဝံမူလကာ နော ဘန္တေ ဓမ္မာ ဘဂဝံ-
 နေတ္တိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ သာဓု ဝတ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု
 တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တိတိ။

တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမီတိ။
 “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။ ဘဂဝါ
 တေဒဝေါစ—အဿုတဝတော ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘော။
 သော န ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ “ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ လာဘော၊ သော စ
 ခေါ အနိစ္စော ဒုက္ခော ဝိပရိဏာမဓမ္မော”တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ အလာဘော။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယသော။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အယသော။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 နိန္ဒာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပသံသာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခံ။ သော န ဣတိ ပဋိ-
 သန္ဓိက္ခတိ “ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ တဉ္စ ခေါ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မ”န္တိ
 ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။

တဿ လာဘောပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အလာဘောပိ စိတ္တံ ပရိယာ-
 ဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ယသောပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အယသောပိ စိတ္တံ
 ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ နိန္ဒာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ပသံသာပိ စိတ္တံ
 ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ သုခမ္ပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဒုက္ခမ္ပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ
 တိဋ္ဌတိ။ သော ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အနုရုဇ္ဈတိ၊ အလာဘော ပဋိဝိရုဇ္ဈတိ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ
 အနုရုဇ္ဈတိ၊ အယသေ ပဋိဝိရုဇ္ဈတိ။ ဥပ္ပန္နံ ပသံသံ အနုရုဇ္ဈတိ၊ နိန္ဒာယ ပဋိဝိရုဇ္ဈတိ။
 ဥပ္ပန္နံ သုခံ အနုရုဇ္ဈတိ၊ ဒုက္ခေ ပဋိဝိရုဇ္ဈတိ။ သော ဧဝံ အနုရောဓဝိရောဓ-
 သမာပန္နော န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ
 ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

သုတဝတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘော။
 သော ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ “ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ လာဘော၊ သော စ ခေါ
 အနိစ္စော ဒုက္ခော ဝိပရိဏာမဓမ္မော”တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 အလာဘော။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယသော။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အယသော။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိန္ဒာ။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပသံသာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခံ။ သော ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ
 “ဥပ္ပန္နံ ခေါ မေ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ တဉ္စ ခေါ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မ”န္တိ ယထာဘူတံ
 ပဇာနာတိ။

၁-အဓိပ္ပာယော (သိ)၊ အဓိပ္ပာယသော (သျှာ၊ ကံ)အဓိ + ပ + ယသု + ဏ = အဓိပ္ပယာသော။

တဿ လာဘောပိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အလာဘောပိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ယသောပိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ အယသောပိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ နိန္ဒာပိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ပသံသာပိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ သုခမ္ဘိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ဒုက္ခမ္ဘိ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။ သော ဥပ္ပန္နံ လာဘံ နာနုရုဇ္ဈတိ၊ အလာဘော နပ္ပုဋ္ဌိဝိရုဇ္ဈတိ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ နာနုရုဇ္ဈတိ၊ အယသေ နပ္ပုဋ္ဌိဝိရုဇ္ဈတိ။ ဥပ္ပန္နံ ပသံသံ နာနုရုဇ္ဈတိ၊ နိန္ဒာယ နပ္ပုဋ္ဌိဝိရုဇ္ဈတိ။ ဥပ္ပန္နံ သုခံ နာနုရုဇ္ဈတိ၊ ဒုက္ခေ နပ္ပုဋ္ဌိဝိရုဇ္ဈတိ။ သော ဧဝံ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပဟိနော ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။ အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိသေသော အယံ အဓိပ္ပယာသော ဣဒံ နာနာကရဏံ သုတဝတော အရိယသာဝကဿ အဿုတဝတာ ပုထုဇ္ဇနေနာတိ။

လာဘော အလာဘော စ ယသာယသော စ၊
 နိန္ဒာ ပသံသာ စ သုခံ ဒုခမ္ဘ။
 ဧတေ အနိစ္စာ မနုဇေသု ဓမ္မာ၊
 အသဿတာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ။

ဧတေ စ ဥပ္ပန္နာ သတိမာ သုမေဓော၊
 အဝေက္ခတိ ဝိပရိဏာမဓမ္မေ။
 ဣဋ္ဌဿ ဓမ္မာ န မထေန္တိ စိတ္တံ၊
 အနိဋ္ဌတော နော ပဋိဃာတမေတိ။

တဿာနုရောဓာ အထ ဝါ ဝိရောဓာ၊
 ဝိရူပိတာ အတ္တင်္ဂတာ န သန္တိ။
 ပဒမ္မ ဥပ္ပန္နာ ဝိရဇံ အသောကံ၊
 သမ္ပပ္ပဇာနာတိ ဘဝဿ ပါရဂူတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဒေဝဒတ္တဝိပတ္တိသုတ္တ

၇။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဠေ ပဗ္ဗတေ အစိရ-
 ပက္ကန္တေ ဒေဝဒတ္တေ။ တတြိ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ အာရပ္ပန္တိ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ—
 သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ကာလေန ကာလံ အတ္တဝိပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ၊
 သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ကာလေန ကာလံ ပရဝိပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ၊
 သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ကာလေန ကာလံ အတ္တသမ္ပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ။

သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပရသမ္ပတ္တိံ^၁ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ။
အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အသဒ္ဓမ္မေဟိ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော
အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။

* ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? လာဘေန ဟိ ဘိက္ခဝေ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္န-
စိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။
အလာဘေန ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ယသေန ဘိက္ခဝေ။ အယသေန ဘိက္ခဝေ။ သက္ကာရေန
ဘိက္ခဝေ။ အသက္ကာရေန ဘိက္ခဝေ။ ပါပိစ္ဆတာယ ဘိက္ခဝေ။ ပါပမိတ္တတာယ
ဘိက္ခဝေ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော
နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ
အသဒ္ဓမ္မေဟိ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော
နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။

သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ။
ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။
ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ။

ကိဉ္စ^၂ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ
ဝိဟရေယျ။ ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။
ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ
ဝိဟရေယျ။

ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အနဘိဘုယျ၊^၂ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘုယျ၊^၃ ဝိဟရတော ဧဝံသ
တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ န ဟောန္တိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပန္နံ
အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။
ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အနဘိဘုယျ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊^၂ အာသဝါ
ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘုယျ ဝိဟရတော ဧဝံသ တေ
အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ
ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ။ ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ
ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ
ပါပမိတ္တတံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ။

* ၈ ၄-၃၆၅-ပိဋ္ဌေ၊ ၁-ကထဉ္စ (က)
၂-အနဘိဘုယျ အနဘိဘုယျ (က) ၃-အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ (က)

ဟောတိ၊ သာဓာဝုသော ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပရိပတ္တိံ။ပ။
အတ္တသမ္ပတ္တိံ။ ပရသမ္ပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ'တိ'။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝံ ဒေဝေသု တာဝတိံ သေသု အန္တရဟိတော မဟိသဝတ္ထုသ္မိံ သင်္ခေယျကေ ပဗ္ဗတေ ဝဋ္ဋဇာလိကာယံ အာယသ္မတော ဥတ္တရဿ သမ္ပုခေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ယေနာယသ္မာ ဥတ္တရော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဥတ္တရံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မန္တံ ဥတ္တရံ တေဒဝေါစ—

သစ္စံ ကိရ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဥတ္တရော ဘိက္ခုနံ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ “သာဓာဝုသော ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ အတ္တပိပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ၊ သာဓာဝုသော ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပရိပတ္တိံ။ပ။ အတ္တသမ္ပတ္တိံ။ ပရသမ္ပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ'တိ'။ ဧဝံ ဒေဝါနမိန္ဒာတိ။ ကိံ ပနိဒံ ဘန္တေ အာယသ္မတော ဥတ္တရဿ သင်္ကံ ပဋိဘာနံ၊ ဥဒါဟု တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿာတိ။ တေန ဟိ ဒေဝါနမိန္ဒ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။

သေယျထာပိ ဒေဝါနမိန္ဒ ဝါမဿ ဝါ နိဂမဿ ဝါ အဝိဒူရေ မဟာဓညရာသိ၊ တတော မဟာဇနကာယော ဧညံ အာဟရေယျ ကာဇေဟိပိ ပိဋကေဟိပိ ဥစ္ဆင်္ဂေဟိပိ အဇ္ဇလိဟိပိ။ ယော န ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ တံ မဟာဇနကာယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ “ကုတော ဣမံ ဧညံ အာဟရထာ”တိ။ ကထံ ဗျာကရမာနော န ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သော မဟာဇနကာယော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာတိ။ “အမုမှာ မဟာဓညရာသိမှာ အာဟရာမာ”တိ ခေါဘန္တေ သော မဟာဇနကာယော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ယံ ကိဋ္ဌိ သုဘာသိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ။ တတော ဥပါဒါယုပါဒါယ မယဉ္ဇညေ စ ဘဏာမာတိ။

အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ၊ အပ္ပုတံ ဘန္တေ၊ ယာဝ သုဘာသိတဋ္ဌိဒံ အာယသ္မတာ ဥတ္တရေန ယံ ကိဋ္ဌိ သုဘာသိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ အရဟတော

၁-ကိံ ဖန(သျှာ) ၂-သကပဋိဘာနံ ဥပါဒါယ(က)

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ တတော ဥပါဒါယုပါဒါယ မယဉ္ဇညေ စ ဘဏာမာတိ။
ဧကမိဒံ ဘန္တေ ဥတ္တရ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ
အစိရပက္ကန္တေ ဒေဝဒတ္တေ။ တဏှိ ခေါ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဗ ဘိက္ခု။
အာမန္တေသိ—

သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ အတ္တရိပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ
ဟောတိ၊ သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ ပရိပတ္တိံ ။ ပ။ အတ္တသမ္ဗတ္တိံ ။
ပရသမ္ဗတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတာ ဟောတိ။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အသဒ္ဓမ္မေဟိ အဘိဘူတော
ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေ-
ကိစ္ဆော။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? လာဘေန ဟိ ဘိက္ခဝေ အဘိဘူတော ပရိယာ-
ဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။
အလာဘေန ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ယသေန ဘိက္ခဝေ။ အယသေန ဘိက္ခဝေ။ သက္ကာရေန
ဘိက္ခဝေ။ အသက္ကာရေန ဘိက္ခဝေ။ ပါပိစ္ဆတယ ဘိက္ခဝေ။ ပါပမိတ္တတယ
ဘိက္ခဝေ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော
နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ
အသဒ္ဓမ္မေဟိ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒေဝဒတ္တော အာပါယိကော
နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော အတေကိစ္ဆော။

သာဓု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘူယျ အဘိဘူယျ ဝိဟရေယျ။
ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ
အသက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘူယျ အဘိဘူယျ
ဝိဟရေယျ။

ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘူယျ အဘိဘူယျ
ဝိဟရေယျ။ ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။
ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘူယျ အဘိဘူယျ
ဝိဟရေယျ။

ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အနဘိဘူယျ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘူယျ ဝိဟရတော ဧဝံသ
တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ န ဟောန္တိ။ ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပန္နံ
အလာဘံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။
ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အနဘိဘူယျ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ၊ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘူယျ ဝိဟရတော

ဧဝံသ တေ အာသဝါ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ န ဟောန္တိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ။ ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရေယျ။

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ “ဥပ္ပန္နံ လာဘံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရိဿာမ။ ဥပ္ပန္နံ အလာဘံ။ပ။ ဥပ္ပန္နံ ယသံ။ ဥပ္ပန္နံ အယသံ။ ဥပ္ပန္နံ သက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ အသက္ကာရံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပိစ္ဆတံ။ ဥပ္ပန္နံ ပါပမိတ္တတံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရိဿာမာ”တိ။ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

ဧတ္တာဝတာ ဘန္တေ ဥတ္တရ မနုဿေသု စတဿော ပရိသာ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော။ နာယံ ဓမ္မပရိယာယော ကိသ္မိန္ဉိ ဥပဋ္ဌိတော ၁။ ဥဂ္ဂဏှတု ဘန္တေ အာယသ္မာ ဥတ္တရော ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ ပရိယာပုဏှာတု ဘန္တေ အာယသ္မာ ဥတ္တရော ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ ဓာရေတု ဘန္တေ အာယသ္မာ ဥတ္တရော ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ။ အတ္ထသံဟိတော အယံ ဘန္တေ ဓမ္မပရိယာယော အာဒိဗြဟ္မစရိယကောတိ ၂။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-နန္ဒယုတ္တ

၉။ “ကုလပုတ္တော”တိ ဘိက္ခဝေ နန္ဒံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ “ဗလဝါ”တိ ဘိက္ခဝေ နန္ဒံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ “ပါသာဒိကော”တိ ဘိက္ခဝေ နန္ဒံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ “တိဗ္ဗရာဂေါ”တိ ဘိက္ခဝေ နန္ဒံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ ကိမညတြ ဘိက္ခဝေ နန္ဒော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရော ဘောဇနေ မတ္တညူ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ? နန္ဒော သက္ကာတိ ပရိပုဏှံ ပရိသုဒ္ဓိံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ။ တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာယ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ အာလောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတွာ နန္ဒော ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ အာလောကေတိ “ဧဝံ မေ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ အာလောက-ယတော နာဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝိ-ဿန္တိ”တိ။ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။

၁-ပတိဋ္ဌိတော (သီ၊ သျာ) ၂-အာဒိဗြဟ္မစရိယိကော (သီ၊ က) ၃-ယေန (က)

သစေ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ပစ္စိမာ ဒိသာ အာလောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ။ပ။
 ဥတ္တရာ ဒိသာ အာလောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ။ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ အာလောကေ-
 တဗ္ဗာ ဟောတိ။ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ။ အဓော ဩလောကေတဗ္ဗာ
 ဟောတိ။ အနုဒိသာ အနုဝိလောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ။ သဗ္ဗံ စေတသာ
 သမန္နာဟရိတွာ နန္ဒော အနုဒိသံ အနုဝိလောကေတိ “ဧဝံ မေ အနုဒိသံ
 အနုဝိလောကယတော နာဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ
 အနာဿဝိဿန္တိ”တိ။ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ
 နန္ဒဿ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာယ ဟောတိ။

တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ ဟောတိ။ ဣဓံ ဘိက္ခဝေ
 နန္ဒော ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ နေဝ ဒဝါယ န
 မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ။ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ
 ယာပနာယ ဝိဟိံ သူပရတိယာ မြဟ္မစရိယာနဂ္ဂဟာယ။ ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ
 ပဋိဟင်္ခါမိ။ နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ။ ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ
 အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ဘောဇနေ
 မတ္တညုတာယ ဟောတိ။

တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ဇာဂရိယာနုယောဂသ္မိံ ဟောတိ။ ဣဓံ ဘိက္ခဝေ
 နန္ဒော ဒိဝသံ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသော-
 ဓေတိ။ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ
 စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ
 ကပ္ပေတိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ
 မနသိ ကရိတွာ။ ရတ္တိယာ ပစ္စိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ
 အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ
 ဇာဂရိယာနုယောဂသ္မိံ ဟောတိ။

တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ သတိသမ္ပဇညသ္မိံ ဟောတိ။ ဣဓံ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ
 ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇန္တိ။ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝိဒိတာ အပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ
 သညာ။ပ။ ဝိဒိတာ ဝိတက္ကာ။ပ။ အပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣဒံ ခေါ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ
 သတိသမ္ပဇညသ္မိံ ဟောတိ။

ကိမညတြ ဘိက္ခဝေ နန္ဒော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရော ဘောဇနေ မတ္တညု
 ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော။ ယေဟိ နန္ဒော
 သက္ကာတိ ပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ မြဟ္မစရိယံ စရိတုန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ကာရဏ္ဍဝသုတ္တ

၁၀။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ စမ္မာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော အညေနာညံ ပဋိစရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ၊ ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရေတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “နိဒ္ဒမထေတံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလံ၊ နိဒ္ဒမထေတံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလံ။ အပနေယျေသော^၁ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ^၂ ဝေါ တေန ပရပုတ္တေန ဝိသောဓိတေန^၂။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ တာဒိသံယေဝ ဟောတိ အဘိက္ကန္တံ ပဋိက္ကန္တံ အာလောကိတံ ဝိလောကိတံ သမိဋ္ဌိတံ ပသာရိတံ သံဃာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏံ၊ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ဘိက္ခုနံ၊ ယာဝဿ ဘိက္ခု။ အာပတ္တိ^၃ န ပဿန္တိ။ ယတော စ ခွဿ ဘိက္ခု။ အာပတ္တိ^၃ ပဿန္တိ၊ တမေနံ ဧဝံ ဇာနန္တိ “သမဏဒူသီဝါယံ^၄ သမဏပလာပေါ သမဏကာရဏ္ဍဝေါ”တိ။ တမေနံ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ နာသေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? “မာ အညေ ဘဒ္ဒကေ ဘိက္ခု။ ဒူသေသီ”တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သမ္ပန္နေ ယဝကရဏေ ယဝဒူသီ^၅ ဇာယေထ ယဝပလာပေါ ယဝကာရဏ္ဍဝေါတိ။ တဿ တာဒိသံယေဝ မူလံ ဟောတိ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ယဝါနံ၊ တာဒိသံယေဝ နာဠိ ဟောတိ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ယဝါနံ၊ တာဒိသံယေဝ ပတ္တံ ဟောတိ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ယဝါနံ၊ ယာဝဿ သီသံ န နိဗ္ဗတ္တတိ။ ယတော စ ခွဿ သီသံ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တမေနံ ဧဝံ “ဇာနန္တိ ယဝဒူသီ-ဝါယံ ယဝပလာပေါ ယဝကာရဏ္ဍဝေါ”တိ။ တမေနံ ဣတိ ဝိဒိတွာ သမူလံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ယဝကရဏဿ ဆဒ္ဓေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? “မာ အညေ ဘဒ္ဒကေ ယဝေ ဒူသေသီ”တိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ တာဒိသံယေဝ ဟောတိ အဘိက္ကန္တံ ပဋိက္ကန္တံ အာလောကိတံ ဝိလောကိတံ သမိဋ္ဌိတံ ပသာရိတံ သံဃာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏံ၊ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ဘိက္ခုနံ၊

၁-အပနေယျော သော (သီ)၊ အပနေယျော (သျှာ)
၂-ကိ^၂ ဝေါ ပရပုတ္တော ဝိဟေဋ္ဌိယတိ (သီ)၊ ကိ^၂ ပရပုတ္တော ဝိဟေဋ္ဌတိ (သျှာ)၊ ကိ^၂ ဝေါ ပရပုတ္တော ဝိဟေဋ္ဌတိ (ဣ)၊ ကိ^၂ သော ပရပုတ္တော ဝိသောဓေတိ (က)
၃-သမဏရူပိ စာယံ (က) ၄-သမဏကာရဏ္ဍဝေါတိ (က) ၅-ယဝရူပိ (က)

ယာဝဿ ဘိက္ခု အာပတ္တိ^၁ န ပဿန္တိ။ ယတော စ ခုဿ ဘိက္ခု အာပတ္တိ^၁ ပဿန္တိ။ တမေနံ ဧဝံ ဇာနန္တိ “သမဏဒူသီဝါယံ သမဏပလာပေါ သမဏကာရဏ္ဍဝေါ”တိ။ တမေနံ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ နာသေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ “မာ အညေ ဘဒ္ဒကေ ဘိက္ခု ဒူသေသီ”တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟတော ခညရာသိဿ ဖုဏမာနဿ^၂ တတ္ထ ယာနိ တာနိ ခညာနိ ဒဠာနိ သာရဝန္တာနိ၊ တာနိ ဧကမန္တံ ပုဉ္ဇံ ဟောတိ။ ယာနိ ပန တာနိ ခညာနိ ဒုဗ္ဗလာနိ ပလာပါနိ၊ တာနိ ဝါတော ဧကမန္တံ အပဝဟတိ ။ တမေနံ သာမိကာ သမ္ပဇ္ဇနိ^၃ ဂဟေတွာ ဘိယျောသောမတ္တာယ အပသမ္ပဇ္ဇန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? “မာ အညေ ဘဒ္ဒကေ ခညေ ဒူသေသီ”တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ တာဒိသံယေဝ ဟောတိ အဘိက္ကန္တံ ပဋိက္ကန္တံ အာလောကိတံ ဝိလောကိတံ သမိဉ္ဇိတံ ပသာရိတံ သံဃာဋီပတ္တစီဝရဓာရဏံ။ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ဘိက္ခုနံ၊ ယာဝဿ ဘိက္ခု အာပတ္တိ^၁ န ပဿန္တိ။ ယတော စ ခုဿ ဘိက္ခု အာပတ္တိ^၁ ပဿန္တိ။ တမေနံ ဧဝံ ဇာနန္တိ “သမဏဒူသီဝါယံ သမဏပလာပေါ သမဏကာရဏ္ဍဝေါ”တိ။ တမေနံ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ နာသေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? “မာ အညေ ဘဒ္ဒကေ ဘိက္ခု ဒူသေသီ”တိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဥဒပါနပနာဋီယတ္ထိကော တိဏှံ ကုဋ္ဌာရိ^၃ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယျ၊ သော ယံ ယဒေဝ ရုက္ခံ ကုဋ္ဌာရိပါသေန အာကောဋေယျ။ တတ္ထ ယာနိ တာနိ ရုက္ခာနိ ဒဠာနိ သာရဝန္တာနိ၊ တာနိ ကုဋ္ဌာရိပါသေန အာကောဋိတာနိ ကက္ခဉံ ပဋိနဒန္တိ။ ယာနိ ပန တာနိ ရုက္ခာနိ အန္တောပူတိနိ အဝဿုတာနိ ကသမ္ပုဇာတာနိ၊ တာနိ ကုဋ္ဌာရိပါသေန အာကောဋိတာနိ ဒဒ္ဓရံ ပဋိနဒန္တိ။ တမေနံ မူလေ ဆိန္ဒတိ၊ မူလေ ဆိန္ဒိတွာ အဂ္ဂေ ဆိန္ဒတိ၊ အဂ္ဂေ ဆိန္ဒိတွာ အန္တော သုဝိသောမိတံ ဝိသောဓေတိ၊ အန္တော သုဝိသောမိတံ ဝိသောဓေတွာ ဥဒပါနပနာဋီ^၂ ယောဇေတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ တာဒိသံယေဝ ဟောတိ အဘိက္ကန္တံ ပဋိက္ကန္တံ အာလောကိတံ ဝိလောကိတံ သမိဉ္ဇိတံ ပသာရိတံ သံဃာဋီပတ္တ- စီဝရဓာရဏံ။ သေယျထာပိ အညေသံ ဘဒ္ဒကာနံ ဘိက္ခုနံ၊ ယာဝဿ ဘိက္ခု အာပတ္တိ^၁ န ပဿန္တိ။ ယတော စ ခုဿ ဘိက္ခု အာပတ္တိ^၁ ပဿန္တိ။ တမေနံ

၁-ပုပ္ဖမာနဿ (သီ၊ ဣ)၊ ဖုဿယမာနဿ (သျှာ)၊ ပုနမာနဿ (?) ။ ၂-အပကဿတိ (သီ)
၃-ကုဓာရိ (သျှာ၊ ကံ၊ က)

ဧဝံ ဇာနိန္ဒိ “သမဏဒူသီဝါယံ သမဏပလာပေါ သမဏကာရဏ္ဍဝေါ”တိ။
တမေနံ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ နာသေန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? “မာ အညေ
ဘဒ္ဒကေ ဘိက္ခု။ ဒူသေသိ”တိ။

သံဝါသာ'ယံ ဝိဇာနာထ၊ ပါပိစ္ဆော ကောဓနော ဣတိ။
မက္ခိ ထန္တိ ပဋ္ဌာသိ စ၊ ဣဿုကီ မစ္ဆရိ သဌော။
သန္တဝါစော ဇနဝတိ၊ သမဏော ဝိယ ဘာသတိ။
ရဟော ကရောတိ ကရဏံ၊ ပါပဒိဋ္ဌိ အနာဒရော။
သံသပ္ပိ စ မုသာဝါဒိ၊ တံ ဝိဒိတွာ ယထာတထံ။
သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာန၊ အဘိနိဗ္ဗဇ္ဇယာထ ၁ နံ။
ကာရဏ္ဍံ ၂ နိဒ္ဓမထ၊ ကသမ္ပု အပကဿထ ၃။
တတော ပလာပေ ဝါဟေထ၊ အဿမဏေ သမဏမာနိနေ။
နိဒ္ဓမိတွာန ပါပိစ္ဆေ၊ ပါပအာစာရဂေါစရေ။
သုဒ္ဓါသုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ၊ ကပ္ပယဝေါ ပတိဿတာ။
တတော သမဂ္ဂါ နိပကာ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာတိ။ ။ဒသမံ။
မေတ္တာဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

မေတ္တံ ပညာ စ ဒွေ ပိယာ၊ ဒွေ လောကာ ဒွေ ဝိပတ္တိယော။
ဒေဝဒတ္တော စ ဥတ္တရော၊ နန္ဒော ကာရဏ္ဍဝေန စာတိ။

၂-မဟာဝဂ္ဂ

၁-ဝေရဉ္ဇသုတ္တ

၁၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—*ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဋ္ဌေရုပုဗ္ဗိ-
မန္တမူလေ။ အထ ခေါ ဝေရဉ္ဇော မြာဟုဏော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊
ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ၄

၁-အဘိနိဗ္ဗဇ္ဇယေထ (က)
၃-အဝကဿထ (က)

၂-ကာရဏ္ဍံ (က) ၃ ၁-၃၂၂-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
* ဝိ ၁-၁-ပိဋ္ဌာဒိသုပိ။ ၄-သာရဏီယံ (သီ၊ သျှ၊ ကံ၊ ဣ)

ဝိတိသာရေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ ဝေရဋ္ဌော ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

သုတံ မေတံ ဘော ဂေါတမ “န သမဏော ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏေ ဇိဏ္ဏေ ဝုဗ္ဗေ မဟလ္လကေ အဒ္ဓဂတေ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ”တိ။ တယိဒံ ဘော ဂေါတမ တထေဝ၊ န ဟိ ဘဝံ ဂေါတမော ဗြာဟ္မဏေ ဇိဏ္ဏေ ဝုဗ္ဗေ မဟလ္လကေ အဒ္ဓဂတေ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ၊ တယိဒံ ဘော ဂေါတမ န သမ္ပန္နမေဝါတိ။ နာဟံ တံ ဗြာဟ္မဏ ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ၊ ယမဟံ အဘိဝါဒေယျံ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေယျံ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျံ။ ယံ ဟိ ဗြာဟ္မဏ တထာဂတော အဘိဝါဒေယျ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေယျ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျ၊ မုဒ္ဓါပိ တဿ ဝိပတေယျာတိ။

အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အရသရူပေါ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ ယေ တေ ဗြာဟ္မဏ ရူပရသာ သဒ္ဓရသာ ဂန္ဓရသာ ရသရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရသာ၊ တေ တထာဂတဿ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ ၊ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ အယံ ခေါဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အရသရူပေါ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ။ (၁)

နိဗ္ဗောဂေါ ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “နိဗ္ဗောဂေါ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ ယေ တေ ဗြာဟ္မဏ ရူပဘောဂါ သဒ္ဓဘောဂါ ဂန္ဓဘောဂါ ရသဘောဂါ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဘောဂါ၊ တေ တထာဂတဿ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ အယံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “နိဗ္ဗောဂေါ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ။ (၂)

၁-အနဘာဝကတာ (သီ၊ ဣ) ၂-ဝဒေသိ (သီ၊ က)

အင်္ဂါရိယဝါဒေါ ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊
 ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အင်္ဂါရိယဝါဒေါ သမဏော
 ဂေါတမော”တိ။ အဟံ ဟိ မြာဟ္မဏ အင်္ဂါရိယံ ဝဒါမိ ကာယဒုစ္စရိတဿ
 ဝစီဒုစ္စရိတဿ မနောဒုစ္စရိတဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ အင်္ဂါရိယံ ဝဒါမိ။ အယံ ခေါ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ
 ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အင်္ဂါရိယဝါဒေါ သမဏော
 ဂေါတမော”တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ။ (၃)

ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊
 ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ သမဏော
 ဂေါတမော”တိ။ အဟံ ဟိ မြာဟ္မဏ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ ရာဂဿ ဒေါသဿ
 မောဟဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ။
 အယံ ခေါ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော
 ဝဒေယျ “ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ
 သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ။ (၄)

ဇေဂုစ္ဆိ ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ
 ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဇေဂုစ္ဆိ သမဏော ဂေါတမော”တိ။
 အဟံ ဟိ မြာဟ္မဏ ဇေဂုစ္ဆာမိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊
 ဇေဂုစ္ဆာမိ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။
 အယံ ခေါ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော
 ဝဒေယျ “ဇေဂုစ္ဆိ သမဏော ဂေါတမော”တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ
 ဝဒေသီတိ။ (၅)

ဝေနယိကော ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊
 ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဝေနယိကော သမဏော
 ဂေါတမော”တိ။ အဟံ ဟိ မြာဟ္မဏ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ရာဂဿ
 ဒေါသဿ မောဟဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
 ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ အယံ ခေါ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ
 ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဝေနယိကော သမဏော
 ဂေါတမော”တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ။ (၆)

တပဿီ ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ
 ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “တပဿီ သမဏော ဂေါတမော”တိ။

တပနိယာဟံ မြာဟ္မဏ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဝဒါမိ ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီ-
 ဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ၊ ယဿ ခေါ မြာဟ္မဏ တပနိယာ ပါပကာ အကုသလာ
 ဓမ္မာ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ
 အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ တမဟံ 'တပဿီ'တိ ဝဒါမိ။ တထာဂတဿ ခေါ မြာဟ္မဏ
 တပနိယာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ
 အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ အယံ ခေါ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊
 ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "တပဿီ သမဏော
 ဂေါတမော"တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသီတိ။ (၇)

အပဂဗ္ဘော ဘဝံ ဂေါတမောတိ။ အတ္ထိ ခွေသ မြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊
 ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "အပဂဗ္ဘော သမဏော
 ဂေါတမော"တိ။ ယဿ ခေါ မြာဟ္မဏ အာယတိံ ဂဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဘဝါဘိ-
 နိဗ္ဗတ္တိ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ
 အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ တမဟံ 'အပဂဗ္ဘော'တိ ဝဒါမိ။ တထာဂတဿ ခေါ မြာဟ္မဏ
 အာယတိံ ဂဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာ-
 ဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ အယံ ခေါ မြာဟ္မဏ
 ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ "အပဂဗ္ဘော
 သမဏော ဂေါတမော"တိ။ နော စ ခေါ ယံ တံ သန္ဓာယ ဝဒေသီ။ (၈)

သေယျထာဝိ မြာဟ္မဏ ကုက္ကုဒ္ဓိယာ အဏ္ဏာနိ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါ၊
 တာနာဿု ကုက္ကုဒ္ဓိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ သမ္မာ ပရိသေဒိတဏှနိ သမ္မာ
 ပရိဘာဝိတာနိ။ ယော န ခေါ တေသံ ကုက္ကုဒ္ဓိယာပကာနံ ပဌမတရံ
 ပါဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဏကေန ဝါ အဏ္ဏကောသံ ပဒါလေတွာ သောတ္တိနာ
 အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇေယျ၊ ကိန္တိ သွာဿ ဝစနိယော "ဇေဋ္ဌော ဝါ ကနိဋ္ဌေဝ ဝါ"တိ။
 "ဇေဋ္ဌော"တိဿ ဘော ဂေါတမ ဝစနိယော။ သော ဟိ နေသံ ဘော
 ဂေါတမ ဇေဋ္ဌော ဟောတိတိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ အဟံ မြာဟ္မဏ အဝိဇ္ဇာဂတာယ ပဇာယ အဏ္ဏဘူတာယ
 ပရိယောနဒ္ဓါယ အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသံ ပဒါလေတွာ ကောဝ လောကေ အနုတ္တရံ
 သမ္မာသမ္မောမိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အဟံ ဟိ မြာဟ္မဏ ဇေဋ္ဌော၊ သေဋ္ဌော
 လောကဿ၊ အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ မြာဟ္မဏ ဝိရိယံ အဟောသိ၊ အသလ္လိနံ၊
 ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္ဗုဒ္ဓာ၊ ပဿဒ္ဓေါ ကာယော အသာရဒ္ဓေါ၊ ညမာဟိတံ
 စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ။

သော ခေါ် အဟံ ဗြာဟ္မဏ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ဝိတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ဝိတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ ဝိတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရာမိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေမိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ၊ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရာမိ။

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပတ္တိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္စပုတ္တေ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ- နုဿတိဉ္စကာယ စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေသိံ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝိသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလိသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဇ္ဇကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဇ္ဇကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပ္ပေ၊ အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဇ္ဇော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော။ သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ၊ တတြာပါသိံ “ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဇ္ဇော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော။ သော တတော စုတော ဣရူပပန္တော”တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဉ္စဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရာမိ။

အယံ ခေါ် မေ ဗြာဟ္မဏ ရတ္တိယာ ပဌမေ ယာမေ ပဌမာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော ဥပ္ပန္နော၊ ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။ အယံ ခေါ် မေ ဗြာဟ္မဏ ပဌမာ အဘိနိဗ္ဗိဒါ အဟောသိ ကုက္ကုဒ္ဓန္တာပကဿေဝ အဏှကောသမှာ။ (၁)

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပတ္တိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္စပုတ္တေ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉ္စကာယ စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေသိံ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟိနေ

ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္ထေ ပဇာနာမိ “ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္ဓာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္ဓာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္ဓာဂတာ၊ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ”တိ။ “ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစ္စရိတေန သမန္ဓာဂတာ ဝစီသုစ္စရိတေန သမန္ဓာဂတာ မနောသုစ္စရိတေန သမန္ဓာဂတာ၊ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ”တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိတ္တန္တ-မာနုသကေန သတ္ထေ ပဿာမိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္ထေ ပဇာနာမိ။

အယံ ခေါ မေ မြာဟ္မဏ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ ဒုတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော ဥပ္ပန္နော၊ ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။ အယံ ခေါ မေ မြာဟ္မဏ ဒုတိယာ အဘိနိဗ္ဗိဒါ အဟောသိ ကုက္ကုဒ္ဓန္တ-ပကဿေဝ အဏ္ဍကောသမှာ။ (၂)

သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပတ္တိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္စပ္ပတ္တေ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိဗ္ဗာမေသိ။ သော “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “အယံ ဒုက္ခနိရောဓော”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါ”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “ဣမေ အာသဝါ”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “အယံ အာသဝသမုဒယော”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “အယံ အာသဝနိရောဓော”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ “အယံ အာသဝ-နိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါ”တိ ယထာဘူတံ အပ္ပညာသိ။ တဿ မေ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ၊ ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိတ္ထ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ “ဝိမုတ္တ”မိတိ ဉာဏံ အဟောသိ။ “ဒိဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ မြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ အပ္ပညာသိ။

အယံ ခေါ မေ မြာဟ္မဏ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တတိယာ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော

ဥပ္ပန္နော၊ ယထာ တံ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော။ အယံ ခေါ မေ မြာဟ္မဏ တတိယာ အဘိနိဗ္ဗိဒါ အဟောသိ ကုက္ကုဒ္ဓန္တော-ပကဿေဝ အဏ္ဏကောသမှာတိ။ (၃)

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဝေရဉ္စော မြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဇေဋ္ဌော ဘဝံ ဂေါတမော၊ သေဋ္ဌော ဘဝံ ဂေါတမော။ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ၊ သေယျထာပိ ဘော ဂေါတမ နိက္ကုဒ္ဓိတံ” ဝါ ဥက္ကုဒ္ဓေယျ၊ ပဋိစ္စန္တံ ဝါဝိဝရေယျ၊ မုဋ္ဌဿ ဝါမဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော၊ ဒေသာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-သီဟသုတ္တ

၁၂။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရ-သာလာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ပဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝိ သန္တာဂါရေ၊ သန္ဓိသိန္ဓာ သန္ဓိပတိတာ အနေကပရိယာ-ယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သီဟော သေနာပတိ နိဂဏ္ဌသာဝကော တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္ဓော ဟောတိ၊ အထ ခေါ သီဟဿ သေနာပတိဿ တေဒဟောသိ “နိဿံသယံ ခေါ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ တထာ ဟိမေ သမ္ပဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝိ သန္တာဂါရေ သန္ဓိသိန္ဓာ သန္ဓိပတိတာ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ယံနုနာဟံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ”န္တိ။ အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ယေန နိဂဏ္ဌော နာဂုပ္ပတ္တော? တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂဏ္ဏံ နာဂုပ္ပတ္တံ တေဒဝေါစ “ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ။

၁-နိက္ကုဒ္ဓိတံ (က) ၂-သန္တာဂါရေ (က)
၃-နာထပုတ္တော (က-သီ)၊ နာတပုတ္တော (က-သီ)

ကို ပန တံ သီဟ ကိရိယဝါဒေါ သမာနော အကိရိယဝါဒံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿသိ၊ သမဏော ဟိ သီဟ ဂေါတမော အကိရိယဝါဒေါ၊ အကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကော ဝိနေတိတိ။ အထ ခေါ သီဟဿ သေနာပတိဿ ယော အဟောသိ ဂမိယာဘိသင်္ခါရော^၁ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ သော ပဋိပ္ပဿန္တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သမ္ပဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ သန္တာဂါရေ သန္ဓိသိန္ဓာ သန္ဓိပတိတာ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ။ ပ။ ဓမ္မဿ။ ပ။ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သီဟဿ သေနာပတိဿ တေဒဟောသိ “နိဿံသယံ ခေါ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ တထာ ဟိမေ သမ္ပဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ သန္တာဂါရေ သန္ဓိသိန္ဓာ သန္ဓိပတိတာ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ဓမ္မဿ။ ပ။ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ယံနုနာဟံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ”န္တိ။ အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ယေန နိဂဏ္ဍော နာဠုပုတ္တော တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂဏ္ဏံ နာဠုပုတ္တံ တေဒဝေါစ “ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတု”န္တိ။

ကို ပန တံ သီဟ ကိရိယဝါဒေါ သမာနော အကိရိယဝါဒံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿသိ၊ သမဏော ဟိ သီဟ ဂေါတမော အကိရိယဝါဒေါ၊ အကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကော ဝိနေတိ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သီဟဿ သေနာပတိဿ ယော အဟောသိ ဂမိယာဘိသင်္ခါရော ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ၊ သော ပဋိပ္ပဿန္တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ သမ္ပဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ သန္တာဂါရေ သန္ဓိသိန္ဓာ သန္ဓိပတိတာ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ။ ပ။ ဓမ္မဿ။ ပ။ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သီဟဿ သေနာပတိဿ တေဒဟောသိ “နိဿံသယံ ခေါ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ တထာ ဟိမေ သမ္ပဟုလာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ သန္တာဂါရေ သန္ဓိသိန္ဓာ သန္ဓိပတိတာ အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ၊ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ။ ကိံ ဟိ မေ ကရိဿန္တိ

၁-ဂမိကာဘိသင်္ခါရော(က-သီ) ဝိ ၃-၃ ၂၀-၉ ပိဋေပိ။

နိဂဏ္ဌာ အပလောကိတာ ဝါ အနပလောကိတာ ဝါ၊ ယံနုနာဟံ အနပလော-
ကေတွာဝ နိဂဏ္ဌေ^၁ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျံ အရဟန္တံ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ”န္တိ။

အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ပဉ္စမတ္ထေဟိ ရထသတေဟိ ဒိဝါ ဒိဝဿ
ဝေသာလိယာ နိယျာသိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊
ယာနေန ဂန္ဓာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ အဂမာသိ။ အထ
ခေါ သီဟော သေနာပတိ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ခေါ သီဟော
သေနာပတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ—

သုတံ မေတံ ဘန္တေ “အင်္ဂါရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ အင်္ဂါရိ-
ယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ ယေ တေ ဘန္တေ
ဝေမာဟံသု “အင်္ဂါရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ အင်္ဂါရိယာယ ဓမ္မံ
ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ ကစ္စိ တေ ဘန္တေ ဘဂဝတော
ဂုတ္တဝါဒိနေော၊ န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အပ္ပာစိက္ခန္တိ၊ ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ
ဗျာကရောန္တိ၊ န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒေါ၊ ဂါရိယံ ဌာနံ
အာဂစ္ဆတိ။ အနုပ္ပက္ခာတုကာမာ ဟိ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တန္တိ။

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနေော
ဝဒေယျ “အင်္ဂါရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ အင်္ဂါရိယာယ ဓမ္မံ
ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၁)

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနေော
ဝဒေယျ “ကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ ကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊
တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၂)

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနေော
ဝဒေယျ “ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ ဥစ္ဆေဒါယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊
တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၃)

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနေော ဝဒေယျ
“ဇေဂုစ္ဆိ သမဏော ဂေါတမော၊ ဇေဂုစ္ဆိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ
သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၄)

၁-နိဂဏ္ဌံ (သျှာ၊ က) ဝိ ၃-၃၂၉-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-ဝါဒါနုပါတော (က-သီ၊ သျှာ) အံ ၁-၁၆၁၊ အံ ၂-၃-ပိဋေသုပိ။

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော၊ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၅)

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “တပဿိ သမဏော ဂေါတမော၊ တပဿိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၆)

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အပဂဗ္ဘော သမဏော ဂေါတမော၊ အပဂဗ္ဘတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၇)

အတ္ထိ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အဿာသကော သမဏော ဂေါတမော၊ အဿာသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၈)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ အကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ အဟံ ဟိ သီဟ အကိရိယံ ဝဒါမိ ကာယဒုစ္စရိတဿ ဝစီဒုစ္စရိတဿ မနောဒုစ္စရိတဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အကိရိယံ ဝဒါမိ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ အကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၁)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ ကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ အဟံ ဟိ သီဟ ကိရိယံ ဝဒါမိ ကာယသုစရိတဿ ဝစီသုစရိတဿ မနောသုစရိတဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကိရိယံ ဝဒါမိ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ ကိရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၂)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ ဥစ္ဆေဒါယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ အဟံ ဟိ သီဟ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ ရာဂဿ

ဒေါသဿ မောဟဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥစ္ဆေဒံ ဝဒါမိ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော၊ ဥစ္ဆေဒါယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၃)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဇေဂုစ္ဆိ သမဏော ဂေါတမော၊ ဇေဂုစ္ဆိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ အဟံ ဟိ သီဟ ဇိဂုစ္ဆာမိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဇိဂုစ္ဆာမိ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဇေဂုစ္ဆိ သမဏော ဂေါတမော၊ ဇေဂုစ္ဆိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၄)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော၊ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ အဟံ ဟိ သီဟ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဿ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “ဝေနယိကော သမဏော ဂေါတမော၊ ဝိနယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၅)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “တပဿီ သမဏော ဂေါတမော၊ တပဿိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ တပနိယာဟံ သီဟ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဝဒါမိ ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ၊ ယဿ ခေါ သီဟ တပနိယာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ တမဟံ ‘တပဿီ’တိ ဝဒါမိ။ တထာဂတဿ ခေါ သီဟ တပနိယာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဟိနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ “တပဿီ သမဏော ဂေါတမော၊ တပဿိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၆)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ
 ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အပဂဗ္ဘော သမဏော ဂေါတမော၊ အပဂဗ္ဘတာယ
 ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ ယဿ ခေါ သီဟ အာယတိံ
 ဂဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပဟိနာ ဥစ္ဆန္ဓမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ
 အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ တမဟံ ‘အပဂဗ္ဘော’တိ ဝဒါမိ။
 တထာဂတဿ ခေါ သီဟ အာယတိံ ဂဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပဟိနာ
 ဥစ္ဆန္ဓမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ။
 အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော
 ဝဒေယျ “အပဂဗ္ဘော သမဏော ဂေါတမော၊ အပဂဗ္ဘတာယ ဓမ္မံ
 ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၇)

ကတမော စ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော
 ဝဒေယျ “အဿာသကော သမဏော ဂေါတမော၊ အဿာသာယ ဓမ္မံ
 ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ အဟံ ဟိ သီဟ အဿာသကော
 ပရမေန အဿာသေန အဿာသာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ၊ တေန စ သာဝကေ
 ဝိနေမိ။ အယံ ခေါ သီဟ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ
 ဝဒမာနော ဝဒေယျ “အဿာသကော သမဏော ဂေါတမော၊ အဿာ-
 သာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန စ သာဝကေ ဝိနေတိ”တိ။ (၈)

ဧဝံ ဝုတ္တေ သီဟော သေနာပတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အဘိက္ကန္တံ
 ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ။ပ။ ဥပါသကံ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇ-
 တဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ”န္တိ။

အနုဝိစ္စကာရံ ခေါ သီဟ ကရောဟိ၊ အနုဝိစ္စကာရော တုမှာဒိသာနံ
 ဉ္ဇတမနုဿာနံ သာရ ဟောတိတိ။ ဣမိနာပါဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဘိယျော-
 သောမတ္တာယ အတ္တမနော အဘိရဒ္ဓေါ။ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ “အနု-
 ဝိစ္စကာရံ ခေါ သီဟ ကရောဟိ၊ အနုဝိစ္စကာရော တုမှာဒိသာနံ ဉ္ဇတမနုဿာနံ
 သာရ ဟောတိ”တိ။ မံ ဟိ ဘန္တေ အညတိတ္ထိယာ သာဝကံ လဘိတွာ
 ကေဝလကပ္ပံ ဝေသာလိံ ပဋ္ဌာကံ ပရိဟရေယျု “သီဟော အမှာကံ သေနာ-
 ပတိ သာဝကတ္ထံ ဥပဂတော”တိ။ အထ စ ပန ဘဂဝါ ဧဝမာဟ “အနုဝိစ္စကာရံ
 သီဟ ကရောဟိ၊ အနုဝိစ္စကာရော တုမှာဒိသာနံ ဉ္ဇတမနုဿာနံ သာရ
 ဟောတိ”တိ။ ဒေသဟံ ဘန္တေ ဒုတိယမ္ပိ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္ဇ
 ဘိက္ခုသံဃဉ္ဇ၊ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ
 သရဏံ ဂတန္တိ။

ပုရိသ ပဝတ္တမံသံ ဇာနာဟိ”တိ။ အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ “ကာလော ဘန္တေ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ယေန သီဟဿ သေနာပတိဿ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ပဟုလာ နိဂဏ္ဌာ ဝေသာလိယံ ရထိကာယ ရထိကံ သိဃံာဠကေန သိဃံာ- ဠကံ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တိ “အဇ္ဇ သီဟေန သေနာပတိနာ ထူလံ ပသုံ ဝမိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဘတ္တံ ကတံ၊ တံ သမဏော ဂေါတမော ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ပရိဘုဇ္ဇတိ၊ ပဋိစ္စကမ္မ”န္တိ။

အထ ခေါ အညတရော ပုရိသော ယေန သီဟော သေနာပတိ တေနပ- သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ သီဟဿ သေနာပတိဿ ဥပကဏ္ဍကေ အာရောစေသိ “ယဠေ ဘန္တေ ဇာနေယျာသိ ဧတေ သမ္ပဟုလာ နိဂဏ္ဌာ ဝေသာလိယံ ရထိကာယ ရထိကံ သိဃံာဠကေန သိဃံာဠကံ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တိ ‘အဇ္ဇ သီဟေန သေနာပတိနာ ထူလံ ပသုံ ဝမိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဘတ္တံ ကတံ၊ တံ သမဏော ဂေါတမော ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ပရိဘုဇ္ဇတိ၊ ပဋိစ္စကမ္မ’န္တိ။ အလံ အယျော ဒိဃရတ္တံ ဟိ တေ အာယသ္မန္တော အဝဏ္ဏကာမာ ဗုဒ္ဓဿ၊ အဝဏ္ဏကာမာ ဓမ္မဿ၊ အဝဏ္ဏကာမာ သံဃဿ၊ န စ ပနေတေ အာယသ္မန္တော ဇိရိဒန္တိ တံ ဘဂဝန္တံ အသတာ တုစ္ဆာ မုသာ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခိတုံ၊ န စ မယံ ဇိဝိတဟေတုပိ သဒ္ဓိစ္စ ပါဏံ ဇိဝိတာ ဝေါရော- ပေယျာမာ”တိ။

အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေန ခါဒနိ- ယေန ဘောဇနီယေန သဟဏ္ဍာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ သီဟော သေနာပတိ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနိတပတ္တပါဏိံ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တံ ခေါ သီဟံ သေနာပတိံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိတိ။ ။ ဒုတိယံ။

၃-အဿာဇာနိယသုတ္တ

၁၃။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတော ရညော ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂန္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ရညော ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယော ဥဘတော သုဇာတော ဟောတိ မာတိတော စ ပိတိတော စ။ ယဿံ ဒိသာယံ အညေပိ ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယာ ဇာယန္တိ၊ တဿံ ဒိသာယံ ဇာတော ဟောတိ။ ယံ ခေါ ပနဿ ဘောဇနံ ဒေန္တိ အလ္လံ ဝါ သုက္ခံ ဝါ၊ တံ သက္ကစ္စယေဝ ပရိဘုဉ္ဇတိ အဝိကိရန္တော။ ဇေဂုစ္ဆိ ဟောတိ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ အဘိနိသိဒိတုံ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇိတုံ ဝါ။ သောရတော ဟောတိ သုခသံဝါသော၊ န စ အညေ အသေ ဥဗ္ဗေဇေတာ။ ယာနိ ခေါ ပနဿ ဟောန္တိ သာဠေယျာနိ ကုဠေယျာနိ ဇိမ္မေယျာနိ ဝင်္ကေယျာနိ၊ တာနိ ယထာဘူတံ သာရထိဿ အာဝိကတ္တာ ဟောတိ၊ တေသမဿ သာရထိ အဘိနိမ္မဒနာယ ဝါယမတိ။ ဝါဟိ ခေါ ပန ဟောတိ၊ “ကာမညေ အဿာ ဝဟန္တ၊ ဝါ မာ ဝါ၊ အဟမေတ္ထ ဝဟိဿာမိ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိ။ ဂစ္ဆန္တော ခေါ ပန ဥဇုမဂ္ဂေနေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ထာမဝါ ဟောတိ ယာဝ ဇီဝိတမရဏပရိယာဒါနာ၊ ထာမံ ဥပဒံသေတာ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတော ရညော ဘဒ္ဒေါ အဿာဇာနိယော ရာဇာရဟော ဟောတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော အင်္ဂန္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

ဝေမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝိ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ယံ ခေါ ပနဿ ဘောဇနံ ဒေန္တိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ၊ တံ သက္ကစ္စယေဝ ပရိဘုဉ္ဇတိ အဝိဟညမာနော။ ဇေဂုစ္ဆိ ဟောတိ ကာယဒုစ္စရိတေန ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန၊ ဇေဂုစ္ဆိ ဟောတိ အနေကဝိဟိတာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ သောရတော ဟောတိ သုခသံဝါသော၊ န အညေ ဘိက္ခု ဥဗ္ဗေဇေတာ။ ယာနိ ခေါ ပနဿ ဟောန္တိ သာဠေယျာနိ ကုဠေယျာနိ ဇိမ္မေယျာနိ ဝင်္ကေယျာနိ၊ တာနိ ယထာဘူတံ အာဝိကတ္တာ ဟောတိ သတ္တရိ ဝါဝိညူသု ဝါသဗြဟ္မစာရီသု၊ တေသမဿ သတ္တာ ဝါ ဝိညူ ဝါသဗြဟ္မစာရီ အဘိနိမ္မဒနာယ ဝါယမတိ။ သိက္ခိတာ ခေါ ပန ဟောတိ။

၁-ယာနိ ခေါ ပနဿ တာနိ (သျှာ)

“ကာမညေ ဘိက္ခု သိက္ခန္တု ဝါ မာ ဝါ၊ အဟမေတ္ထ သိက္ခိယာမိ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိ။ ဂစ္ဆန္တော ခေါ ပန ဥဇုမဂ္ဂေန ဂစ္ဆတိ၊ တတြာယံ ဥဇုမဂ္ဂေါ၊ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ “ကာမံ တစော စ နှာရံ” စ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု သရီရေ ဥပသုဿတု မံသလောဟိတံ၊ ယံ တံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ န တံ အပါပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဍာနံ ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။တတိယံ။

၄-အဿခဋ္ဌုက်သုတ္တ

၁၄။ အဋ္ဌ စ ၂ ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုက်? ဒေသေဿာမိ အဋ္ဌ စ အဿ-ဒေါသေ၊ အဋ္ဌ စ ပုရိသခဋ္ဌုက် အဋ္ဌ စ ပုရိသဒေါသေ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမိတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စယောသံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ အဿခဋ္ဌုက်? အဋ္ဌ စ အဿဒေါသာ၊ ဣစ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် “ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ပစ္ဆတော ပဋိက္ကမတိ၊ ပိဋ္ဌိတော ရထံ ပဝတ္တေတိ၊ ဧဝူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အဿဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် “ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ပစ္ဆာ လဗ်တိ၊ ကုဗ္ဗရံ ဟနတိ၊ တိဒဏ္ဍံ ဘဇ္ဇတိ၊ ဧဝူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော အဿဒေါသော။

“ပုံနံ စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် “ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ရထိသာယ သတ္ထိ” ဥဿဇ္ဇိတွာ ရထိသံယေဝ အဇ္ဈောမဒ္ဓတိ၊ ဧဝူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော အဿဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုက် “ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ဥဗ္ဗဂ္ဂံ ဂဏ္ဍတိ၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌမံ ရထံ ကရောတိ။

ဝေရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော အဿဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော “ပေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ လဃံတိ ပုရိမကာယံ၊ ပဂ္ဂဏှတိ ပုရိမေ ပါဒေ၊ ဝေရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော အဿဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော “ပေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ အနာဒိယိတွာ သာရထိံ အနာဒိယိတွာ ပတောဒလဋ္ဌိံ^၁ ဒန္တေဟိ မုခါဇာနံ^၂ ဝိဓိသိတွာ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ၊ ဝေရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌော အဿဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော “ပေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ နေဝ အဘိက္ကမတိ၊ နော ပဋိက္ကမတိ၊ တတ္ထေဝ ဒီလဋ္ဌာယိ ဌိတော ဟောတိ၊ ဝေရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော အဿဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော “ပေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ပုရိမေ စ ပါဒေ သံဟရိတွာ ပစ္ဆိမေ စ ပါဒေ သံဟရိတွာ^၃ တတ္ထေဝ စတ္တာရော ပါဒေ အဘိနိသိဒတိ၊ ဝေရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော အဿခဋ္ဌုကော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမော အဿဒေါသော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ အဿခဋ္ဌုကော၊ အဋ္ဌ စ အဿဒေါသာ။

* ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ပုရိသခဋ္ဌုကော၊ အဋ္ဌ စ ပုရိသဒေါသာ၊ ဣစ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု၊ အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော “န သရာမီ”တိ အသတိယာ နိဗ္ဗေဋ္ဌေတိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုကော “ပေဟီ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ပစ္ဆတော ပဋိက္ကမတိ၊ ပိဋ္ဌိတော ရထံ ဝတ္တေတိ။ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။ ဝေရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုရိသခဋ္ဌုကော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌမော ပုရိသဒေါသာ။

၁-ပတောဒံ (သိ၊ ဣ)၊ ပတောဒယဋ္ဌိံ (သျှာ၊ ကံ) ၂-မုခါဋ္ဌာနံ (က) ၃-သင်္ခါတွာ (က) *အဘိ ၂-၄၀၂-ပိဋ္ဌေပိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော စောဒကံယေဝ ပဋိပ္ပရတိ “ကိံ န ခေါတုယံ ဗာလဿ အဗျတ္တဿ ဘဏိတေန၊ တွမ္ပိ နာမ ဘဏိတဗ္ဗံ မညသိ” တိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဂ်ော “ပေဟိ” တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ပစ္စာ လဿံတိ၊ ကုဗ္ဗရံ ဟနတိ၊ တိဒဏ္ဍံ ဘဉ္ဇတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုရိသခဋ္ဌုဂ်ော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော စောဒကသေဝ ပစ္စာရောပေတိ “တွံ ခေါသိ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တွံ တာဝ ပဌမံ ပဋိကရောဟိ” တိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဂ်ော “ပေဟိ” တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ရထိသာယ သတ္ထိံ ဥဿဇ္ဇိတွာ ရထိသံယေဝ အဇ္ဈောမဒ္ဒတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုရိသခဋ္ဌုဂ်ော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော အညေနာညံ ပဋိစရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ၊ ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဂ်ော “ပေဟိ” တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ဥဗ္ဗဂ္ဂံ ဂဏှတိ၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌုမံ ရထံ ကရောတိ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုရိသခဋ္ဌုဂ်ော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော သံဃမဇ္ဈေ ဗာဟုဝိက္ခေပံ ကရောတိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဂ်ော “ပေဟိ” တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ လဿံတိ ပုရိမကာယံ၊ ပဂ္ဂဏှတိ ပုရိမေ ပါဒေ၊ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ၊ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော ပုရိသခဋ္ဌုဂ်ော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော အနာဒိယိတွာ သံဃံ အနာဒိယိတွာ စောဒကံ သာပတ္တိကောဝ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဏော်“ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ အနာဒိယိတွာ သာရထိ အနာဒိယိတွာ ပတောဒလဋ္ဌိ ဒန္တေဟိ မုခါခာနံ ဝိဓံသိတွာ ယေန ကာမံ ပက္ကမတိ။ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကဇ္ဈော ပုရိသခဋ္ဌုဏော် ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော “နေဝါဟံ အာပန္နောမိ၊ န ပနာဟံ အာပန္နောမိ”တိ။ သော တုဏှိဘာဝေန သံဃံ ဝိဟေဋ္ဌေတိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဏော်“ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ နေဝ အဘိက္ကမတိ။ နော ပဋိက္ကမတိ။ တတ္ထေဝ ဒီလဋ္ဌာယိ ဌိတော ဟောတိ။ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကဇ္ဈော ပုရိသခဋ္ဌုဏော် ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော ပုရိသဒေါသော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ စောဒေန္တိ။ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ အာပတ္တိယာ စောဒိယမာနော ဧဝမာဟ “ကိ န ခေါ တုမေ အာယသ္မန္တော အတိဗာဠိ မယိ ဗျာဝဋ္ဌာ၊ ယာဝ ၂ ဣဒါနာဟံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္တိဿာမီ”တိ။ သော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္တိတွာ ဧဝမာဟ “ဣဒါနိ ခေါ တုမေ အာယသ္မန္တော အတ္တမနာ ဟောထာ”တိ။ သေယျထာပိ သော ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုဏော်“ပေဟိ”တိ ဝုတ္တော ဝိဒ္ဓေါ သမာနော စောဒိတော သာရထိနာ ပုရိမေ စ ပါဒေ သံဟရိတွာ ပစ္ဆိမေ စ ပါဒေ သံဟရိတွာ တတ္ထေဝ စတ္တာရော ပါဒေ အဘိနိသီဒတိ။ တထူပမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။ ဧဝရူပေါပိ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကဇ္ဈော ပုရိသခဋ္ဌုဏော် ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမော ပုရိသဒေါသော၊ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ပုရိသခဋ္ဌုဏော်၊ အဋ္ဌ စ ပုရိသဒေါသတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၁-ဝိဟေသေတိ (ဣ၊က) ၂-ဣဒံ ပဒံ သိဟဋ္ဌပေါတ္ထကေ နတ္ထိ။

အသန္နိဒ္ဓန္တ ဘဏတိ^၁၊ ပုစ္ဆိတော န စ ကုပ္ပတိ။
သ ဝေ တာဒိသကော ဘိက္ခု၊ ဒူတေယံ၊ ဂန္တမရဟတိတိ။

ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမဗန္ဓနသုတ္တ

၁၇။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အာကာရေဟိ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ရုဏ္ဏေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ ဟသိတေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ ဘဏိတေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ အာကပ္ပေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ ဝနဘဏေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ ဂန္ဓေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ ရသေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ၊ ဖဿေန ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ ဣတ္ထိ ပုရိသံ ဗန္ဓတိ။ တေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သုဗဒ္ဓါ၊^၂ ယေ^၃ ဖဿေန ဗဒ္ဓါတိ^၄။ ။ သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယဗန္ဓနသုတ္တ

၁၈။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အာကာရေဟိ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ရုဏ္ဏေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ ဟသိတေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ ဘဏိတေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ အာကပ္ပေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ ဝနဘဏေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ ဂန္ဓေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ ရသေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ၊ ဖဿေန ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ ပုရိသော ဣတ္ထိ^၁ ဗန္ဓတိ။ တေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သုဗဒ္ဓါ၊ ယေ ဖဿေန ဗဒ္ဓါတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဟာရာဗသုတ္တ

၁၉။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဋ္ဌေရုပုစိမန္တမူလေ။ အထ ခေါ ပဟာရာဒေါ အသုရိန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ ပဟာရာဒံ အသုရိန္တံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

၁-အသန္နိဒ္ဓေါ စ အက္ခာတိ (ဝိ ၄-၃၆၅-ပိဋ္ဌေ)
၂-ယေဝ (သျှာ၊ ဣ၊ က)

၂-သုဗန္ဓာ (သီ၊ သျှာ၊ က)
၄-ဗန္ဓာတိ (သီ၊ သျှာ၊ က)

ဘန္တေ မဟာသမုဒ္ဒေ အဋ္ဌ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ အသုရာ မဟာသမုဒ္ဒေ အဘိရမန္တိတိ။

အပိ ပန ဘန္တေ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိတိ။ အဘိရမန္တိ ပဟာရာဒ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေတိ။ ကတိ ပန ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိတိ။ အဋ္ဌ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သေယျထာပိ ပဟာရာဒ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ အနုပုဗ္ဗနိန္နော အနုပုဗ္ဗပေါဏော အနုပုဗ္ဗပဗ္ဗာရော န အာယတကေနေဝ ပပါတော။ ဧဝမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ အနုပုဗ္ဗပဋိပဒါ န အာယတကေနေဝ အညာပဋိဝေဓော။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ အနုပုဗ္ဗပဋိပဒါ န အာယတကေနေဝ အညာပဋိဝေဓော။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ပဌမော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌိတဓမ္မော ဝေလံ နာတိဝတ္တတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ ယံ မယာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ တံ မမ သာဝကာ ဇီဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမန္တိ။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ မယာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ တံ မမ သာဝကာ ဇီဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမန္တိ။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဒုတိယော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ န မတေန ကုဏပေန သံဝသတိ။ ယံ ဟောတိ မဟာသမုဒ္ဒေ မတံ ကုဏပံ၊ တံ ဒိပ္ပမေဝ တီရံ ဝါဟေတိ၊ ထလံ ဥဿာရေတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ ယော သော ပုဂ္ဂလော ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော အသုစိသင်္ကံသရသမာစာရော ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော အဿမဏော သမဏပဋိညော အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော၊ အန္တောပူတိ အဝသုတော ကသမ္မုဇာတော၊ န တေန သံဃော သံဝသတိ၊ ဒိပ္ပမေဝ နံ သန္နိပတိတွာ ဥက္ခိပတိ။

ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ မဇ္ဈေ ဘိက္ခုသံဃဿ သန္နိသိန္နော၊ အထ ခေါ သော အာရကာဝ သံဃမှာ သံဃော စ တေန။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ ယော သော

ပုဂ္ဂလော ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော အသုစိသင်္ကံသာရသမာစာရော ပဋိစ္ဆန္ဒ-
 ကမ္မန္တော အဿမဏော သမဏပဋိညော အဗြဟ္မစာရိ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော
 အန္တောပူတိ အဝဿုတော ကသမ္ပုဇာတော၊ န တေန သံဃော သံဝသတိ၊
 ဒိပ္ပမေဝ နံ သန္ဓိပတိတွာ ဥက္ခိပတိ။ ကိဉ္ဇာပိ သော ဟောတိ မဇ္ဈေ ဘိက္ခု-
 သံဃဿ သန္ဓိသိန္ဓော၊ အထ ခေါ သော အာရကာဝ သံဃမှာ သံဃော စ
 တေန။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ တတိယော အစ္စရိယော
 အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသွာ ဒိသွာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ ယာ ကာစိ မဟာနဒိယော။ သေယျထိဒံ၊ ဂင်္ဂါ
 ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟိ။ တာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပတွာ ဇဟန္တိ ပုရိမာနိ နာမ-
 ဂေါတ္တာနိ၊ “မဟာသမုဒ္ဒေါ” တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝေမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ
 စတ္တာရောမေ ဝဏ္ဏာ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ၊ တေ တထာဂတပ္ပ-
 ဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဇဟန္တိ ပုရိမာနိ နာမ-
 ဂေါတ္တာနိ၊ “သမဏာ သကျပုတ္တိယာ” တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ
 စတ္တာရောမေ ဝဏ္ဏာ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ၊ တေ တထာ-
 ဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဇဟန္တိ
 ပုရိမာနိ နာမဂေါတ္တာနိ၊ “သမဏာ သကျပုတ္တိယာ” တွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။
 အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ စတုတ္ထော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊
 ယံ ဒိသွာ ဒိသွာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ ယာ စ လောကေ သဝန္တိယော မဟာသမုဒ္ဒံ
 အပ္ပေန္တိ၊ ယာ စ အန္တလိက္ခာ ဓာရာ ပပတန္တိ၊ န တေန မဟာသမုဒ္ဒဿ
 ဦနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။ ဝေမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ ဗဟူ စေပိ ဘိက္ခု။
 အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ န တေန နိဗ္ဗာနဓာတုယာ
 ဦနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ ဗဟူ စေပိ ဘိက္ခု။ အနုပါဒိ-
 သေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ န တေန နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဦနတ္တံ
 ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတိ။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ပဉ္စမော
 အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသွာ ဒိသွာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ
 အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဧကရသော လောဏရသော၊
 ဝေမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ အယံ ဓမ္မဝိနယော ဧကရသော ဝိမုတ္တိရသော။ ယမ္ပိ

၁-သမဏော သကျပုတ္တိယော တွေဝ (သျှာ၊က)

ပဟာရာဒ အယံ ဓမ္မဝိနယော ဧကရသော ဝိမုတ္တိရသော။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဆဋ္ဌော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဗဟုရတနော အနေကရတနော၊ တတြိမာနိ ရတနာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော သင်္ခါ သိလာ ပဝါဠိ ရဇတံ ဇာတရူပံ လောဟိတကော မသာရဂလ္လံ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ အယံ ဓမ္မဝိနယော ဗဟုရတနော အနေကရတနော၊ တတြိမာနိ ရတနာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ အယံ ဓမ္မဝိနယော ဗဟုရတနော အနေကရတနော။ တတြိမာနိ ရတနာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ သတ္တမော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။

သေယျထာပိ ပဟာရာဒ မဟာသမုဒ္ဒေါ မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။ တတြိမေ ဘူတာ၊ တိမိ တိမိင်္ဂလော တိမိရပိင်္ဂလော အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ သန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ၊ ဒွိယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ၊ တိယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ၊ စတုယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ၊ ပဉ္စယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ပဟာရာဒ အယံ ဓမ္မဝိနယော မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။ တတြိမေ ဘူတာ၊ သောတာပန္နော၊ သောတာပတ္တိဖလသန္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိဖလသန္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိဖလသန္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အရဟာ၊ အရဟတ္တာယ ပဋိပန္နော။ ယမ္ပိ ပဟာရာဒ အယံ ဓမ္မဝိနယော မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။ တတြိမေ ဘူတာ၊ သောတာပန္နော၊ သောတာပတ္တိဖလသန္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိဖလသန္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိဖလသန္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အရဟာ၊ အရဟတ္တာယ ပဋိပန္နော။ အယံ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ သတ္တမော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။ ဣမေ ခေါ ပဟာရာဒ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ

အဋ္ဌ အတ္ထရိယာ အတ္တုတာ ဓမ္မာ၊ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဥပေါသထသုတ္တ

၂၀။ * ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရ-
မာတုပါသာဒေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ တဒဟုပေါသထေ
ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော နိသိန္ဓော ဟောတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဓော
အဘိက္ကန္တာယ ရတ္ထိယာ နိက္ခန္ဓေ ပဌမေ ယာမေ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ
ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္စလိံ ပဏာမေတွာ ဘဂဝန္တံ
တေဒဝေါစ “အဘိက္ကန္တာ ဘန္ဓေ ရတ္ထိ၊ နိက္ခန္ဓော ပဌမော ယာမော၊
စိရနိသိန္ဓော ဘိက္ခုသံဃော၊ ဥဒ္ဓိသတု ဘန္ဓေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုနံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ တုဏှိ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဓော
အဘိက္ကန္တာယ ရတ္ထိယာ နိက္ခန္ဓေ မဇ္ဈိမေ ယာမေ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ
ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္စလိံ ပဏာမေတွာ ဘဂဝန္တံ
တေဒဝေါစ “အဘိက္ကန္တာ ဘန္ဓေ ရတ္ထိ၊ နိက္ခန္ဓော မဇ္ဈိမော ယာမော၊
စိရနိသိန္ဓော ဘိက္ခုသံဃော၊ ဥဒ္ဓိသတု ဘန္ဓေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုနံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ။
ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ တုဏှိ အဟောသိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ
အာနန္ဓော အဘိက္ကန္တာယ ရတ္ထိယာ နိက္ခန္ဓေ ပစ္ဆိမေ ယာမေ ဥဒ္ဓတ္ထေ အရုဏေ
နန္ဒိမုဒိယာ ရတ္ထိယာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန
ဘဂဝါ တေနဉ္စလိံ ပဏာမေတွာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဘိက္ကန္တာ ဘန္ဓေ
ရတ္ထိ၊ နိက္ခန္ဓော ပစ္ဆိမော ယာမော၊ ဥဒ္ဓတ္ထံ အရုဏံ၊ နန္ဒိမုဒိ ရတ္ထိ၊ စိရနိသိန္ဓော
ဘိက္ခုသံဃော၊ ဥဒ္ဓိသတု ဘန္ဓေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုနံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ။ အပရိသုဒ္ဓါ
အာနန္ဒ ပရိသာတိ။

အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ တေဒဟောသိ “ကံ
နု ခေါ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယ ဝေမာဟ ‘အပရိသုဒ္ဓါ အာနန္ဒ ပရိသာ’တိ”။
အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သဗ္ဗာဝန္တံ ဘိက္ခုသံဃံ
စေတသာ စေတော ပရိစ္စ မနသာကာသိ၊ အဒ္ဓသာ ခေါ အာယသ္မာ
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တံ ပုဂ္ဂလံ ဒုဿီလံ ပါပဓမ္မံ အသုစိံ သင်္ကံသရသမာစာရံ
ပဋိစ္ဆန္ဒကမ္မန္တံ အဿမဏံ သမဏပဋိညံ အဗြဟ္မစာရိံ ဗြဟ္မစာရိပဋိညံ
အန္ဓောပူတိံ အဝဿုတံ ကသမ္ပုဇာတံ မဇ္ဈေ ဘိက္ခုသံဃဿ နိသိန္ဓု၊ ဒိသ္မာန
ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန သော ပုဂ္ဂလော တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ

* ၈ ၄-၄၁၀၊ ၃ ၁-၁၃၀၊ အဘိ ၄-၁၆၀-ပိဋေသု။

ပုဂ္ဂလံ ဧတဒဝေါစ “ဥဋ္ဌေဟာဝုသော၊ ဒိဋ္ဌောသိ ဘဂဝတာ၊ နတ္ထိ တေ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသော” တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သော ပုဂ္ဂလော တုဏှိ အဟောသိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တံ ပုဂ္ဂလံ ဧတဒဝေါစ “ဥဋ္ဌေဟာဝုသော၊ ဒိဋ္ဌောသိ ဘဂဝတာ၊ နတ္ထိ တေ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသော” တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သော ပုဂ္ဂလော တုဏှိ အဟောသိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနော တံ ပုဂ္ဂလံ ဧတဒဝေါစ “ဥဋ္ဌေဟာဝုသော၊ ဒိဋ္ဌောသိ ဘဂဝတာ၊ နတ္ထိ တေ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသော” တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သော ပုဂ္ဂလော တုဏှိ အဟောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တံ ပုဂ္ဂလံ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကာ နိက္ခာမေတွာ သူစိဗုဒ္ဓိကံ ဒတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “နိက္ခာမိတော သော ဘန္တေ ပုဂ္ဂလော မယာ၊ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိသာ၊ ဥဒ္ဓိသတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုနံ ပါတိမောက္ခ” န္တိ။ အစ္စရိယံ မောဂ္ဂလ္လာန၊ အပ္ပုတံ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ယာဝ ဗာဟာ ဂဟဏာပိ နာမ သော မောဗုပရိသော အာဂမိဿတိတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ—တုမှေဝ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထံ ကရေယျာထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသေယျာထ၊ န ဒါနာဟံ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဥပေါသထံ ကရိဿာမိ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိဿာမိ။ အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ တထာဂတော အပရိသုဒ္ဓါယ ပရိသာယ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသေယျ။

အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဓေ အစ္စရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မော၊ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ အသုရာ မဟာသမုဒ္ဓေ အဘိရမန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? မဟာသမုဒ္ဓေ ဘိက္ခဝေ အနုပုဗ္ဗနိန္နော အနုပုဗ္ဗပေါဏော အနုပုဗ္ဗပတ္တာရော န အာယတကေ-နေဝ ပပါတော။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဓေ အနုပုဗ္ဗနိန္နော အနုပုဗ္ဗပေါဏော အနုပုဗ္ဗပတ္တာရော န အာယတကေနေဝ ပပါတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဓေ ပဌမော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ အသုရာ မဟာ-သမုဒ္ဓေ အဘိရမန္တိ။ (ယထာ ပူရိမေ တထာ ဝိတ္တာရော)။ ပ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဓေ မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။ တတြိမေ ဘူတာ၊ တိမိ တိမိဂ်လော တိမိရပိဂ်လော အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဝသန္တိ မဟာသမုဒ္ဓေ ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ ပ။ ပဉ္စယောဇနသတိကာပိ

အတ္တဘာဝါ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေါ မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။
 တတြိမေ ဘူတာ၊ တိမိ တိမိင်္ဂလော တိမိရပိင်္ဂလော အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊
 ဝသန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ပ။ ပဉ္စယောဇန-
 သတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ အယံ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေ အဋ္ဌမော အစ္ဆရိယော
 အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ အသုရာ မဟာသမုဒ္ဒေ အဘိရမန္တိ။ ဣမေ
 ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေ အဋ္ဌ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ
 ဒိသ္မာ အသုရာ မဟာသမုဒ္ဒေ အဘိရမန္တိ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မော၊
 ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ?
 သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေါ အနုပုဗ္ဗနိန္ဓော အနုပုဗ္ဗပေါဏော
 အနုပုဗ္ဗပဗ္ဗာရော န အာယတကေနေဝ ပပါတော။ ဧဝမေဝံ ခေါ
 ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ အနုပုဗ္ဗပဋိပဒါ
 န အာယတကေနေဝ အညာပဋိဝေဓော။ ယမ္ပိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ
 အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ အနုပုဗ္ဗပဋိပဒါ န အာယတကေနေဝ အညာ-
 ပဋိဝေဓော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ပဌမော အစ္ဆရိယော
 အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိ။ပ။
 သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေါ မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။
 တတြိမေ ဘူတာ၊ တိမိ တိမိင်္ဂလော တိမိရပိင်္ဂလော အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊
 ဝသန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ပ။ ပဉ္စယောဇန-
 သတိကာပိ အတ္တဘာဝါ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အယံ ဓမ္မဝိနယော မဟတံ
 ဘူတာနံ အာဝါသော။ တတြိမေ ဘူတာ၊ သောတာပန္နော၊ သောတာပတ္တိဖလ-
 သစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော။ပ။ အရဟာ၊ အရဟတ္တာယ ပဋိပန္နော။ ယမ္ပိ
 ဘိက္ခဝေ အယံ ဓမ္မဝိနယော မဟတံ ဘူတာနံ အာဝါသော။ တတြိမေ
 ဘူတာ၊ သောတာပန္နော၊ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော။ပ။
 အရဟာ၊ အရဟတ္တာယ ပဋိပန္နော။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဋ္ဌမော
 အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော၊ ယံ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ
 အဘိရမန္တိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဋ္ဌ အစ္ဆရိယာ
 အပ္ပုတာ ဓမ္မော၊ ယေ ဒိသ္မာ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဘိရမန္တိတိ။ ။
 ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ဝေရဇ္ဇော သီဟော အာဇဉ်၊ ခဠုကော်န မလာနိ စ။
ဒူတေယျံ ဒွေ စ ဗန္ဓနာ၊ ပဟာရာဒေါ ဥပေါသထောတိ။

၃-ဂဟပတိဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဥဂ္ဂသုတ္တ

၂၁။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရ-
သာလာယံ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ
အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ” သမန္နာဂတံ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိံ ဝေသာလိကံ
ဓာရေထာ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ
ဝိဟာရံ ပါရိသိ။

အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ
ယေန ဥဂ္ဂဿ ဂဟပတိနော ဝေသာလိကဿ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမိ၊
ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒ္ဓိ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ
ဝေသာလိကော ယေန သော ဘိက္ခု တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဘိက္ခု
အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒ္ဓိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တံ ခေါ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိံ ဝေသာလိကံ
သော ဘိက္ခု တေဒဝေါစ—

အဋ္ဌဟိ ခေါ တံ ဂဟပတိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော
ဘဂဝတာ ဗျာကတော။ ကတမေ တေ ဂဟပတိ အဋ္ဌ အစ္စရိယာ အပ္ပုတာ
ဓမ္မာ၊ ယေဟိ တံ သမန္နာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတောတိ။ န ခေါ အဟံ
ဘန္တေ ဇာနာမိ “ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ
သမန္နာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော”တိ။ အပိ စ ဘန္တေ ယေ မေ အဋ္ဌ
အစ္စရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ သုဏောဟိ သာဓုကံ မနသိ ကရောဟိ၊
ဘာသိသာမိတိ။ “ဧဝံ ဂဟပတိ”တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဥဂ္ဂဿ ဂဟပတိနော
ဝေသာလိကဿ ပစ္စယောသိ။ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော တေဒဝေါစ
“ယဒါဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ပဌမံ ဒူရတောဝ အဒ္ဓသံ၊ သဟ ဒဿနေနေဝ မေ

ဘန္တေ ဘဂဝတော စိတ္တံ ပယိဒိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ပဌမော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပသန္တစိတ္တော ဘဂဝန္တံ ပယိရူပါသိ။ တဿ မေ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ မံ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနိဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္တစိတ္တံ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ—ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္ပဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မေ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ။ သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠဓမ္မော တိဏ္ဍဝိစိ- ကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော အပရပုစ္စယော သတ္တု- သာသနေ တတ္ထေဝ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ သံသဉ္စ သရဏံ အဂမာသိ။ မြဟ္မစရိယပဉ္စမာနိ စ သိက္ခာပဒါနိ သမာဒိယိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ဒုတိယော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

တဿ မယံ ဘန္တေ စတသော ကောမာရိယော ပဇာပတိယော အဟေသံ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ ယေန တာ ပဇာပတိယော တေနပသင်္ကမိံ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ တာ ပဇာပတိယော ဧတဒဝစံ “မယာ ခေါ ဘဂိနိယော မြဟ္မစရိယပဉ္စမာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမာဒိန္နာနိ”။ ယာ ဣစ္ဆတိ၊ သာ ဣဓေဝ ဘောဂေ စ ဘုဉ္စတု၊ ပုညာနိ စ ကရောတု၊ သကာနိ ဝါ ဉှတိကုလာနိ ဂစ္ဆတု၊ ဟောတိ ဝါ ပန ပုရိသာ- ဝိပ္ပေါယော ‘ကဿ ဝေါ ဒဗ္ဗိတိ’။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သာ ဘန္တေ ဇေဋ္ဌာ ပဇာပတိ မံ ဧတဒဝေါစ “ဣတ္ထန္တာမဿ မံ အယျပုတ္တ ပုရိသဿ ဒေဟိ” တိ။ အထ ခေါ အဟံ ဘန္တေ တံ ပုရိသံ ပက္ခောသာပေတွာ ဝါမေန ဟတ္ထေန ပဇာပတိံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိ- ဏေန ဟတ္ထေန ဘိင်္ဂါရံ ဂဟေတွာ တဿ ပုရိသဿ ဩဏောဇေသိ။ ကောမာရိ ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ ဒါရံ ပရိစ္စဇန္တော နာဘိဇာနာမိ စိတ္တဿ အညထတ္တံ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ တတိယော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ ပန မေ ဘန္တေ ကုလေ ဘောဂါ၊ တေ စ ခေါ အပ္ပဋိ- ဝိဘတ္တာ သီလဝန္တေဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ စတုတ္ထော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

ယံ ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ပယိရူပါသာမိ၊ သက္ကစုံယေဝ ပယိရူပါသာမိ
နော အသက္ကစုံ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ပဉ္စမော အစ္စရိယော အပ္ပုတော
ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

သော စေ ဘန္တေ မေ အာယသ္မာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သက္ကစုံယေဝ သုဏောမိ
နော အသက္ကစုံ။ နော စေ မေ သော အာယသ္မာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ အဟမဿ
ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ဆဋ္ဌော အစ္စရိယော အပ္ပုတော
ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

အနစ္စရိယံ ခေါ ပန မံ ဘန္တေ ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမိတွာ အာရောစေန္တိ
“သွာက္ခာတော ဂဟပတိ ဘဂဝတာ ဓမ္မော”တိ။ ဧဝံ ဂုတ္တေ အဟံ ဘန္တေ
တာ ဒေဝတာ ဧဝံ ဝဒါမိ “ဝဒေယျာထ ဝါ ဧဝံ ခေါ တုမ္ပေ ဒေဝတာ၊ နော ဝါ
ဝဒေယျာထ၊ အထ ခေါ သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော”တိ။ န ခေါ ပနာဟံ
ဘန္တေ အဘိဇာနာမိ “တတောနိဒါနံ စိတ္တဿ ဥန္တတိ”^၁ ‘မံ ဝါ ဒေဝတာ
ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အဟံ ဝါ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပါမိ’တိ”။ အယံ ခေါ မေ
ဘန္တေ သတ္တမော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

ယာနိမံနိ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဒေသိတာနိ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယော-
ဇနာနိ၊ နာဟံ တေသံ ကိဉ္စိ အတ္တနိ အပ္ပဟိနံ သမနုပဿာမိ။ အယံ ခေါ မေ
ဘန္တေ အဋ္ဌမော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ မေ
ဘန္တေ အဋ္ဌ အစ္စရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇန္တိ။ န စ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ
“ကတမေဟိ စာဟံ၊ အဋ္ဌဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတော
ဘဂဝတာ ဗျာကတော”တိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဥဂ္ဂဿ ဂဟပတိနော ဝေသာလိကဿ နိဝေသနေ
ပိဏ္ဍပါတံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု
ပစ္စာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တော ခေါ သော ဘိက္ခု
ယာဝတကော အဟောသိ ဥဂ္ဂေန ဂဟပတိနာ ဝေသာလိကေန သဒ္ဓိံ
ကထာသလ္လာပေါ၊ တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

သာဓု သာဓု ဘိက္ခု၊ ယထာ တံ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော သမ္မာ
ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ။ ဣမေပေဝ ခေါ ဘိက္ခု အဋ္ဌဟိ အစ္စရိယေဟိ

၁-ဥဏ္ဍတိ (က) အဘိ ၁-၂၂၅၊ အဘိ ၂-၃၆၃-ပိဋေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
• ၂-ကတမေဟိပဟံ (သိ)၊ ကတမေဟိပါဟံ (ဣ၊က)
ဆံ ၃-၄

အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဝေသာလိကော မယာ ဗျာကတော။ ဣမေဟိ စ ပန ဘိက္ခု အဋ္ဌဟိ အစ္ဆရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂဘံ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိ ဝေသာလိကံ ဓာရေဟိတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယဥဂ္ဂသုတ္တ

၂၂။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝဇ္ဇိသု ဝိဟရတိ ဟတ္ထိဂါမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ “အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတံ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကံ ဓာရေယာ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္တာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ယေန ဥဂ္ဂဿ ဂဟပတိနော ဟတ္ထိဂါမကဿ နိဝေသနံ တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကော ယေန သော ဘိက္ခု တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ တံ ဘိက္ခု အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီန္တံ ခေါ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကံ သော ဘိက္ခု ဧတဒဝေါစ “အဋ္ဌဟိ ခေါ တံ ဂဟပတိ အစ္ဆရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော။ ကတမေ တေ ဂဟပတိ အဋ္ဌ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာယေဟိ တံ သမန္ဓာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော”တိ။

န ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဇာနာမိ “ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ အစ္ဆရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော”တိ။ အပိ စ ဘန္တေ ယေ မေ အဋ္ဌ အစ္ဆရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ တံ သုဏှာဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ၊ ဘာသိဿာမိ”တိ။ “ဧဝံ ဂဟပတိ”တိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဥဂ္ဂဿ ဂဟပတိနော ဟတ္ထိဂါမကဿ ပစ္စယောသိ။ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကော ဧတဒဝေါစ “ယဒါဟံ ဘန္တေ နာဂဝနေ ပရိစရန္တော ဘဂဝန္တံ ပဌမံ ဒူရတောဝ အဒ္ဓသံ၊ သဟ ဒဿနေနေဝ မေ ဘန္တေ ဘဂဝတော စိတ္တံ ပသီဒိ၊ သုရာမဒေါ စ ပဟိယိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ပဌမော အစ္ဆရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ ပသန္တစိတ္တော ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသိ။ တဿ မေ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိ ကလံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ၊ ဒါနကထံ သီလကထံ ကာမာနံ အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ မံ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနိဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္တစိတ္တံ။ အထ

ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသံ—ဒုက္ခံ သံမုဒယံ
 နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠုတံ သမ္ပဒေဝ ရဇနံ
 ပဋိဂ္ဂဏှေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မေ တသ္မိံ ယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု
 ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ” န္တိ။ သော ခေါ အဟံ
 ဘန္တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠုဓမ္မော တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော
 ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော အပရပုစ္စယော သတ္တုသာသနေ
 တတ္ထေဝ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ သရဏံ အဂမာသိ။ ဗြဟ္မစရိယပဉ္စမာနိ စ
 သိက္ခာပဒါနိ သမာဒိယိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ဒုတိယော အတ္ထရိယော
 အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

တဿ မယံ ဘန္တေ စတဿော ကောမာရိယော ပဇာပတိယော အဟေသံ။
 အထ ချါဟံ ဘန္တေ ယေန တာ ပဇာပတိယော တေနုပသကံမိ။ ဥပသကံမိတွာ
 တာ ပဇာပတိယော ဧတဒဝစံ “မယာ ခေါ ဘဂိနိယော ဗြဟ္မစရိယပဉ္စမာနိ
 သိက္ခာပဒါနိ သမာဒိန္နာနိ။ ယာ ဣစ္ဆတိ၊ သာ ဣဓေဝ ဧာဂေ စ ဘုဉ္စတု၊
 ပုညာနိ စ ကရောတု၊ သကာနိ ဝါ ဉ္စတိကုလာနိ ဂစ္ဆတု၊ ဟောတိ ဝါ ပန
 ပုရိသံသိပ္ပေါယော၊ ‘ကဿ ဝေါ ဒဗ္ဗိ’တိ”။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သာ ဘန္တေ ဇေဋ္ဌာ
 ပဇာပတိ မံ ဧတဒဝေါစ “ဣတ္ထန္နာမဿ မံ အယျပုတ္တ ပုရိသဿ ဒေဟိ”တိ။
 အထ ခေါ အဟံ ဘန္တေ တံ ပုရိသံ ပက္ခောသာပေတွာ ပါမေန ဟတ္ထေန
 ပဇာပတိံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ဘိင်္ဂါရံ ဂဟေတွာ တဿ ပုရိသဿ
 ဩဏောဇေသိ။ ကောမာရိံ ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ ဩရံ ပရိစ္စဇန္တော
 နာဘိဇာနာမိ စိတ္တဿ အညထတ္တံ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ တတိယော
 အတ္ထရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော။

သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ ပန မေ ဘန္တေ ကုလေ ဘောဂါ၊ တေ စ ခေါ အပ္ပုဋိဝိဘတ္တာ
 သီလဝန္တေဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ စတုဋ္ဌော အတ္ထရိယော
 အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

ယံ ခေါ ပနာဟံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ပယိရူပါသာမိ၊ သက္ကစုံယေဝ ပယိရူပါသာမိ
 နော အသက္ကစုံ။ သော စေ မေ အာယလ္လာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သက္ကစုံယေဝ
 သုဏောမိ နော အသက္ကစုံ။ နော စေ မေ သော အာယလ္လာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊
 အဟမဿ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ အယံ ခေါ မေ ဘန္တေ ပဉ္စမာ အတ္ထရိယော
 အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

အနန္တရိယံ ခေါ် ပန ဘန္တေ သံဃေ နိမန္တိတေ ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမိတွာ အာရောစေန္တိ “အသုကော ဂဟပတိ ဘိက္ခု ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ အသုကော ပညာဝိမုတ္တော၊ အသုကော ကာယသင်္ကံ၊ အသုကော ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ အသုကော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ အသုကော ဓမ္မာနုသာရီ၊ အသုကော သဒ္ဓါနုသာရီ၊ အသုကော သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော၊ အသုကော ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော”တိ။ သံဃံ ခေါ် ပနာဟံ ဘန္တေ ပရိဝိသန္တော နာဘိဇာနာမိ ဧဝံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တော “ဣမဿ ဝါ ထောကံ ဒေမိ၊ ဣမဿ ဝါ ဗဟုက”န္တိ။ အထ ခွါဟံ ဘန္တေ သမစိတ္တောဝ ဒေမိ။ အယံ ခေါ် မေ ဘန္တေ ဆဋ္ဌော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

အနန္တရိယံ ခေါ် ပန မံ ဘန္တေ ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမိတွာ အာရောစေန္တိ “သွာက္ခာတော ဂဟပတိ ဘဂဝတာ ဓမ္မော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ ဘန္တေ တာ ဒေဝတာ ဧဝံ ဝဒေမိ “ဝဒေယျာထ ဝါ ဧဝံ ခေါ် တုမေ ဒေဝတာ၊ နော ဝါ ဝဒေယျာထ။ အထ ခေါ် သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော”တိ။ န ခေါ် ပနာဟံ ဘန္တေ အဘိဇာနာမိ တတောနိဒါနံ စိတ္တဿ ဥန္တတိ “မံ တာ ဒေဝတာ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အဟံ ဝါ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပါမိ”တိ။ အယံ ခေါ် မေ ဘန္တေ သတ္တမော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။

သစေ ခေါ် ပနာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ပဌမတရံ ကာလံ ကရေယျံ၊ အနန္တရိယံ ခေါ် ပနေတံ။ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝံ ဗျာကရေယျ “နတ္ထိ တံ သံယောဇနံ ယေန သံယုတ္တော ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကော ပုန ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ အယံ ခေါ် မေ ဘန္တေ အဋ္ဌမော အစ္စရိယော အပ္ပုတော ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇတိ။ ဣမေ ခေါ် မေ ဘန္တေ အဋ္ဌ အစ္စရိယာ အပ္ပုတာ ဓမ္မော သံဝိဇ္ဇန္တိ။ န စ ခေါ် အဟံ ဇာနာမိ “ကတမေဟိ စာဟံ အဋ္ဌဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော”တိ။

အထ ခေါ် သော ဘိက္ခု ဥဂ္ဂဿ ဂဟပတိနော ဟတ္ထိဂါမကဿ နိဝေသနေ ပိဏ္ဍပါတံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ် သော ဘိက္ခု ပစ္စာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီန္တော ခေါ် သော ဘိက္ခု ယာဝတကော အဟောသိ ဥဂ္ဂေန ဂဟပတိနာ ဟတ္ထိဂါမကေန သဒ္ဓိံ ကထာ- သလ္လာပေါ၊ တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။

သာဓု သာဓု ဘိက္ခု၊ ယထာ တံ ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကော သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ၊ ဣမေဟေဝ ခေါ ဘိက္ခု အဋ္ဌဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥဂ္ဂေါ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကော မယာ ဗျာကတော၊ ဣမေဟိ စ ပန ဘိက္ခု အဋ္ဌဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဥဂ္ဂံ ဂဟပတိ ဟတ္ထိဂါမကံ ဓာရေဟိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမဟတ္ထကသုတ္တ

၂၃။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အာဠဝိယံ ဝိဟရတိ အဂ္ဂါဠဝေ စေတိယေ။ တတြ ခေါဘဂဝါဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ—သတ္တဟိ ဘိက္ခဝေ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ ဓာရေထ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? သဒ္ဓေါ ဟိ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ သီလဝါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ ဟိရိမာ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ ဩတ္တပ္ပိ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ ဗဟုဿုတော ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ စာဂဝါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော။ ဣမေဟိ ခေါဘိက္ခဝေ သတ္တဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ ဓာရေထာတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

အထ ခေါ အညတရော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ဟတ္ထကဿ အာဠဝကဿ နိဝေသနံ တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ ပညတ္ထေ အာသနေ နိသိဒိ။ အထ ခေါ ဟတ္ထကော အာဠဝကော ယေန သော ဘိက္ခု တေနပသက်မိ၊ ဥပသက်မိတွာ တံ ဘိက္ခု အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တံ ခေါ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ သော ဘိက္ခု တေဒဝေါစ—

သတ္တဟိ ခေါ တံ အာဝုသော အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ- ဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ သီလဝါ။ ပ။ ဟိရိမာ။ ဩတ္တပ္ပိ။ ဗဟုဿုတော။ စာဂဝါ။ ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ တံ အာဝုသော သတ္တဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတောတိ။ ကစ္စိတ္ထ ဘန္တေန ကောစိ ဂိဟိ အဟောသိ ဩဒါတဝသနောတိ။ န ဟေတ္ထ အာဝုသော ကောစိ ဂိဟိ အဟောသိ ဩဒါတဝသနောတိ။ သာဓု ဘန္တေန ယဒေတ္ထေန ကောစိ ဂိဟိ အဟောသိ ဩဒါတဝသနောတိ။

အထ ခေါ် သော ဘိက္ခု ဟတ္ထကဿ အာဠဝကဿ နိဝေသနေ ပိဏ္ဏပါတံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ အထ ခေါ် သော ဘိက္ခု ပစ္စာဘတ္တံ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တော ခေါ် သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ဣဓာဟံ ဘန္တေ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ဟတ္ထကဿ အာဠဝကဿ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒိ။ အထ ခေါ် ဘန္တေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော ယေနာဟံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္တံ ဧဝါ အဟံ ဘန္တေ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ တေဒဝစံ “သတ္တဟိ ခေါ် တံ အာရုသော အစ္စရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ သီလဝါ။ ပ။ ဟိရိမာ။ ဩတ္တပ္ပိ။ ဗဟုဿုတော။ စာဂဝါ။ ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ် တံ အာရုသော သတ္တဟိ အစ္စရိယေဟိ အပ္ပု တေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘဂဝတာ ဗျာကတော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘန္တေ ဟတ္ထကော မံ တေဒဝေါစ “ကစ္စိတ္ထ ဘန္တေ န ကောစိ ဂိဟိ အဟောသိ ဩဒါတဝသနော”တိ။ န ဟေတ္ထ အာရုသော ကောစိ ဂိဟိ အဟောသိ ဩဒါတဝသနောတိ။ သာဓု ဘန္တေ ယဒေတ္ထ န ကောစိ ဂိဟိ အဟောသိ ဩဒါတဝသနောတိ။

သာဓု သာဓု ဘိက္ခု။ အပ္ပိစ္ဆော သော ဘိက္ခု ကုလပုတ္တော သန္တေယေဝ အတ္တနိ ကုသလဓမ္မေ န ဣစ္ဆတိ ပရေဟိ ဉာယမာနေ။ တေန ဟိ တံ ဘိက္ခု ဣမိနာပိ အဠမေန အစ္စရိယေန အပ္ပုတေန ဓမ္မေန သမန္နာဂတံ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ ဓာရေဟိ၊ ယဒိဒံ အပ္ပိစ္ဆတာယာတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒုတိယဟတ္ထကသုတ္တ

၂၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ အာဠဝိယံ ဝိဟရတိ အဂ္ဂါဠဝေ စေတိယေ။ အထ ခေါ် ဟတ္ထကော အာဠဝကော ပဉ္စမတ္တေဟိ ဥပါသကသတေဟိ ပရိဝုတော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္တံ ခေါ် ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ

ဘဂဝါ တေဒဝေါစ “မဟတီ ခေါ် တျာယံ ဟတ္ထက ပရိသာ၊ ကထံ ပန တံ ဟတ္ထက ဣမံ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဏာသိ”တိ။ ယာနိမာနိ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဒေသိတာနိ *စတ္တာရိ သင်္ကဟဝတ္ထုနိ၊ တေဟာဟံ ဣမံ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဏာမိ၊ အဟံ ဘန္တေ ယံ ဇာနာမိ “အယံ ဒါနေန သင်္ကဟေတဗ္ဗော”တိ၊ တံ ဒါနေန သင်္ကဏာမိ၊ ယံ ဇာနာမိ “အယံ ပေယျဝဇ္ဇေန သင်္ကဟေတဗ္ဗော”တိ၊ တံ ပေယျဝဇ္ဇေန သင်္ကဏာမိ၊ ယံ ဇာနာမိ “အယံ အတ္ထစရိယာယ သင်္ကဟေတဗ္ဗော”တိ၊ တံ အတ္ထစရိယာယ သင်္ကဏာမိ၊ ယံ ဇာနာမိ “အယံ သမာနတ္တတာယ သင်္ကဟေတဗ္ဗော”တိ၊ တံ သမာနတ္တတာယ သင်္ကဏာမိ။ သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ် ပန မေ ဘန္တေ ကုလေ ဘောဂါ၊ ဒလိဒ္ဒဿ ခေါ် နော တထာ သောတဗ္ဗံ မညန္တိတိ။ သာဓု သာဓု ဟတ္ထက၊ ယောနိ ခေါ် တျာယံ ဟတ္ထက မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဟေတံ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဟတ္ထက အတိတမဒ္ဓါနံ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဟေသုံ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ သင်္ကဟဝတ္ထုဟိ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဟေသုံ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဟတ္ထက အနာဂတမဒ္ဓါနံ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဏိဿန္တိ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ သင်္ကဟဝတ္ထုဟိ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဏိဿန္တိ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဟတ္ထက ဧတရဟိ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဏန္တိ၊ သဗ္ဗေတေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ သင်္ကဟဝတ္ထုဟိ မဟတိံ ပရိသံ သင်္ကဏန္တိတိ။

အထ ခေါ် ဟတ္ထကော အာဠဝကော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓသိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဥဠာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပဏ္ဏာမိ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ ဟတ္ထကေ အာဠဝကေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “အဠဟိ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ ဓာရေထ။ ကတမေဟိ အဠဟိ? သဒ္ဓေါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ သီလဝါ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ဟိရိမာ။ ဩတ္တပ္ပိ။ ဗဟုဿုတော။ စာဂဝါ။ ပညဝါ ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော၊ အပ္ပိစ္ဆော ဘိက္ခဝေ ဟတ္ထကော အာဠဝကော။ ဣမေဟိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ အဠဟိ အစ္ဆရိယေဟိ အပ္ပုတေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဟတ္ထကံ အာဠဝကံ ဓာရေထာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-မဟာနာမသုတ္တ

၂၅။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကောသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိ နိဂြောဓာရာမေ။ အထ ခေါ် မဟာနာမော သက္ကော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ။

* အံ ၁-၃၄၁၊ ဒီ ၃-၁၉၃-ပိဋေသုပိ။ ၁-တေနာဟံ(သိ)

ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္ဓော ခေါ မဟာနာမော သက္ကော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ကိတ္တာဝတာ န ခေါ ဘန္ဓေ ဥပါသကော ဟောတိ”တိ။ ယတော ခေါ မဟာနာမ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ သံဆံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော ဟောတိတိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန ဘန္ဓေ ဥပါသကော သီလဝါ ဟောတိ”တိ။ ယတော ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော ပါဏာတိပါတာ ပဋိပရိတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိပရိတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိပရိတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိပရိတော ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိပရိတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော သီလဝါ ဟောတိတိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန ဘန္ဓေ ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္ဓော ဟောတိ၊ နော ပရဟိတာယာ”တိ။ ယတော ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော အတ္တနာဝ သဒ္ဓါသမ္ပန္ဓော ဟောတိ၊ နော ပရံ သဒ္ဓါသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ သီလသမ္ပန္ဓော ဟောတိ၊ နော ပရံ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ စာဂသမ္ပန္ဓော ဟောတိ၊ နော ပရံ စာဂသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ ဘိက္ခူနံ ဒဿနကာမော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဘိက္ခူနံ ဒဿနေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ သဒ္ဓမ္မံ သောတုကာမော ဟောတိ၊ နော ပရံ သဒ္ဓမ္မဿဝနေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဓမ္မဓာရဏာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ သုတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ၊ နော ပရံ အတ္ထုပပရိက္ခာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာဝ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယာ သမာဒပေတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္ဓော ဟောတိ၊ နော ပရဟိတာယာတိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန ဘန္ဓေ ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ စ ပဋိပန္ဓော ဟောတိ ပရဟိတာယ စာ”တိ။ ယတော ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော အတ္တနာ စ သဒ္ဓါသမ္ပန္ဓော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သဒ္ဓါသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သီလသမ္ပန္ဓော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ စာဂသမ္ပန္ဓော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ စာဂသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ဘိက္ခူနံ ဒဿနကာမော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ ဘိက္ခူနံ ဒဿနေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ

သဒ္ဓမ္မံ သောတုကာမော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သဒ္ဓမ္မဿဝနေ သမာဒပေတိ။
 အတ္တနာ စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ ဓမ္မ-
 ဓာရဏာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ
 ဟောတိ၊ ပရဉ္စ အတ္ထုပပရိက္ခာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ အတ္ထမညာယ
 ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယာ
 သမာဒပေတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ စ
 ပဋိပန္နော ဟောတိ ပရဟိတာယ စာတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဇီဝကသုတ္တ

၂၆။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဇီဝကမ္မဝနေ။ အထ ခေါ
 ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ
 ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိဿိန္နော ခေါ ဇီဝကော
 ကောမာရဘစ္စော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ကိတ္တာဝတာ န ခေါ ဘန္တေ
 ဥပါသကော ဟောတိ”တိ။ ယတော ခေါ ဇီဝက ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊
 ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ
 ခေါ ဇီဝက ဥပါသကော ဟောတိတိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန ဘန္တေ ဥပါသကော သီလဝါ ဟောတိ”တိ။ ယတော
 ခေါ ဇီဝက ဥပါသကော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာ-
 မေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဇီဝက
 ဥပါသကော သီလဝါ ဟောတိတိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန ဘန္တေ ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊
 နော ပရဟိတာယာ”တိ။ ယတော ခေါ ဇီဝက ဥပါသကော အတ္တနာဝ သဒ္ဓါ-
 သမ္ပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ သဒ္ဓါသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ပ။ အတ္တနာဝ
 အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရံ ဓမ္မာနု-
 ဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယာ သမာဒပေတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဇီဝက ဥပါသကော အတ္တ-
 ဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ နော ပရဟိတာယာတိ။

“ကိတ္တာဝတာ ပန ဘန္တေ ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ စ ပဋိပန္နော
 ဟောတိ ပရဟိတာယ စာ”တိ။ ယတော ခေါ ဇီဝက ဥပါသကော အတ္တနာ စ
 သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သဒ္ဓါသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ
 သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဉ္စ သီလသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ

စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပရဗ္ဗ စာဂသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ဘိက္ခုနံ ဒဿနကာမော ဟောတိ၊ ပရဗ္ဗ ဘိက္ခုနံ ဒဿနေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သဒ္ဓမ္မံ သောတုကာမော ဟောတိ၊ ပရဗ္ဗ သဒ္ဓမ္မဿဝနေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ၊ ပရဗ္ဗ ဓမ္မဓာရဏာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ၊ ပရဗ္ဗ အတ္ထုပပရိက္ခာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ပရဗ္ဗ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယာ သမာဒပေတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဇီဝက ဥပါသကော အတ္တဟိတာယ စ ပဋိပန္နော ဟောတိ ပရဟိတာယ စာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမဗလသုတ္တ

၂၇။ အဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဗလာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? ရုဏ္ဏဗလာ ဘိက္ခဝေ ဒါရကာ၊ ကောဓဗလာ မာတုဂါမာ၊ အာဂုဓဗလာ စောရာ၊ ဣဿရိယဗလာ ရာဇာနော၊ ဥဇ္ဈတ္တိဗလာ ဗာလာ၊ နိဇ္ဈတ္တိဗလာ ပဏ္ဍိတာ၊ ပဋိသင်္ခါနဗလာ ဗဟုဿုတာ၊ ခန္တိဗလာ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဗလာနိတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယဗလသုတ္တ

၂၈။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီန္တံ ခေါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ “ကတိ န ခေါ သာရိပုတ္တ ဝိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္ဓာဂတော ဝိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ ‘ဝိဏာ မေ အာသဝါ’တိ”။ အဋ္ဌ ဘန္တေ ဝိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္ဓာဂတော ဝိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဝိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။

ကတမာနိ အဋ္ဌ? *ဣဓ ဘန္တေ ဝိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အနိစ္စတော သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယမ္ပိ ဘန္တေ ဝိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အနိစ္စတော သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဣဒမ္ပိ ဘန္တေ ဝိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ဝိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဝိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။ (၁)

* ဥပရိ၃၉၇၊ ၃ ၉-၃၅၅-ပိဋကိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါရကာသုပမာ ကာမာ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါရကာသုပမာ ကာမာ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဣဒမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဒိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။ (၂)

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဝိဝေကနိန္ဒံ စိတ္တံ ဟောတိ ဝိဝေကပေါဏံ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ ဝိဝေကဋ္ဌံ နေက္ခမ္မာဘိရတံ ဗျန္တိဘူတံ သဗ္ဗသော အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ယမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဝိဝေကနိန္ဒံ စိတ္တံ ဟောတိ ဝိဝေကပေါဏံ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ ဝိဝေကဋ္ဌံ နေက္ခမ္မာ- ဘိရတံ ဗျန္တိဘူတံ သဗ္ဗသော အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ဣဒမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဒိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။ (၃)

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာ။ ယမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာ။ ဣဒမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ။ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဒိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။ (၄)

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာ။ ပ။ ပဋိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာနိ။ ပ။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာ။ ပ။ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော။ ယမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာ- ဝိတော။ ဣဒမ္ပိ ဘန္တေ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ၊ ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဒိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။ (၅-ဂ)

ဣမာနိ ခေါ ဘန္တေ အဋ္ဌ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလာနိ၊ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္ဓာဂတော ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ “ဒိဏာ မေ အာသဝါ”တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-အက္ခဏသုတ္တ

၂၉။ “ခဏကိစ္စော လောကော ခဏကိစ္စော လောကော”တိ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဘာသတိ၊ နော စ ခေါ သော ဇာနာတိ ခဏံ ဝါ အက္ခဏံ ဝါ။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အက္ခဏာ အသမယာ မြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ဣမ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိံ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္မောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော နိရယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော အက္ခဏော အသမယော မြဟ္မစရိယဝါသာယ။ (၁)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။ ပ။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္မောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ ပ။ (၂)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ ပ။ (၃)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ ပ။ (၄)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော ပစ္စန္ဒိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ၊ သော စ ဟောတိ အဝိညာတာရေသု မိလက္ခေသု။ ယတ္ထ နတ္ထိ ဂတိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခူနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ ပ။ (၅)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ၊ သော စ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရိတဒဿနော “နတ္ထိ ဒိန္နံ၊ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ၊ နတ္ထိ ဟုတံ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော၊ နတ္ထိ အယံ လောကော၊ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္ပဂ္ဂတာ သမ္မာ ပဋိပန္နာ၊ ယေ ဣမဉ္ဇ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သမ္ဘိကတွာ ပဝေဒေန္တိတိ။ ပ။ (၆)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော စ ဟောတိ ဒုပ္ပညော ဇဋ္ဌော ဇဋ္ဌမူဂေါ အပ္ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုပ္ပာသိတဿ အတ္ထမညာတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော အက္ခဏော အသမယော မြဟ္မစရိယဝါသာယ။ (၇)

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ အနုပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ပ။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ဓမ္မော စ န ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္မောဂေါမိ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော စ ဟောတိ ပညဝါ အဇဋ္ဌော အနေဋ္ဌမူဂေါ ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုပ္ပာသိတဿ အတ္ထမညာတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမော အက္ခဏော အသမယော မြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ အက္ခဏာ အသမယာ မြဟ္မစရိယဝါသာယ။ (၈)

ဧကောဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ မြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ကတမော ဧကော? ဣမ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒ္ဓ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္မောဂေါမိ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော စ ဟောတိ ပညဝါ အဇဋ္ဌော အနေဋ္ဌမူဂေါ ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုပ္ပာသိတဿ အတ္ထမညာတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဧကောဝ ခဏော စ သမယော စ မြဟ္မစရိယဝါသာယာတိ။ (၁)

မနုဿလာဘံ^၁ လဒ္ဓါန၊ သဒ္ဓမ္မေ သုပ္ပဝေဒိတေ။
ယေ ခဏံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ အတိနာမေန္တိ တေ ခဏံ။

ဗဟူ ဟိ အက္ခဏာ ဝုတ္တာ၊ မဂ္ဂဿ အန္တရာယိကာ။
ကဒါဓိ ကရဟဓိ လောကေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တထာဂတာ။

တယိဒံ^၂ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတံ၊ ယံ လောကသ္မိံ သုဒုလ္လဘံ။
မနုဿာပဋိလာဘော စ၊ သဒ္ဓမ္မဿ စ ဒေသနာ။
အလံ ဝါယမိတုံ တတ္ထ၊ အတ္တကာမေန^၃ ဇန္တုနာ၊

၁-မနုဿလောကံ (သျှာ) ၂-တယိဒံ (က) ၃-အတ္တကာမေန (သိ၊ သျှာ၊ က)

ကထံ ဝိဇညာ သဒ္ဓမ္မံ၊ ခဏော ဝေ^၁ မာ ဥပစ္စဂါ။
 ခဏာတိတာ ဟိ သောစန္တိ၊ နိရယမိ သမပ္ပိတာ။
 ဣဓ စေ နံ ဝိရာဇေတိ၊ သဒ္ဓမ္မဿ နိယာမတံ^၂။
 ဝါဏီဇောဝ အတိတတ္ထော၊ စိရတ္တံ^၃ အနုတပိဿတိ။
 အဝိဇ္ဇာနိဝုတော ပေါသော၊ သဒ္ဓမ္မံ အပရာဓိကော။
 ဇာတိမရဏသံသာရံ၊ စိရံ ပစ္စနဘောဿတိ။
 ယေ စ လဒ္ဓါ မနုဿတ္တံ၊ သဒ္ဓမ္မေ သုပ္ပဝေဒိတေ။
 အကံသု သတ္ထု ဝစနံ၊ ကရိဿန္တိ ကရောန္တိ ဝါ။
 ခဏံ ပစ္စဝိဒံ လောကေ၊ မြဟ္မစရိယံ အနုတ္တရံ။
 ယေ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ^၄သု၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ။
 ယေ သံဝရာ စက္ခုမတာ၊ ဒေသိတာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
 တေသု^၅ ဂုတ္တော သဒါ သတော၊ ဝိဟရေ အနဝသုတော။
 သဗ္ဗေ အနုသယေ ဆေတွာ၊ မာရဓေယျပရာနဂေ။
 တေ ဝေ ပါရဂံတာ^၆ လောကေ၊ ယေ ပတ္တာ အာသဝက္ခယန္တိ။

နဝမံ။

၁၀-အနုရုဒ္ဓမဟာဝိတက္ကသုတ္တ

၃၀။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဘဂ္ဂေသု ဝိဟရတိ သုသုမာရဂိရေ ဘောသကဋ္ဌာ-
 ဝနေ မိဂဒါယေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ စေတိသု
 ဝိဟရတိ ပါဗိနဝံသဒါယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ
 ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ
 “အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿ။ သန္တုဋ္ဌဿာယံ ဓမ္မော၊
 နာယံ ဓမ္မော အသန္တုဋ္ဌဿ။ ပဝိဝိတ္တဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော
 သင်္ဂဏိကာရာမဿ။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ကုသီတဿ။
 ဥပဋ္ဌိတဿတိဿာယံ^၆ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မုဋ္ဌဿတိဿ^၇။ သမာဟိ-
 တဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသမာဟိတဿ။ ပညဝတော အယံ ဓမ္မော၊
 နာယံ ဓမ္မော ဒုပ္ပညဿာ”တိ။ -

၁-ဝေါ(သျှာ) ၂-နိယာမိတံ(သျှာ) ၃-စိရန္တံ(က) ၄-တေသံ(က)
 ၅-ပါရဂတာ(သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၆-ဥပဋ္ဌိတသတိဿာယံ(သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၇-မုဋ္ဌသတိဿ(သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ စေတဿာ စေတော-
ပရိပိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ
ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝံ ဘဂ္ဂေသု
သုသုမာရဂိရေ ဘေသကဋ္ဌာဝနေ မိဂဒါယေ အန္တရဟိတော စေတီသု
ပါစီနဝံသဒါယေ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ သမ္ပုဓေ ပါတုရဟောသိ။
နိဿိဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ အာယသ္မာပိ ခေါ် အနုရုဒ္ဓေါ ဘဂဝန္တံ
အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ ဧကမန္တံ နိဿိန္တံ ခေါ် အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ
ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

သာဓု သာဓု အနုရုဒ္ဓ၊ သာဓု ခေါ် တွံ အနုရုဒ္ဓ (ယံ တံ မဟာပုရိသပိတက္ကံ) ၊
ပိတက္ကေသိ “အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿ။ သန္တုဋ္ဌဿာယံ
ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသန္တုဋ္ဌဿ။ ပရိပိတ္တဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော
သင်္ဂဏိကာရာမဿ။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ကုသိတဿ။
ဥပဋ္ဌိတဿတိဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မုဋ္ဌဿတိဿ။ သမာဟိတဿာယံ
ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသမာဟိတဿ။ ပညဝတော အယံ ဓမ္မော၊ နာယံ
ဓမ္မော ဒုပ္ပညဿာ” တိ။ တေန ဟိ တွံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ အဋ္ဌ မဟာပုရိသပိတက္ကံ
ပိတက္ကေဟိ “နိပ္ပပဉ္စာရာမဿာယံ ဓမ္မော နိပ္ပပဉ္စရတိနော၊ နာယံ ဓမ္မော
ပပဉ္စာရာမဿ ပပဉ္စရတိနော” တိ။

ယတော ခေါ် တွံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ အဋ္ဌ မဟာပုရိသပိတက္ကေ ပိတက္ကေဿသိ၊
တတော တွံ အနုရုဒ္ဓ ယာဝဒေဝ ၊ အာကဒ္ဓိဿသိ၊ ပိပိစ္ဆေဝ ကာမေဟိ ပိပိစ္ဆ
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သပိတက္ကံ သပိစာရံ ပိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ
ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ပိဟရိဿသိ။

ယတော ခေါ် တွံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ အဋ္ဌ မဟာပုရိသပိတက္ကေ ပိတက္ကေဿသိ၊
တတော တွံ အနုရုဒ္ဓ ယာဝဒေဝ အာကဒ္ဓိဿသိ၊ ပိတက္ကပိစာရာနံ ဝုပသမာ
အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပဿာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အပိတက္ကံ အပိစာရံ
သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ပိဟရိဿသိ။

ယတော ခေါ် တွံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ အဋ္ဌ မဟာပုရိသပိတက္ကေ ပိတက္ကေဿသိ၊
တတော တွံ အနုရုဒ္ဓ ယာဝဒေဝ အာကဒ္ဓိဿသိ၊ ပီတိယာ စ ပိရာဂါ
ဥပေက္ခကော စ ပိဟရိဿသိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန

၁-သတ္တ မဟာပုရိသပိတက္က(သီ၊ဇ္ဇ) ဒီ ၃-၂၄၉-ပိဋ္ဌေပိ၊ ၂-ယာဝဒေ (သံ ၁-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ)

ပဋိသံဝေဒိဿသိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရိဿသိ။

ယတော ခေါ တံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေဿသိ၊ တတော တံ အနုရုဒ္ဓ ယာဝဒေဝ အာကမ္ဘိဿသိ၊ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရိဿသိ။

ယတော ခေါ တံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ စ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေဿသိ၊ ဣမေသဉ္စ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခ- ဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဘဝိဿသိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ တတော တုယံ အနုရုဒ္ဓ သေယျထာပိ နာမ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ နာနာရတ္တာနံ ဒုဿာနံ ဒုဿကရဏ္ဍကော ပူရော။ ဧဝမေဝံ တေ ပံသုကူလစီဝရံ ခါယိဿတိ သန္တုဋ္ဌဿ ဝိဟရတော ရတိယာ အပရိတဿာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနဿ။

ယတော ခေါ တံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ စ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေဿသိ၊ ဣမေသဉ္စ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဘဝိဿသိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ တတော တုယံ အနုရုဒ္ဓ သေယျထာပိ နာမ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ သာလိနံ ဩဒနော ဝိစိတကာဋကော အနေကသုပေါ အနေကဗျဉ္စနော။ ဧဝမေဝံ တေ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ ခါယိဿတိ သန္တုဋ္ဌဿ ဝိဟရတော ရတိယာ အပရိတဿာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနဿ။

ယတော ခေါ တံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ စ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေဿသိ၊ ဣမေသဉ္စ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဘဝိဿသိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ တတော တုယံ အနုရုဒ္ဓ သေယျထာပိ နာမ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ ကုဋ္ဌာဂါရံ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ နိဝါတံ ဖုသိတဂ္ဂဋံ ပိဟိတဝါတပါနံ။ ဧဝမေဝံ တေ ရုက္ခမူလသေနာသနံ ခါယိဿတိ သန္တုဋ္ဌဿ ဝိဟရတော ရတိယာ အပရိတဿာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနဿ။

ယတော ခေါ တံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ စ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေဿသိ၊ ဣမေသဉ္စ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဘဝိဿသိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ တတော တုယံ

အနုရုဒ္ဓ သေယျထာပိ နာမ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ ပလ္လင်္ကော ဂေါနကတ္တတော ပဋိကတ္တတော ပဋုလိကတ္တတော ကဒလိမိဂပဝရ- ပစ္စတ္တရဏော^၁ သဥတ္တရစ္ဆဒေါ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနော။ ဧဝမေဝံ တေ တိဏသန္တာရကသယနာသနံ ခါယိဿတိ သန္တုဋ္ဌဿ ဝိဟရတော ရတိယာ အပရိတဿာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနဿ။

ယတော ခေါ တံ အနုရုဒ္ဓ ဣမေ စ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေဿသိ။ ဣမေသဉ္စ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမ- လာဘီ ဘဝိဿသိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ တတော တုယံ အနုရုဒ္ဓ သေယျထာပိ နာမ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ နာနာဘောသဇ္ဇာနိ။ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ နဝနိတံ တေလံ မရ ဖာဏိတံ။ ဧဝမေဝံ တေ ပူတိမုတ္တ- ဘောသဉ္စ ခါယိဿတိ သန္တုဋ္ဌဿ ဝိဟရတော ရတိယာ အပရိတဿာယ ဖာသုဝိဟာရာယ ဩက္ကမနာယ နိဗ္ဗာနဿ။ တေန ဟိ တံ အနုရုဒ္ဓ အာယတိ- ကမ္ပိ ဝဿာဝါသံ ဣဓေဝ စေတီသု ပါစိနဝံသဒါယေ ဝိဟရေယျာသိတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတွာ သေယျထာပိနာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝံ စေတီသု ပါစိနဝံသဒါယေ အန္တရဟိတော ဘဂ္ဂေသု သုသုမာရဂိရေ ဘောသကဋ္ဌာဝနေ မိဂဒါယေ ပါတုရဟောသိတိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ အဋ္ဌ ခေါ ဘိက္ခဝေ မဟာပုရိသဝိတက္ကေ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ ပ။ ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကာ? အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿ။ သန္တုဋ္ဌဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသန္တုဋ္ဌဿ။ ပဝိဝိတ္တဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော သင်္ဂဏိကာ- ရာမဿ။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ကုသိတဿ။ ဥပဋ္ဌိတဿတိဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မုဋ္ဌဿတိဿ။ သမာဟိတဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသမာဟိတဿ။ ပညဝတော အယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ဒုပ္ပညဿ။ နိပ္ပပဉ္စာ- ရာမဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော နိပ္ပပဉ္စရတိနော၊ နာယံ ဓမ္မော ပပဉ္စာရာမဿ ပပဉ္စရတိနော။

၁-ကာဒလိ....ပစ္စတ္တရဏော (သိ)

“အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ အပ္ပိစ္ဆော သမာနော “အပ္ပိစ္ဆောတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ သန္တုဋ္ဌော သမာနော “သန္တုဋ္ဌောတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ ပဝိဝိတ္ထော သမာနော “ပဝိဝိတ္ထောတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော သမာနော “အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ သမာနော “ဥပဋ္ဌိတဿတိတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ သမာဟိတော သမာနော “သမာဟိတောတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ ပညဝါ သမာနော “ပညဝါတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ နိပ္ပပဉ္စာရာမော သမာနော “နိပ္ပပဉ္စာရာမောတိ မံ ဇာနေယျ။”န္တိ န ဣစ္ဆတိ၊ “အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၁)

“သန္တုဋ္ဌဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသန္တုဋ္ဌဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပုစ္စယ ဘောသဇ္ဇပရိက္ခာ- ရေန။ “သန္တုဋ္ဌဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသန္တုဋ္ဌဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၂)

“ပဝိဝိတ္ထဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော သင်္ဂဏိကာရာမဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ နော ပဝိဝိတ္ထဿ ဝိဟရတော ဘဝန္တိ ဥပသင်္ဂမိတာရော ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ရာဇာနော ရာဇမဟာမတ္တာ တိတ္ထိယာ တိတ္ထိယ- သာဝကာ။ တတြ ဘိက္ခု၊ ဝိဝေကနိဇ္ဇေန စိတ္တေန ဝိဝေကပေါဏေန ဝိဝေက- ပဗ္ဗာရေန ဝိဝေကဋ္ဌေန နေက္ခမ္ဘာဘိရတေန အညဒတ္တု ဥယျောဇနိကပဋိသံယုတ္တိ- ယေဝ ကထံ ကတ္တာ” ဟောတိ။ “ပဝိဝိတ္ထဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော သင်္ဂဏိကာရာမဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၃)

“အာရဒ္ဓဝီရိယဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ကုသိတဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဉ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ အာရဒ္ဓ- ဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠ္ဗပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မော။

“အာရဒ္ဓဝိရိယဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ကုသိတဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၄)

“ဥပဋ္ဌိတဿတိဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မုဋ္ဌဿတိဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဇ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ “ဥပဋ္ဌိတဿတိဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မုဋ္ဌဿတိဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၅)

“သမာဟိတဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသမာဟိ- တဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဇ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ “သမာဟိ- တဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော အသမာဟိတဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၆)

“ပညဝတော အယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ဒုပ္ပညဿာ”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဇ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္တဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယံဂါမိနိယာ။ “ပညဝတော အယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော ဒုပ္ပညဿာ”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ (၇)

“နိပ္ပပဇ္ဇာရာမဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော နိပ္ပပဇ္ဇရတိနော၊ နာယံ ဓမ္မော ပပဇ္ဇာရာမဿ ပပဇ္ဇရတိနော”တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကိဇ္ဇေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပပဇ္ဇနိရောဓေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ “နိပ္ပပဇ္ဇာရာမဿာယံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မော နိပ္ပပဇ္ဇရတိနော၊ နာယံ ဓမ္မော ပပဇ္ဇာရာမဿ ပပဇ္ဇရတိနော”တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တန္တိ။ (၈)

အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ အာယတိကမ္ပိ ဝဿာဝါသံ တတ္ထေဝ စေတီသု ပါစိနဝံသဒါယေ ဝိဟာသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဧကော ဝုပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္တာယ ကုလပုတ္တာ သမ္ပဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ မြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟာသိ။ “ဒီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ မြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္တတ္တာယာ”တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော စ ပနာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ

အရဟတံ အဟောသီတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ အရဟတ္တပ္ပတ္တော တာယံ ဝေလာယံ ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ—

*“မမ သင်္ကပ္ပမညာယ၊ သတ္တာ လောကေ အနုတ္တရော။
မနောမယေန ကာယေန၊ ဣဒ္ဓိယာ ဥပသင်္ကမိ။
ယထာ မေ အဟု သင်္ကပ္ပေါ၊ တတော ဥတ္တရိ ဒေသယိ။
နိပ္ပပဉ္စရတော ဗုဒ္ဓေါ၊ နိပ္ပပဉ္စံ အဒေသယိ။
တဿာဟံ ဓမ္မမညာယ၊ ဝိဟာသိ သာသနေ ရတော။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပတ္တာ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ။ ။ဒသမံ။
ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဒွေ ဥဂ္ဂါ ဒွေ စ ဟတ္ထကာ၊ မဟာနာမေန ဇီဝကော။
ဒွေ ဗလာ အက္ခဏာ ဝုတ္တာ၊ အနုရုဒ္ဓေန တေ ဒသာတိ။

၄-ဒါနဝဂ္ဂ

၁-ပဌမဒါနသုတ္တ

၃၁။ † အဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဒါနာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? အာသဇ္ဇ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဘယာ ဒါနံ ဒေတိ၊ “အဒါသိ မေ”တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “ဒဿတိ မေ”တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “သာဟု ဒါန”န္တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “အဟံ ပစာမိ၊ ဣမေ န ပစန္တိ၊ နာရဟာမိ ပစန္တော အပစန္တာနံ ဒါနံ အဒါတု”န္တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “ဣမံ မေ ဒါနံ ဒေတော ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဗဂ္ဂစ္ဆတိ”တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ စိတ္တာလင်္ကာရစိတ္တပရိက္ခာရတ္ထံ ဒါနံ ဒေတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဒါနာနိတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယဒါနသုတ္တ

၃၂။ ‡ သဒ္ဓါ ဟိရိယံ ကုသလဉ္စ ဒါနံ၊
ဓမ္မာ ဧတေ သပ္ပုရိသာနုယာတာ။
ဧတံ ဟိ မဂ္ဂံ ဒိဝိယံ ဝဒန္တိ၊
ဧတေန ဟိ ဂစ္ဆတိ ဒေဝလောကန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

* ၃ ၂-၃၃၆-ပိဋကေ။

† စိ ၃-၂၁၄-ပိဋကေ။

‡ အဘိ ၄-၂၅၅-ပိဋကေ။

၃-ဒါနဝတ္ထုသုတ္တ

၃၃။ အဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဒါနဝတ္ထုနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? ဆန္ဒာ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဒေါသာ ဒါနံ ဒေတိ၊ မောဟာ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဘယာ ဒါနံ ဒေတိ။ “ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ပိတုပိတာမဟေဟိ၊ နာရဟာမိ ပေါရာဏံ ကုလဝံသံ ဟာပေတု” ဟိ ဒါနံ ဒေတိ။ “ဣမာဟံ ဒါနံ ဒေတော ကာယဿ ဘောဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿာမီ” ဟိ ဒါနံ ဒေတိ။ “ဣမံ မေ ဒါနံ ဒေတော စိတ္တံ ပသီဒတိ။ အတ္တမနတာ သောမနဿံ ဥပဇာယတိ” ဟိ ဒါနံ ဒေတိ။ စိတ္တာလင်္ကာရစိတ္တပရိက္ခာရတ္ထံ ဒါနံ ဒေတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဒါနဝတ္ထုနိတိ။ ။တတိယံ။

၄-ခေတ္တသုတ္တ

၃၄။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေ ဘိက္ခဝေ ခေတ္တေ ဗီဇံ ဝုတ္တံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ န မဟဿာဒံ န ဖာတိသေယျံ။ ကထံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ခေတ္တံ ဥန္နာမနိန္နာမိ စ ဟောတိ၊ ပါသာဏသက္ခရိက္ခန္ဓ ဟောတိ၊ ဥိသရဉ္စ ဟောတိ၊ န စ ဂမ္ဘီရသိတံ ဟောတိ၊ န အာယသမ္ပန္နံ ဟောတိ၊ န အပါယသမ္ပန္နံ ဟောတိ၊ န မာတိကာသမ္ပန္နံ ဟောတိ၊ န မရိယာဒသမ္ပန္နံ ဟောတိ။ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေ ဘိက္ခဝေ ခေတ္တေ ဗီဇံ ဝုတ္တံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ န မဟဿာဒံ န ဖာတိသေယျံ။

ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဒါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ န မဟာဇုတိကံ န မဟာဝိပ္ပါရံ။ ကထံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေသု? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဟောန္တိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ မိစ္ဆာအာဇီဝါ မိစ္ဆာဝါယာမာ မိစ္ဆာသတိနော မိစ္ဆာသမာမိနော။ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေသု ဘိက္ခဝေ သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဒါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ပလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ န မဟာဇုတိကံ န မဟာဝိပ္ပါရံ။

အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေ ဘိက္ခဝေ ခေတ္တေ ဗီဇံ ဝုတ္တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟဿာဒံ ဖာတိသေယျံ။ ကထံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ခေတ္တံ အနုန္နာမာနိန္နာမိ စ ဟောတိ၊ အပါသာဏသက္ခရိက္ခန္ဓ ဟောတိ၊ အနုသရဉ္စ ဟောတိ၊ ဂမ္ဘီရသိတံ ဟောတိ၊ အာယသမ္ပန္နံ ဟောတိ၊ အပါယသမ္ပန္နံ ဟောတိ။

၁-န ဖာတိသေယျန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က)၊ န ဖာတိသေယျာ (ကတ္တစိ)

မာတိကာသမ္ပန္နံ ဟောတိ၊ မရိယာဒသမ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေ
ဘိက္ခဝေ ခေတ္တေ ဝိဇီ ဝုတ္တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟဿာဒံ ဖာတိသေယျံ။

ဝေမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဒါနံ ဒိန္နံ
မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ မဟာဇုတိကံ မဟာဝိပ္ပါရံ။ ကထံ အဋ္ဌင်္ဂ-
သမန္ဓာဂတေသု? ဣဓ ဘိက္ခဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ ဟောန္တိ
သမ္မာသင်္ကပ္ပါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ
သမ္မာသတိနော သမ္မာသမာဓိနော။ ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတေသု ဘိက္ခဝေ
သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဒါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ မဟာဇုတိကံ
မဟာဝိပ္ပါရန္တိ။

ယထာပိ ခေတ္တေ သမ္ပန္နေ၊ ပဝုတ္တာ ဝိဇေသမ္ပဒါ။
ဒေဝေ သမ္မာဒယန္တိမှိ၊ ဟောတိ ခညဿ သမ္ပဒါ။
အနိတိသမ္ပဒါ ဟောတိ၊ ဝိရုဇ္ဈိ ဘဝတိ သမ္ပဒါ။
ဝေပုလ္လသမ္ပဒါ ဟောတိ၊ ဖလံ ဝေ ဟောတိ သမ္ပဒါ။
ဧဝံ သမ္ပန္နသီလေသု၊ ဒိန္နာ ဘောဇနသမ္ပဒါ။
သမ္ပဒါနံ ဥပနေတိ၊ သမ္ပန္နံ ဟိဿ တံ ကတံ။
တသ္မာ သမ္ပဒမာကဒီ၊ သမ္ပန္နတ္ထုဓ ပုဂ္ဂလော။
သမ္ပန္နပညေ သေဝေထ၊ ဧဝံ ဣဇ္ဈန္တိ သမ္ပဒါ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ၊ လဒ္ဒါ စိတ္တဿ သမ္ပဒံ။
ကရောတိ ကမ္မသမ္ပဒံ၊ လဘတိ စတ္ထသမ္ပဒံ။
လောကံ ဥတွာ ယထာဘူတံ၊ ပပ္ပုယျ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒံ။
မဂ္ဂသမ္ပဒမာဂမ္မ၊ ယာတိ သမ္ပန္နမာနသော။
ဩရနိတွာ မလံ သဗ္ဗံ၊ ပတွာ နိဗ္ဗာနသမ္ပဒံ။
မုစ္ဆတိ သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊ သာ ဟောတိ သဗ္ဗသမ္ပဒါတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဒါနုပပတ္တိသုတ္တ

၃၅။ * အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ ဒါနုပပတ္တိယော။ ကတမာ အဋ္ဌ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ
ကေစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္ဓံ ပါနံ ဝတ္တံ

၁-သဗ္ဗာယန္တိမှိ (က) * ဒိ ၃-၂၁၄-ဝိဇ္ဇေပိ။

ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ၊ တံ ပစ္စာသိသတိ။ သော ပဿတိ ခတ္တိယမဟာသာလေ ဝါ မြာဟ္မဏမဟာသာလေ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလေ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတေ သမင်္ဂိဘူတေ ပရိစာရယမာနေ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ မြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိ-မဟာသာလာနံ ဝါ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ ဟိနေ ဝိမုတ္တံ၊ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာ-သာလာနံ ဝါ မြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ၊ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (၁)

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ မြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္ဓံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ၊ တံ ပစ္စာသိသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ “စာတုမဟာရာဇိကာ? ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ”တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ ဟိနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ၊ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (၂)

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ မြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္ဓံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ၊ တံ ပစ္စာသိသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ “တာဝတိံသာ ဒေဝါ။ ပ။ ယာမာ ဒေဝါ။ တုသိတာ ဒေဝါ။ နိဗ္ဗာနရတိ ဒေဝါ။ ပရနိဗ္ဗိတ-ဝသဝတ္တိ ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ”တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိဗ္ဗိတဝသ-ဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ

၁-ပစ္စာသိသတိ (သိ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)
 ၂-ဟိနေဝိမုတ္တံ (သျာ၊ ဣ) ဝိမုတ္တန္တိ အဓိမုတ္တံ၊ ဝိမုတ္တန္တိ ဝါ ဝိဿဋ္ဌံ (ဋီကာသံဝဏ္ဏနာ)
 ၃-စာတုမဟာရာဇိကာ (သိ၊ သျာ၊ ကံ၊ ဣ)

အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ၊ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (၃-၇)

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ မြာဟူဏဿ ဝါ အန္ဓံ ပါနံ ဝတ္တံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ၊ တံ ပစ္စာသိသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ “မြဟူကာယိကာ ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္ဓော သုခဗဟုလာ”တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မြဟူကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မြဟူကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ၊ နော ဒုဿီလဿ။ ဝိတရာဂဿ၊ နော သရာဂဿ။ ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိတရာဂတ္တာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဒါနူပပတ္တိယောတိ။ (ဂ) ။ပဉ္စမံ။

၆-ပုညကိရိယဝတ္ထုသုတ္တ

၃၆။ တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ပုညကိရိယဝတ္ထုနိ။ ကတမာနိ တိဏိ? ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ပရိတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ပရိတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘေတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနုဿဒေဝါဘဂ္ဂံ ဥပပဇ္ဇတိ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု မတ္တသော ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု မတ္တသော ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘေတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနုဿသောဘဂ္ဂံ ဥပပဇ္ဇတိ။

၁-ပုညကိရိယဝတ္ထု (သီ၊ ဣ) ဧဝမုပရိပိ။ ၂-ပုညကိရိယဝတ္ထု (သျာ)

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘောတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ စာတုမဟာရာဇိကေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ သဒ္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘောတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ ဘိက္ခဝေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ တာဝတိံသေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပ။ ဒိဗ္ဗဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘောတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ ဘိက္ခဝေ သုယာမော ဒေဝပုတ္တော ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ ယာမေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပ။ ဒိဗ္ဗဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘောတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ ဘိက္ခဝေ သန္တုသိတော ဒေဝပုတ္တော ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ တုသိတေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပ။ ဒိဗ္ဗဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘောတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ နိဗ္ဗာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ ဘိက္ခဝေ သုနိဗ္ဗိတော ဒေဝပုတ္တော ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ နိဗ္ဗာနရတီဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ။ပ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။

ဣမ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စဿ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အဓိမတ္တံ ကတံ ဟောတိ၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာဘိသမ္ဘောတိ။ သော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ ဘိက္ခဝေ ဝသဝတ္တီ ဒေဝပုတ္တော ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု အတိရေကံ ကရိတွာ ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တီဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဏိ ပုညကိရိယဝတ္ထုနိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-သပ္ပုရိသဒါနသုတ္တ

၃၇။ အဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသဒါနာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? သုစိ° ဒေတိ၊ ပဏီတံ ဒေတိ၊ ကာလေန ဒေတိ၊ ကပ္ပိယံ ဒေတိ၊ ဝိစေယျ ဒေတိ၊ အဘိဏှံ ဒေတိ၊ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေတိ၊ ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ သပ္ပုရိသဒါနာနိတိ။

သုစိ° ပဏီတံ ကာလေန၊ ကပ္ပိယံ ပါနဘောဇနံ။
 အဘိဏှံ ဒဒါတိ ဒါနံ၊ သုခေတ္တေသု° မြဟ္မစာရိသု။
 နေဝ ၂ ဝိပုဋ္ဌိသာရိဿ၊ စဇိတွာ အာမိသံ ဗဟံ။
 ဧဝံ ဒိန္နာနိ ဒါနာနိ၊ ဝဏ္ဏယန္တံ ဝိပဿိနော။
 ဧဝံ ယဇိတွာ မေဓာဝိ၊ သဒ္ဓေါ မုတ္တေန စေတသာ။
 အဗျာဗန္ဓု° သုခံ လောကံ၊ ပဏှိတော ဥပပဇ္ဇတိတိ။ ။သတ္တမံ။

၁-သုခေတ္တေ (သီ၊ ဣ) ၂-န စ (သီ၊ ဣ) ၃-အာယုပစ္ဆံ (က) အံ ၁-၃၅၃၊ အံ ၂-၂၉၆-ဝိဋ္ဌေသုပိ။

ဂ-သပ္ပုရိသသုတ္တ

၃၈။ သပ္ပုရိသော ဘိက္ခဝေ ကုလေ ဇာယမာနော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ မာတာပိတုနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ပုတ္တဒါရဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဒါသကမ္မကရပေါရိသဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဓိတ္တာမစ္စာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗပေတာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ရညော အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဒေဝတာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာမေဃော သဗ္ဗသဿာနိ သမ္မာဒေန္တော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ^၁ ဟောတိ။ ဝေမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသော ကုလေ ဇာယမာနော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ မာတာပိတုနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ပုတ္တဒါရဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဒါသကမ္မကရပေါရိသဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဓိတ္တာမစ္စာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗပေတာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ရညော အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ ဒေဝတာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ။

ဗဟုနံ^၂ ဝတ အတ္ထာယ၊ သပ္ပညော ဃရမာဝသံ။
မာတရံ ပိတရံ ပုဗ္ဗေ၊ ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတော။

ပူဇေတိ သဟဓမ္မေန၊ ပုဗ္ဗေကတမနဿရံ။
အနာဂါရေ ပဗ္ဗဇိတေ၊ အပစေ ဗြဟ္မစာရယော^၃။

နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ပူဇေတိ၊ ဥတွာ ဓမ္မေ စ ပေသလော^၄။
ရညော ဟိတော ဒေဝဟိတော၊ ဣတိနံ သဒိနံ ဟိတော။

သဗ္ဗေသံ^၅ သော^၆ ဟိတော ဟောတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော။
ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလံ၊ သ လောကံ ဘဇတေ သိဝန္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၁-ဟိတာယ။ ပ။ (သျှာ၊ က) ၂-ဗဟုနံ (သီ၊ ဣ) ၃-ဗြဟ္မစာရိနော (သျှာ)
၄-ပေသလေ (က) ၅-သဗ္ဗေသု (က) ၆-သ (သျှာ၊ ဣ၊ က)

၉-အဘိသန္ဓသုတ္တ

၃၉။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ပုညဘိသန္ဓာ ကုသလာဘိသန္ဓာ သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဣဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမေ ပုညဘိသန္ဓော ကုသလာဘိသန္ဓော သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဣဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော ပုညဘိသန္ဓော။ပ။ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော သံဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော ပုညဘိသန္ဓော ကုသလာဘိသန္ဓော သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဣဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ။

* ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဒါနာနိ မဟာဒါနာနိ အဂ္ဂညာနိ ရတ္တညာနိ ဝံသညာနိ ပေါရာဏာနိ အသံကိဏ္ဍာနိ အသံကိဏ္ဍပုဗ္ဗာနိ န သံကိယန္တိ န သံကိယိဿန္တိ၊ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာနိ^၁ သမဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိညူဟိ။ ကတမာနိပဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ အဘယံ ဒေတိ၊ အဝေရံ ဒေတိ၊ အဗျာဗဇ္ဈံ^၂ ဒေတိ။ အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ အဘယံ ဒတွာ အဝေရံ ဒတွာ အဗျာဗဇ္ဈံ ဒတွာ အပရိမာဏဿ အဘယဿ အဝေရဿ အဗျာဗဇ္ဈဿ ဘာဂီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ ဒါနံ မဟာဒါနံ အဂ္ဂညံ ရတ္တညံ ဝံသညံ ပေါရာဏံ အသံကိဏ္ဍံ အသံကိဏ္ဍပုဗ္ဗံ န သံကိယတိ န သံကိယိဿတိ၊ အပ္ပဋိကုဋ္ဌံ သမဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိညူဟိ။ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော ပုညဘိသန္ဓော ကုသလာဘိသန္ဓော သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဣဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော အဒိန္နဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ပဟာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ

* အဘိ ၄-၂၅၆-၆၆။ ၁-အပ္ပဋိကုဋ္ဌာနိ (သီ) ၂-အဗျာဗဇ္ဈံ (က) ဝေမုပရိဝိ။

ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော
 ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ ပဟာယ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ
 ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဘိက္ခဝေ
 အရိယသာဝကော အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ အဘယံ ဒေတိ၊ အဝေရံ ဒေတိ၊
 အဗျာဗဇ္ဈံ ဒေတိ။ အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ အဘယံ ဒတွာ အဝေရံ ဒတွာ
 အဗျာဗဇ္ဈံ ဒတွာ အပရိမာဏဿ အဘယဿ အဝေရဿ အဗျာဗဇ္ဈဿ
 ဘာဂီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ ဒါနံ မဟာဒါနံ အဂ္ဂညံ ရတ္တညံ ဝံသညံ
 ပေါရာဏံ အသံကိဏ္ဍံ အသံကိဏ္ဍပုဗ္ဗံ န သံကိယတိ န သံကိယိဿတိ၊ အပ္ပဋိကုဋ္ဌံ
 သမဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိညူဟိ။ အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမော
 ပုညာဘိသန္ဓော ကုသလာဘိသန္ဓော သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကော
 သုခဝိပါတော သဂ္ဂသံဝတ္တနိကော ဣဋ္ဌာယ ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ
 သုခါယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ပုညာဘိသန္ဓော ကုသလာဘိသန္ဓော
 သုခဿာဟာရာ သောဝဂ္ဂိကာ သုခဝိပါကာ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ ဣဋ္ဌာယ
 ကန္တာယ မနာပါယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုစ္စရိတဝိပါကသုတ္တ

၄၀။ ပါဏာတိပါတော ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလီ-
 ကတော နိရယသံဝတ္တနိကော၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော၊ ပေတ္တိဝိသယ-
 သံဝတ္တနိကော။ ယော သဗ္ဗလဟုသော^၁ ပါဏာတိပါတဿ ဝိပါကော မနုဿ-
 ဘူတဿ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

အဒိန္နာဒါနံ ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ နိရယသံဝတ္တနိကံ၊
 တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကံ၊ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကံ။ ယော သဗ္ဗလဟုသော
 အဒိန္နာဒါနဿ ဝိပါကော မနုဿဘူတဿ ဘောဂဗျသနသံဝတ္တနိကော
 ဟောတိ။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလီ-
 ကတော နိရယသံဝတ္တနိကော၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော၊ ပေတ္တိဝိသယ-
 သံဝတ္တနိကော။ ယော သဗ္ဗလဟုသော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ ဝိပါကော
 မနုဿဘူတဿ သပတ္တဝေရသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

၁-သဗ္ဗလဟုသောတိ သဗ္ဗလဟုကော (သျှာ-၄)

မုသာဝါဒေါ ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလိကတော
 နိရယသံဝတ္တနိကော၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော၊ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တ-
 နိကော။ ယော သဗ္ဗလဟုသော မုသာဝါဒဿ ဝိပါကော မနုဿဘူတဿ
 အဘူတဗ္ဗက္ခာနသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

ဝိသုဏာ ဘိက္ခဝေ ဝါစာ အာသေဝိတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
 နိရယသံဝတ္တနိကာ၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကာ၊ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကာ။
 ယော သဗ္ဗလဟုသော ဝိသုဏာယ ဝါစာယ ဝိပါကော မနုဿဘူတဿ
 မိတ္တေဟိ ဘောဒနသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

ဇရုသာ ဘိက္ခဝေ ဝါစာ အာသေဝိတာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
 နိရယသံဝတ္တနိကာ၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကာ၊ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကာ။
 ယော သဗ္ဗလဟုသော ဇရုသာယ ဝါစာယ ဝိပါကော မနုဿဘူတဿ အမနာပ-
 သဒ္ဓသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

သမ္ဗပ္ပလာပေါ ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလိကတော
 နိရယသံဝတ္တနိကော၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော၊ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တ-
 နိကော။ ယော သဗ္ဗလဟုသော သမ္ဗပ္ပလာပဿ ဝိပါကော မနုဿဘူတဿ
 အနာဒေယျဝါစာသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။

သုရာမေရယပါနံ ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတံ ဘာဝိတံ ဗဟုလိကတံ နိရယ-
 သံဝတ္တနိကံ၊ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကံ၊ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကံ။ ယော
 သဗ္ဗလဟုသော သုရာမေရယပါနဿ ဝိပါကော မနုဿဘူတဿ ဥမ္မတ္တက-
 သံဝတ္တနိကော ဟောတိတိ။ ။ဒသမံ။

ဒါနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဒွေ ဒါနာနိ ဝတ္ထုဇ္ဇ၊ ခေတ္တံ ဒါနူပပတ္တိယော။
 ကိရိယံ ဒွေ သပ္ပုရိသာ၊ အဘိသန္ဓော ဝိပါကော စာတိ။

၅-ဥပေါသထဝဂ္ဂ

၁-သံဒိတ္တုပေါသထသုတ္တ

၄၁။ ဧဝံ မေ သုတံ—ဧကံ သမယံ ဘဂဝါသာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသံ။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္ထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။ ကထံ ဥပဝုတ္ထော စ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသဘာဝကော ဣတိ ပဋိသဒ္ဓိက္ခတိ “ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နာ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိနော ဝိဟရန္တိ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိဝိဟရာမိ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ ပဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ဒိန္နာဒါယိ ဒိန္နပါဋိကမ္ပိ အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရန္တိ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ အဒိန္နာဒါနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဒိန္နာဒါယိ ဒိန္နပါဋိကမ္ပိ အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရာမိ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ ဒုတိယေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ ဗြဟ္မစာရိနော အာရာစာရိနော ဝိရတာ မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ အဗြဟ္မစရိယံ ပဟာယ ဗြဟ္မစာရိ အာရာစာရိ၊ ဝိရတော မေထုနာ ဂါမဓမ္မာ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ တတိယေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။

၁-ဣမိနာပိ အင်္ဂေန (သီ၊ ဣ) အံ ၁-၂၁ ၂-ပိဋကိ။ ၂-အနာစာရိ (က)

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ မုသာဝါဒိ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သစ္စဝါဒိနော သစ္စသန္တာ ထေတာ ပစ္စယိကာ အဝိသံဝါဒကာ လောကဿ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ မုသာဝါဒိ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော သစ္စဝါဒိ သစ္စသန္တာ ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ စတုတ္ထေန အင်္ဂေန သမန္တာဂတော ဟောတိ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ ပဟာယ သုရာမေရယ-မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ သုရာ မေရယ-မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ ပဟာယ သုရာ မေရယ မဇ္ဇ ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ ပဉ္စမေန အင်္ဂေန သမန္တာဂတော ဟောတိ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဧကဘတ္တိကာ ရတ္ထုပရတာ ဝိရတာ ဝိကာလ-ဘောဇနာ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ ဧကဘတ္တိကော ရတ္ထုပရတော ဝိရတော ဝိကာလဘောဇနာ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ ဆဋ္ဌေန အင်္ဂေန သမန္တာဂတော ဟောတိ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ နစ္စဂိတ ဝါဒိတ ဝိသုကဒဿန မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန-ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနံ ပဟာယ နစ္စဂိတ ဝါဒိတ ဝိသုကဒဿန မာလာဂန္ဓ-ဝိလေပန ဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ နစ္စဂိတဝါဒိတဝိသုကဒဿနမာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသန-ဋ္ဌာနံ ပဟာယ နစ္စဂိတဝါဒိတဝိသုကဒဿနမာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍန-ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါ-သထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ သတ္တမေန အင်္ဂေန သမန္တာဂတော ဟောတိ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဥစ္စာသယန မဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယန-မဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ နိစသေယျံ ကပ္ပေန္တိ မဉ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော နိစသေယျံ ကပ္ပေမိ မဉ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ အဋ္ဌမေန အင်္ဂေန သမန္တာဂတော

ဟောတိ။ ဧဝံ ဥပဝုတ္တော ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရောတိ။ ။ ပဌမံ။

၂-ဝိတ္ထတူပေါသထသုတ္တ

၄၂။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္တော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။ ကထံ ဥပဝုတ္တော စ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော? ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသဘာဝကော ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ “ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နာ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္မိနော ဝိဟရန္တိ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နာ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္မိ ဝိဟရာမိ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္တော ဘဝိဿတိ” တိ။ ဣမိနာ ပဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။ ပ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ နိစသေယျံ ကပ္ပေန္တိ မဉ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္ထိံ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော နိစသေယျံ ကပ္ပေမိ မဉ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ၊ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္တော ဘဝိဿတိ” တိ။ ဣမိနာ အဋ္ဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ ဥပဝုတ္တော ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။

ကိဝမဟပ္ပလော ဟောတိ ကိဝမဟာနိသံသော ကိဝမဟာဇုတိကော ကိဝမဟာဝိပ္ပါရော? သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ယော ဣမေသံ သောဠသန္တံ မဟာဇနပဒါနံ ပဟူတရတ္တရတနာနံ^၁ ဣဿရိယာဓိပစ္စံ ရဇ္ဇိ ကာရေယျ။ သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါနံ မဂဓာနံ ကာသိနံ ကောသလာနံ ဝဇ္ဇိနံ မလ္လာနံ စေတီနံ ဝင်္ဂါနံ ကုရူနံ ပဉ္စာလာနံ မစ္ဆာနံ^၂ သူရသေနာနံ အဿကာနံ အဝဇ္ဇိနံ ဂန္ဓာရာနံ ကမ္ပောဇာနံ၊

၁-ပဟူတသတ္တရတနာနံ (သီ၊ သျာ ကံ၊ ဣ) အံ ၁-၂၁၃-ဝိဇ္ဇေ ပါဠိယာ ဣကာယံ ဒဿိတပဋိပေ ဝ။ တဒဋ္ဌကထာပိ ပုဿိတဗ္ဗာ။ ၂-မဇ္ဇာနံ (က) အံ ၃-၆

အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတဿ ဥပေါသထဿ ဧတံ^၁ ကလံ နာဂ္ဂတိ သောဠသိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကပဏံ ဘိက္ခဝေ မာနသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဘိက္ခဝေ မာနသကာနိ ပညာသ ဝဿာနိ၊ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ ပဉ္စ ဝဿသတာနိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကဇ္ဇော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂ- သမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတု- မဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဘိက္ခဝေ မာနသကာနိ ဝဿသတာနိ၊ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗံ ဝဿသဟဿံ ကာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကဇ္ဇော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဘိက္ခဝေ မာနသကာနိ ဒွေ ဝဿသတာနိ၊ ယာမာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ ဒွေ ဝဿသဟဿာနိ ယာမာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကဇ္ဇော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဘိက္ခဝေ မာနသကာနိ စတ္တာရိ ဝဿသတာနိ၊ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ စတ္တာရိ

၁-ဧကံ(က) ၂-ရတ္တိဒိဝေါ(က)

ဝဿသဟဿာနိ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဘိက္ခဝေ မာနုသကာနိ အဋ္ဌ ဝဿသတာနိ၊ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္ထိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္ထိယာ တိံသရတ္ထိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ အဋ္ဌ ဝဿသဟဿာနိ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဘိက္ခဝေ မာနုသကာနိ သောဋ္ဌသ ဝဿသတာနိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္ထိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္ထိယာ တိံသရတ္ထိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ သောဋ္ဌသ ဝဿသဟဿာနိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ “ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယာ”တိ။

ပါဏံ န ဟညေ န စဒိန္ဒမာဒိယေ၊
မုသာ န ဘာသေ န စ မဇ္ဇပေါ သိယာ။
အဗြဟ္မစရိယာ ဝိရမေယျ ဧ ယုနာ၊
ရတ္ထိံ န ဘုဇ္ဇေယျ ဝိကာလဘောဇနံ။
မာလံ န ဓာရေ န စ ဂန္ဓမာစရေ ၂၊
မဇ္ဇေ ဆမာယံ ဝ သယေထ သန္တတေ။
ဧတံ ဟိ အဋ္ဌင်္ဂိကမာဟုပေါသထံ၊
ဗုဒ္ဓေန ဒုက္ခန္တရုနာ ပကာသိတံ။

၁-ဟာနေ (သိ)၊ ဟနေ (က) အံ ၁-၂၁၅-ဝိဋ္ဌေဝိ။ ၂-ဂန္ဓမာဓရေ (က)

စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊
 သြဘာသယံ အနုပရိယန္တိ ယာဝတာ။
 တမောနုဒါ တေ ပန အန္တလိက္ခဝါ၊
 နဘေ ပဘာသန္တိ ဒိသာဝိရောစနာ။

တေသ္မိံ ယံ ဝိဇ္ဇတိ အန္တရေ ဓနံ၊
 မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယဉ္စ ဘဒ္ဒကံ။
 သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏံ အထ ဝါဝိ ကဉ္စနံ၊
 ယံ ဇာတရူပံ ဟဋကန္တိ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌဂံပေတဿ ဥပေါသထဿ၊
 ကလမ္ပိ တေ နာနဘဝန္တိ သောဠုသိံ။
 စန္ဒပ္ပဘာ တာရဂဏာ စ သဗ္ဗေ။

တသ္မာ ဟိ နာရိ စ နရော စ သီလဝါ၊
 အဋ္ဌဂံပေတံ ဥပဝဿုပေါသထံ။
 ပုညာနိ ကတွာန သုခုဒြိယာနိ၊
 အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာနန္တိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ဝိသာခါဆုတ္တ

၄၃။*ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတု-
 ပါသာဒေ။ အထ ခေါ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊
 ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသီန္တံ ခေါ
 ဝိသာခံ မိဂါရမာတရံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—အဋ္ဌဂံသမန္ဓာဂတော ခေါ
 ဝိသာခေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္ထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော
 မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။ ကထံ ဥပဝုတ္ထော စ ဝိသာခေ အဋ္ဌဂံသမန္ဓာ-
 ဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော
 မဟာဝိပ္ပါရော? ဣမ ဝိသာခေ အရိယသာဝကော ဣတိ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ “ယာဝဇိဝံ
 အရဟန္တာ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ
 နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နာ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိနော
 ဝိဟရန္တိ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဉ္စ ရတ္ထိံ ဣမဉ္စ ဒိဝသံ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ
 ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော
 သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိ ဝိဟရာမိ။ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ။

* အံ ၁-၂၀၆-ဝိဇ္ဇာဒိသုဝိ။

ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ ပဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။ ပ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယန- မဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ နိစသေယျံ ကပ္ပေန္တိ မဇ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ။ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဇ္ဇ ရတ္တိံ ဣမဇ္ဇ ဒိဝသံ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော နိစသေယျံ ကပ္ပေမိ မဇ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ။ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ အဋ္ဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ ဥပဝုတ္ထော ခေါ ဝိသာခေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။

ကိဝမဟပ္ပလော ဟောတိ ကိဝမဟာနိသံသော ကိဝမဟာဇုတိကော ကိဝမဟာဝိပ္ပါရော? သေယျထာပိ ဝိသာခေ ယော ဣမေသံ သောဠသန္တံ မဟာဇနပဒါနံ ပဟူတရတ္တရတနာနံ ဣဿရိယာမိပစ္စံ ရဇ္ဇံ ကာရေယျ။ သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါနံ မဂဓာနံ ကာသီနံ ကောသလာနံ ဝဇ္ဇီနံ မလ္လာနံ စေတီနံ ဝင်္ဂါနံ ကုရူနံ ပဉ္စာလာနံ မစ္ဆာနံ သူရသေနာနံ အဿကာနံ အဝဇ္ဇီနံ ဂန္ဓာရာနံ ကမ္ပောဇာနံ၊ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတဿ ဥပေါသထဿ ဧတံ ကလံ နာဂ္ဂတိ သောဠသိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကပဏံ ဝိသာခေ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဝိသာခေ မာနုသကာနိ ပညာသ ဝဿာနိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ ပဉ္စ ဝဿသတာနိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကဇ္ဇော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယံ ဝိသာခေ မာနုသကံ ဝဿသတံ၊ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဝဿသဟဿံ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ

ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဝိသာခေ မာနုသကာနိ ဒွေ ဝဿသတာနိ။ပ။ စတ္တာရိ ဝဿသတာနိ။ပ။ အဋ္ဌ ဝဿသတာနိ။ပ။ သောဠသ ဝဿသတာနိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ ဒေဝော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ သောဠသ ဝဿသဟဿာနိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ “ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယာ”တိ။

ပါဏံ န ဟညေ န စဒိန္ဒမာဒိယေ၊
 မုသာ န ဘာသေ န စ မဇ္ဇပေါ သိယာ။
 အဗြဟ္မစရိယာ ဝိရမေယျ မေထုနာ၊
 ရတ္တိံ န ဘုဇ္ဇေယျ ဝိကာလဘောဇနံ။

မာလံ န ဓာရေ န စ ဂန္ဓမာစရေ၊
 မဇ္ဇေ ဆမာယံ ဝ သယေထ သန္တတေ။
 ဧတံ ဟိ အဋ္ဌင်္ဂိကမာဟုပေါသထံ၊
 ဗုဒ္ဓေန ဒုက္ခန္တရုနာ ပကာသိတံ။

စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊
 ဩဘာသယံ အနုပရိယန္တိ ယာဝတာ။
 တမောနုဒါ တေ ပန အန္တလိက္ခဂါ၊
 နဘေ ပဘာသန္တိ ဒိသာဝိရောစနာ။

တေသ္မိံ ယံ ဝိဇ္ဇတိ အန္တရေ ဓနံ၊
 မုတ္တာ ဟေ ဝေဠုရိယဉ္စ ဘဒ္ဒကံ။
 သိဂီသုဝဏ္ဏံ အထ ဝါပိ ကဉ္စနံ၊
 ယံ ဇာတရူပံ ဟဋ္ဌကန္တိ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌင်္ဂပေတဿ ဥပေါသထဿ၊
 ကလမ္ပိ တေ နာနဘဝန္တိ သောဋ္ဌဿိ။
 စန္ဒပ္ပဘာ တာရဂဏာ စ သဗ္ဗေ။
 တသ္မာ ဟိ နာရိ စ နရော စ သီလဝါ၊
 အဋ္ဌင်္ဂပေတံ ဥပဝဿုပေါသထံ။
 ပုညာနိ ကတွာန သုခုဒြိယာနိ၊
 အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာနန္တိ။ ။တတိယံ။

၄-ဝါသေဋ္ဌသုတ္တ

၄၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရ-
 သာလာယံ။ အထ ခေါ ဝါသေဋ္ဌော ဥပါသကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-
 သင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ၊ ဧကမန္တံ
 နိဿိန္တံ ခေါ ဝါသေဋ္ဌံ ဥပါသကံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ “အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော
 ဝါသေဋ္ဌ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္ထော မဟပ္ပလော ဟောတိ။ပ။ အနိန္ဒိတာ
 သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာန”န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္ထေ ဝါသေဋ္ဌော ဥပါသကော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဝိယာ မေ
 ဘန္တေ ဣတိသာလောဟိတာ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျံ၊
 ဝိယာနမ္ပိ မေ အဿ ဣတိသာလောဟိတာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။
 သဗ္ဗေ စေပိ ဘန္တေ ခတ္တိယာ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျံ၊
 သဗ္ဗေသမ္ပိဿ ခတ္တိယာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ သဗ္ဗေ စေပိ ဘန္တေ
 မြာဟ္မဏာ။ပ။ ဝေဿာ။ သုဒ္ဓါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျံ၊
 သဗ္ဗေသမ္ပိဿ သုဒ္ဓါနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။

ဧဝမေတံ ဝါသေဋ္ဌ၊ ဧဝမေတံ ဝါသေဋ္ဌ၊ သဗ္ဗေ စေပိ ဝါသေဋ္ဌ ခတ္တိယာ
 အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျံ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိဿ ခတ္တိယာနံ
 ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ သဗ္ဗေ စေပိ ဝါသေဋ္ဌ မြာဟ္မဏာ။ပ။ ဝေဿာ။
 သုဒ္ဓါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျံ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိဿ သုဒ္ဓါနံ
 ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ သဒေဝကော စေပိ ဝါသေဋ္ဌ လောကော
 သမာရကော သမ္ဗြဟ္မကော သဿမဏမြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အဋ္ဌင်္ဂ-
 သမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျံ၊ သဒေဝကဿဝိဿ၊ လောကဿ

၁-ဥပဝသေယျ (?) ၂-သဒေဝကဿ (သဗ္ဗတ္ထ) အံ ၁-၅၁၅-ဝိဋ္ဌေ၊ မ ၃-၄၆-ဝိဋ္ဌေ စ ပဿိတဗ္ဗံ။

သမာရကဿ သဗြဟ္မကဿ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝ-
 မနုဿာယ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ ဣမေ စေပိ ဝါသေဋ္ဌ မဟာသာလာ
 အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသေယျ။ ဣမေသမ္ပိဿ မဟာသာလာနံ
 ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ()^၁၊ ကော ပန ဝါဒေါ မနုဿ-
 ဘူတဿာတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဗောဇ္ဈသုတ္တ

၄၅။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထ-
 ပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ ခေါ ဗောဇ္ဈာ ဥပါသိကာ ယေန ဘဂဝါ
 တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊
 ဧကမန္တံ နိသီန္တံ ခေါ ဗောဇ္ဈံ ဥပါသိကံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ—

အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဗောဇ္ဈေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္ထော မဟပ္ပလော
 ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။ ကထံ ဥပဝုတ္ထော စ
 ဗောဇ္ဈေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာ-
 နိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော? ဣမ ဗောဇ္ဈေ အရိယသာဝကော
 ဣတိ ပဋိသဋ္ဌိက္ခတိ “ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ
 ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နာ
 သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိနော ဝိဟရန္တိ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဇ္ဇ ရတ္တိံ ဣမဇ္ဇ ဒိဝသံ
 ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နိဟိတဒဏ္ဍာ
 နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိ ဝိဟရာမိ။
 ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုတ္ထော
 ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ ပဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော ဟောတိ။ ပ။

“ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယန-
 မဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ နိစသေယျံ ကပ္ပေန္တိ မဇ္ဇကေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ
 ဝါ၊ အဟမ္ပဇ္ဇ ဣမဇ္ဇ ရတ္တိံ ဣမဇ္ဇ ဒိဝသံ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ
 ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော နိစသေယျံ ကပ္ပေမိ မဇ္ဇကေ ဝါ
 တိဏသန္တာရကေ ဝါ။ ဣမိနာပင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော
 စ မေ ဥပဝုတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဣမိနာ အဋ္ဌမေန အင်္ဂေန သမန္ဓာဂတော
 ဟောတိ။ ဧဝံ ဥပဝုတ္ထော ခေါ ဗောဇ္ဈေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတော ဥပေါသထော
 မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော။

၁-(သစေ စေတေယျံ) ကတ္တမိ အတ္တိ။ အံ ၁-၅၁၅-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကိဝမဟပုလော ဟောတိ ကိဝမဟာနိသံသော ကိဝမဟာဇုတိကော
 ကိဝမဟာဝိပ္ပူရော? သေယျထာပိ ဗောဇ္ဈေ ယော ဣမေသံ သောဠသန္တံ
 မဟာဇနပဒါနံ ပဟူတရတ္တရတနာနံ ဣဿရိယာဝိပစ္စံ ရဇ္ဇံ ကာရေယျ။
 သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါနံ မဂဓာနံ ကာသိနံ ကောသလာနံ ဝဇ္ဇီနံ မလ္လာနံ စေတီနံ
 ဝင်္ဂါနံ ကုရူနံ ပဉ္စာလာနံ မစ္ဆာနံ သူရသေနာနံ အဿကာနံ အဝဇ္ဇီနံ ဂန္ဓာရာနံ
 ကမ္မောဇာနံ၊ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂဘဿ ဥပေါသထဿ ဧတံ ကလံ နာဂ္ဂတိ
 သောဠသိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ကပဏံ ဗောဇ္ဈေ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ
 ဥပနိဓာယ။

ယာနိ ဗောဇ္ဈေ မာနုသကာနိ ပညာသ ဝဿာနိ၊ စာတုမဟာရာဇိကာနံ
 ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော
 မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန
 ဒိဗ္ဗာနိ ပဉ္စ ဝဿသတာနိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ
 ခေါ ပနေတံ ဗောဇ္ဈေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ
 အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ
 စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ
 ဗောဇ္ဈေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ကပဏံ မာနုသကံ ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယ။

ယံ ဗောဇ္ဈေ မာနုသကံ ဝဿသတံ။ ပ။ တာနိ ဗောဇ္ဈေ မာနုသကာနိ ဒွေ
 ဝဿသတာနိ။ ပ။ စတ္တာရိ ဝဿသတာနိ။ ပ။ အဋ္ဌ ဝဿသတာနိ။ ပ။ သောဠသ
 ဝဿသတာနိ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ
 ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော
 သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗာနိ သောဠသ ဝဿသဟဿာနိ ပရနိမ္မိတ-
 ဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဗောဇ္ဈေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ
 ဣဓေကစ္စော ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိတွာ
 ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ
 ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဗောဇ္ဈေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ “ကပဏံ မာနုသကံ
 ရဇ္ဇံ ဒိဗ္ဗံ သုခံ ဥပနိဓာယာ” တိ။

ပါဏံ န ဟညေ န စဒိန္ဒမာဒိယေ၊
 မုသာ န ဘာသေ န စ မဇ္ဇပေါ သိယာ။
 အဗြဟ္မစရိယာ ဝိရမေယျ မေထုနာ၊
 ရတ္တိံ န ဘုဇ္ဇေယျ ဝိကာလဘောဇနံ။

မာလံ န ဓာရေ န စ ဂန္ဓမာစရေ၊
 မဇ္ဇေ ဆမာယံ ဝ သယေထ သန္တတေ။
 တေံ ဟိ အဋ္ဌဂိကမာဟုပေါသထံ၊
 ဗုဒ္ဓေန ဒုက္ခန္တရုနာ ပကာသိတံ။

စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊
 သြဘာသယံ အနုပရိယန္တိ ယာဝတာ။
 တမောနဒါ တေ ပန အန္တလိက္ခဂါ၊
 နဘေ ပဘာသန္တိ ဒိသာဝိရောစနာ။

တေသ္မိံ ယံ ဝိဇ္ဇတိ အန္တရေ ဓနံ၊
 မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယဉ္စ ဘဒ္ဒကံ။
 သိဂိသုဝဏ္ဏံ အထ ဝါပိ ကဉ္စနံ၊
 ယံ ဇာတရူပံ ဟဋကန္တိ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌဂံပေတဿ ဥပေါသထဿ၊
 ကလမ္ပိ တေ နာနဘဝန္တိ သောဠုသိံ။
 စန္ဒပ္ပဘာ တာရဂဏာ စ သဗ္ဗေ။

တသ္မာ ဟိ နာရိ စ နရော စ သီလဝါ၊
 အဋ္ဌဂံပေတံ ဥပဝဿုပေါသထံ။
 ပုညာနိ ကတွာန သုခုဒြိယာနိ၊
 အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာနန္တိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-အနုရုဒ္ဓသုတ္တ

၄၆။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ ယောသိတာရာမေ။
 တေန ခေါပန သမယေန အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒိဝါဝိဟာရံ ဂတော ဟောတိ
 ပဋိသလ္လိနော။ အထ ခေါသမ္ပဟုလာ မနာပကာယိကာ ဒေဝတာ ယေနာယသ္မာ
 အနုရုဒ္ဓေါ တေနပသက်မိံသု၊ ဥပသက်မိတွာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ အဘိဝါ-
 ဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဌိတာခေါတာ ဒေဝတာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ
 တေဒဝေါစုံ “မယံ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ မနာပကာယိကာ နာမ ဒေဝတာ တီသု
 ဌာနေသု ဣဿရိယံ ကာရေမ ဝသံ ဝတ္ထေမ။ မယံ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ယာဒိသကံ
 ဝဏ္ဏံ အာကခါမ၊ တာဒိသကံ ဝဏ္ဏံ ဌာနသော ပဋိလဘာမ။ ယာဒိသကံ သရံ
 အာကခါမ၊ တာဒိသကံ သရံ ဌာနသော ပဋိလဘာမ။ ယာဒိသကံ သုခံ

တာ ဒေဝတာ မံ တေဒဝေါစုံ “မယံ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ မနာပကာယိကာ နာမ ဒေဝတာ တီသု ဌာနေသု ဣဿရိယံ ကာရေမ ဝသံ ဝတ္တေမ။ မယံ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ယာဒိသကံ ဝဏ္ဏံ အာကင်္ခါမ၊ တာဒိသကံ ဝဏ္ဏံ ဌာနသော ပဋိလဘာမ။ ယာဒိသကံ သရံ အာကင်္ခါမ၊ တာဒိသကံ သရံ ဌာနသော ပဋိလဘာမ။ ယာဒိသကံ သုခံ အာကင်္ခါမ၊ တာဒိသကံ သုခံ ဌာနသော ပဋိလဘာမ။ မယံ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ မနာပကာယိကာ နာမ ဒေဝတာ ဣမေသု တီသု ဌာနေသု ဣဿရိယံ ကာရေမ ဝသံ ဝတ္တေမာ”တိ။ တဿ မယံ ဘန္တေ တေဒဟောသိ “အဟော ဝတိမာ ဒေဝတာ သဗ္ဗာဝ နီလာ အဿု နီလဝဏ္ဏာ နီလဝတ္ထာ နီလာလင်္ကာရာ”တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ တာ ဒေဝတာ မမ စိတ္တမညာယ သဗ္ဗာဝ နီလာ အဟေသံ နီလဝဏ္ဏာ နီလဝတ္ထာ နီလာလင်္ကာရာ။

တဿ မယံ ဘန္တေ တေဒဟောသိ “အဟော ဝတိမာ ဒေဝတာ သဗ္ဗာဝ ဝီတာ အဿု။ပ။ သဗ္ဗာဝ လောဟိတကာ အဿု။ပ။ သဗ္ဗာဝ သြဒါတာ အဿု သြဒါတဝဏ္ဏာ သြဒါတဝတ္ထာ သြဒါတာလင်္ကာရာ”တိ။ အထ ခေါ ဘန္တေ တာ ဒေဝတာ မမ စိတ္တမညာယ သဗ္ဗာဝ သြဒါတာ အဟေသံ သြဒါတဝဏ္ဏာ သြဒါတဝတ္ထာ သြဒါတာလင်္ကာရာ။

အထ ခေါ ဘန္တေ တာ ဒေဝတာ ဧကာ စ ဂါယိ၊ ဧကာ စ နစ္စိ၊ ဧကာ စ အတ္ထရံ ဝါဒေသိ။ သေယျထာပိ နာမ ပဉ္စဂီကဿ တူရိယဿ သုဝိနိတဿ သုပ္ပဋိပတာဋိတဿ ကုသလေဟိ သုသမန္ဓာဟတဿ သဒ္ဓေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနိယော စ ကမနိယော စ ပေမနိယော စ မဒနိယော စ။ ဧဝမေဝံ တာသံ ဒေဝတာနံ အလင်္ကာရာနံ သဒ္ဓေါ ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနိယော စ ကမနိယော စ ပေမနိယော စ မဒနိယော စ။ အထ ခေါ ဘန္တေ ဣန္ဒြိယာနိ သြက္ခိပိ။

အထ ခေါ ဘန္တေ တာ ဒေဝတာ “န ခွယျော အနုရုဒ္ဓေါ သာဒိယတိ”တိ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ ကတိဟိ န ခေါ ဘန္တေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိတိ။

အဋ္ဌဟိ ခေါ အနုရုဒ္ဓ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ကဘမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ အနုရုဒ္ဓ မာတုဂါမော, ယဿ မာတာပိတရော ဘတ္တုနော ဒေန္တိ အတ္တကာမာ ဟိတေသိနော အနုကမ္ပကာ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊

တဿ ဟောတိ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိ ပစ္စာနိပါတိနိ ကိံကာရပဋိဿာဝိနိ မနာပစာရိနိ ပိယဝါဒိနိ။ (၁)

ယေ တေ ဘတ္တု ဂရုနော^၁ ဟောန္တိ “မာတာ”တိ ဝါ “ပိတာ”တိ ဝါ “သမဏဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝါ။ တေ သက္ကဏေတိ ဂရုံ ကရေတိ^၂ မာနေတိ ပူဇေတိ၊ အပ္ပာဂတေ စ အာသနောဒကေန ပဋိပူဇေတိ။ (၂)

ယေ တေ ဘတ္တု အပ္ပန္နရာ ကမ္မန္တာ “ဥဏ္ဏာ”တိ ဝါ “ကပ္ပိသာ”တိ ဝါ။ တတ္ထ ဒက္ခာ ဟောတိ အနလသာ၊ တတြုပါယာယ^၃ ဝိမံသာယ သမန္တာဂတာ အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဇာတုံ။ (၃)

ယော သော ဘတ္တု အပ္ပန္နရော အန္တောဇနော “ဒါသာ”တိ ဝါ “ပေဿာ”တိ ဝါ “ကမ္မကရာ”တိ ဝါ။ တေသံ ကတဉ္စ ကတတော ဇာနာတိ၊ အကတဉ္စ အကတတော ဇာနာတိ၊ ဂိလာနကာနဉ္စ ဗလာဗလံ ဇာနာတိ၊ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယဉ္စဿ ပစ္စံသေန^၄ သံဝိဘဇေတိ။ (၄)

ယံ ဘတ္တု အာဟာရတိ ခနံ ဝါ ခညံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ။ တံ အာရက္ခေန ဂုတ္တိယာ သမ္ပာဒေတိ၊ တတ္ထ စ ဟောတိ အဓုတ္တိ အထေနိ အသောဏ္ဏိ အဝိနာသိကာ။ (၅)

ဥပါသိကာ ခေါ ပန ဟောတိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတာ။ (၆)

သီလဝတီ ခေါ ပန ဟောတိ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ။ (၇)

စာဂဝတီ ခေါ ပန ဟောတိ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂါ^၅ ပယတပါဏိနိ^၆ ဝေါသဂ္ဂရတာ ယာစယောဂါ ဒါနသံဝိဘာဂရတာ။ (၈)

ဣမေဟိ ခေါ အနုရုဒ္ဓ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတ် ဥပပဇ္ဇတိတိ။

၁-ဂရုနော (က) ၂-ဂရုကရေတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ) ၃-တတြုပါယာယ (သီ)၊ အံ ၁-၃၄၄၊ ၂ပရိ ၅၃၉-ပိဋေပိ။
၄-ပစ္စံသေန (သျှ)၊ ပစ္စတ္တံသေန (က) အံ ၂-၃၂-ပိဋေပိ။
၅-မုတ္တစာဂါ (သျှ) ၆-ပယတပါဏိ (သီ)၊ ပယတပါဏိ (သျှ၊ ဣ၊ က)

ယော နံ ဘရတိ သဗ္ဗဒါ၊ နိစ္စံ အာတာပိ ဥဿုကော။
တံ သဗ္ဗကာမဒံ ပေါသံ၊ ဘတ္တာရံ နာတိမညတိ။

န စာပိ သောတ္ထိ ဘတ္တာရံ၊ ဣဿာဝါဒေန ရောသယေ။
ဘတ္တု စ ဂရုနော သဗ္ဗေ၊ ပဋိပူဇေတိ ပဏ္ဍိတာ။

ဥဋ္ဌာဟိကာ၂ အနလသာ၊ သင်္ဂဟိတပရိဇ္ဇနာ။
ဘတ္တု မနာပံ စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။

ယာ ဧဝံ ဝတ္တတိ နာရိ၊ ဘတ္တု ဆန္ဒဝသာနဂါ။
မနာပါ နာမ တေ ? ဒေဝါ၊ ယတ္ထ သာ ဥပပဇ္ဇတိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဒုတိယဝိသာခါသုတ္တ

၄၇။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတု-
ပါသာဒေ။ အထ ခေါ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ။ ပ။ ဧကမန္တံ နိဿိန္တံ ခေါ ဝိသာခံ
မိဂါရမာတရံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

အဋ္ဌဟိ ခေါ ဝိသာခေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ
ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ။
ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣမ ဝိသာခေ မာတုဂါမော၊ ယဿ မာတာပိတရော
ဘတ္တုနော ဒေန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတေသိနော အနုကမ္ပကာ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊
တဿ ဟောတိ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိ ပစ္ဆာနိပါတိနိ ကိံ ကာရပဋိဿာဝိနိ မနာပစာရိနိ
ဝိယဝါဒိနိ။ ပ။

စာဂဝတိ ခေါ ပန ဟောတိ၊ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ
အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂါ ပယတပါဏိနိ ဝေါသဂ္ဂရတာ ယာစယောဂါ
ဒါနသံဝိဘာဂရတာ။ ဣမေဟိ ခေါ ဝိသာခေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော
မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ
သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိတိ။

ယော နံ ဘရတိ သဗ္ဗဒါ၊ နိစ္စံ အာတာပိ ဥဿုကော။
တံ သဗ္ဗကာမဒံ ပေါသံ၊ ဘတ္တာရံ နာတိမညတိ။

၁-တံ သဗ္ဗကာမဟရံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ) သဗ္ဗကာမဟရံ (အံ ၂-၃၂-ပိဋေ)
၂-ဥဋ္ဌာယိကာ (က) ၃-မနာပကာယိကာ (သီ၊ က)

ယံ ဘတ္တာ အာဟရတိ ခနံ ဝါ ခညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊ တံ အာရက္ခေန ဂုတ္တိယာ သမ္ပာဒေတိ၊ တတ္ထ စ ဟောတိ အဓုတ္တိ အထေနိ အသောဏ္ဏိ အဝိနာသိကာ။ (၅)

ဥပါသိကာ ခေါ ပန ဟောတိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတာ။ (၆)

သီလဝတီ ခေါ ပန ဟောတိ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ။ပ။ သုရာ-မေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ။ပ။ (၇)

စာဂဝတီ ခေါ ပန ဟောတိ၊ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂါ ပယတပါဏိနိ ဝေါသဂ္ဂရတာ ယာစယောဂါ ဒါန-သံဝိဘာဂရတာ။ (၈)

ဣမေဟိ ခေါ နကုလမာတေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော မာတုဂါမော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ မနာပကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိတိ။

ယော နံ ဘရတိ သဗ္ဗဒါ၊ နိစ္စံ အာတာပိ ဥဿုကော။
တံ သဗ္ဗကာမဒံ ပေါသံ၊ ဘတ္တာရံ နာတိမညတိ။

န စာပိ သောတ္ထိ ဘတ္တာရံ၊ ဣဿာဝါဒေန ရောသယေ။
ဘတ္တု စ ဂရုနော သဗ္ဗေ၊ ပဋိပူဇေတိ ပဏ္ဍိတာ။

ဥဋ္ဌာဟိကာ အနလသာ၊ သင်္ဂဟိတပရိဇ္ဇနာ။
ဘတ္တု မနာပံ စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။

ယာ ဧဝံ ဝတ္တတိ နာရိ၊ ဘတ္တု ဆန္ဒဝသာနုဂါ။
မနာပါ နာမ တေ^၁ ဒေဝါ၊ ယတ္ထ သာ ဥပပဇ္ဇတိတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမဣလောကိကသုတ္တ

၄၉။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတု-ပါသာဒေ။ အထ ခေါ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ပ။ ကေမန္တံ နိသိန္တံ ခေါ ဝိသာခံ မိဂါရမာတရံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—

၁-မနာပကာယိကာ (သီ)

စတုဟိ ခေါ် ဝိသာခေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ဣ-
လောကဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ အယံ'သ လောကော အာရဒ္ဓေါ
ဟောတိ။ ကတမေဟိ စတုဟိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သုသံဝိဟိတ-
ကမ္မန္တော ဟောတိ၊ သင်္ဂဟိတပရိဇနော၊ ဘတ္တု၊ မနာပံ စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။

ကထဉ္စ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သုသံဝိဟိတကမ္မန္တော ဟောတိ? ဣဓ
ဝိသာခေ မာတုဂါမော၊ ယေ တေ ဘတ္တု၊ အပ္ပန္နရာ ကမ္မန္တော “ဥဏ္ဍာ”တိ ဝါ
“ကပ္ပါသာ”တိ ဝါ၊ တတ္ထ ဒက္ခာ ဟောတိ အနုလသာ၊ တတြုပါယာယ
ဝိမံသာယ သမန္ဓာဂတာ အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။ ဧဝံ ခေါ ဝိသာခေ
မာတုဂါမော သုသံဝိဟိတကမ္မန္တော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ? ဣဓ ဝိသာခေ
မာတုဂါမော၊ ယော သော ဘတ္တု၊ အပ္ပန္နရာ အန္တောဇနော “ဒါသာ”တိ
ဝါ “ပေဿာ”တိ ဝါ “ကမ္မကရာ”တိ ဝါ၊ တေသံ ကတဉ္စ ကတတော
ဇာနာတိ၊ အကတဉ္စ အကတတော ဇာနာတိ၊ ဂိလာနကာနဉ္စ ဗလာဗလံ
ဇာနာတိ၊ ခါဒနိယဘောဇနိယဉ္စ သယ ပစ္စံသေန သံဝိတဇတိ။ ဧဝံ ခေါ
ဝိသာခေ မာတုဂါမော သင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဝိသာခေ မာတုဂါမော ဘတ္တု၊ မနာပံ စရတိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတု-
ဂါမော၊ ယံ ဘတ္တု၊ အမနာပသင်္ဂါတံ၊ တံ ဇီဝိတဟေတုပိ န အဇ္ဈာစရတိ။ ဧဝံ ခေါ
ဝိသာခေ မာတုဂါမော ဘတ္တု၊ မနာပံ စရတိ။

ကထဉ္စ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ? ဣဓ ဝိသာခေ
မာတုဂါမော၊ ယံ ဘတ္တု၊ အာဟရတိ ဓနံ ဝါ ခညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတရူပံ ဝါ၊
တံ အာရက္ခေန ဂုတ္တိယာ သမ္ပာဒေတိ၊ တတ္ထ စ ဟောတိ အရုတ္တိ အထေနိ
အသောဏ္ဏိ အဝိနာသိကာ။ ဧဝံ ခေါ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သမ္ဘတံ
အနုရက္ခတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဝိသာခေ စတုဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတု-
ဂါမော ဣလောကဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ အယံ'သ လောကော
အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ။

စတုဟိ ခေါ ဝိသာခေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ပရလောက-
ဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ပရလောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ။ ကတမေဟိ
စတုဟိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ သီလသမ္ပန္နော
ဟောတိ၊ စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထည ဝိသာခေ မာတုဂါမော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဟတိ တထာဂလာဿ ဗောဓိံ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒ္ဓု အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္ပသာရထိ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ။ ဧဝံ ခေါ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထည ဝိသာခေ မာတုဂါမော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတုဂါမော ပါဏာတိပါတာ ပဋိပိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇ- ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိပိရတော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဝိသာခေ မာတုဂါမော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထည ဝိသာခေ မာတုဂါမော စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတုဂါမော ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂါ ပယတပါဏိနိ ဝေါသဂ္ဂရတာ ယာစယောဂါ ဒါနသံဝိဘာဂရတာ။ ဧဝံ ခေါ ဝိသာခေ မာတုဂါမော စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထည ဝိသာခေ မာတုဂါမော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ? ဣဓ ဝိသာခေ မာတုဂါမော ပညဝါ ဟောတိ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဝိသာခေ မာတုဂါမော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဝိသာခေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ပရလောကဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ပရလောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိတိ။

သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ၊ သင်္ဂဟိတပရိဇ္ဇနာ။
ဘတ္တု မနာပံ စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။

သဒ္ဓါ သီလေန သမ္ပန္နာ၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရာ။
နိစ္စံ မဂ္ဂံ ဝိသောဓေတိ၊ သောတ္တာနံ သမ္ပရာယိကံ။

ဣစ္ဆေတေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ စ၊ ယဿာ ဝိဇ္ဇန္တိ နာရိယာ။
တမ္ပိ သီလဝတိံ အာဟု၊ ဓမ္မဋ္ဌံ သစ္စဝါဒိနိံ။

သောဋ္ဌသာကာရသမ္ပန္နာ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတာ။
တာဒိသိ သီလဝတိံ ဥပါသိကာ၊ ဥပပဇ္ဇတိ ဒေဝလောကံ မနာပန္တိ။

၁၀-ဒုတိယဗျူဟာသုတ္တ

၅၀။ စတုဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ဗျူဟာသုတ္တံ။ အယံ သ လောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ။ ကတမေဟိ စတုဟိ? ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော သုသံဝိဟိတကမ္မန္တော ဟောတိ။ သင်္ဂဟိတပရိဇနော၊ ဘတ္တု၊ မနာပံ စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။

ကထဗ္ဗ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သုသံဝိဟိတကမ္မန္တော ဟောတိ? ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော၊ ယေ တေ ဘတ္တု၊ အပ္ပန္နရာ ကမ္မန္တာ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သုသံဝိဟိတကမ္မန္တော ဟောတိ။

ကထဗ္ဗ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ? ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော၊ ယော သော ဘတ္တု၊ အပ္ပန္နရာ အန္တောဇနော။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ။

ကထဗ္ဗ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဘတ္တု၊ မနာပံ စရတိ? ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော၊ ယံ ဘတ္တု၊ အမနာပသင်္ဂါတံ၊ တံ ဇီဝိတဟေတုပိ န အဇ္ဈာစရတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဘတ္တု၊ မနာပံ စရတိ။

ကထဗ္ဗ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ၊ ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော၊ ယံ ဘတ္တု၊ အာဟရတိ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။ ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော စတုဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ဗျူဟာသုတ္တံ။ အယံ သ လောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ။

စတုဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော မာတုဂါမော ပရလောက-
ဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ပရလောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ။
ကတမေဟိ စတုဟိ၊ ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ။
သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။ စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထဗ္ဗ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဗျူဟာသုတ္တံ မာတုဂါမော သဒ္ဓါ ဟောတိ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇ-
ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော စာဂသမ္ပန္နော ဟောတိ။

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပညဝါ ဟောတိ။ပ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာ-
ဂတော မာတုဂါမော ပရလောကဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ပရ-
လောကော အာရဒ္ဓေါ ဟောတီတိ။

သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ၊ သင်္ဂဟိတပရိဇ္ဇနာ။
ဘတ္တု မနာပံ စရတိ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။
သဒ္ဓါ သီလေန သမ္ပန္နာ၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရာ။
နိစ္စံ မဂ္ဂံ ဝိသောဓေတိ၊ သောတ္ထာနံ သမ္ပရာယိကံ။
ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ စ၊ ယဿာ ဝိဇ္ဇန္တိ နာရိယာ။
တမ္ပိ သီလဝတိ အာဟု၊ ဓမ္မဋ္ဌံ သစ္စဝါဒိနိ။
သောဋ္ဌသာကာရသမ္ပန္နာ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတာ။
တာဒိသိ သီလဝတိ ဥပါသိကာ၊ ဥပပဇ္ဇတိ ဒေဝလောကံ မနာပန္တိ။
ဒသမံ။

ဥပေါသထဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တသုဒ္ဓါနံ

သံခိတ္တေ ဝိတ္တတေ ဝိသာခေ၊ ဝါသေဋ္ဌော ဗောဇ္ဈာယ ပဉ္စမံ။
အနုရုဒ္ဓံ ပုန ဝိသာခေ၊ နကုလာ ဣဓလောကိကာ ဒွေတိ။

ပဋ္ဌမော ပဏ္ဍာသကော သမတ္တော။

၂-ဒုတိယပဏ္ဏာသက

(၆) ၁-ဂေါတမိဝဂ္ဂ

၁-ဂေါတမိသုတ္တ

၅၁။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြော-
 ဓာရာမေ။ အထ ခေါ မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊
 ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ
 မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ
 မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
 ပဗ္ဗဇ္ဇ”န္တိ။ အလံ ဂေါတမိ၊ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ
 ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သာဓု
 ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါ-
 ရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ”န္တိ။ အလံ ဂေါတမိ၊ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ
 တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ။ တတိ-
 ယမ္ပိ ခေါ မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “သာဓု
 ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
 အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ”န္တိ။ အလံ ဂေါတမိ၊ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ
 တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ။

အထ ခေါ မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိ “န ဘဂဝါ အနုဇာနာတိ မာတု-
 ဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ”န္တိ
 ဒုက္ခိ ဒုဗ္ဗနာ အဿုမုခိ ရုဒမာနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ
 ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ယေန
 ဝေသာလီ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ၊ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန
 ဝေသာလီ တဒဝသရိ။ တကြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလီယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ

ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ။ အထ ခေါ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ကေသေ
 ဆေဒါပေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေဘျာ သမ္ပဟုလာဟိ သာကိ-
 ယာနိဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ဝေသာလီ တေန ပက္ကာမိ၊ အနုပုဗ္ဗေန ယေန
 ဝေသာလီ မဟာဝနံ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ တေနပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ
 မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ သူနေဟိ ပါဒေဟိ ရဇောကိဏ္ဍေန ဂတ္ထေန ဒုက္ခိ
 ဒုမ္မနာ အဿုမုဒိ ရုဒမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ။

အဒ္ဓဿာ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ သူနေဟိ
 ပါဒေဟိ ရဇောကိဏ္ဍေန ဂတ္ထေန ဒုက္ခိံ ဒုမ္မနံ အဿုမုဒိံ ရုဒမာနံ ဗဟိဒ္ဓါရ-
 ကောဋ္ဌကေ ဌိတံ၊ ဒိသ္မာန မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ တေဒဝေါစ “ကိံ န တံ
 ဂေါတမိံ သူနေဟိ ပါဒေဟိ ရဇောကိဏ္ဍေန ဂတ္ထေန ဒုက္ခိံ ဒုမ္မနာ အဿုမုဒိံ
 ရုဒမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဌိတာ”တိ။ တထာ ဟိ ပန ဘန္တေ အာနန္ဒ
 န ဘဂဝါ အနုဇာနာတိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
 အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ။ တေန ဟိ တံ ဂေါတမိ မုဟုတ္တံ ဣဝေ တာဝ
 ဟောဟိ၊ ယာဝါဟံ ဘဂဝန္တံ ယာစာမိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ
 ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္က-
 မိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ
 အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဇော၊ ဘန္တေ မဟာပဇာပတိ
 ဂေါတမိံ သူနေဟိ ပါဒေဟိ ရဇောကိဏ္ဍေန ဂတ္ထေန ဒုက္ခိံ ဒုမ္မနာ အဿုမုဒိ
 ရုဒမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဌိတာ ‘န ဘဂဝါ အနုဇာနာတိ မာတုဂါမဿ
 တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ’န္တိ၊ သာဓု
 ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ
 အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ’န္တိ။ အလံ အာနန္ဒ၊ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ တထာ-
 ဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇောတိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ
 တေဒဝေါစ “သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ
 ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ’န္တိ။ အလံ အာနန္ဒ၊ မာ တေ ရုစ္စိ
 မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ
 ပဗ္ဗဇောတိ။

အထ ခေါ် အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ တေဒဟောသိ “န ဘဂဝါ အနုဇာနာတိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ယံနုနာဟံ အညေနပိ ပရိယာယေန ဘဂဝန္တံ ယာစေယျံ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ” န္တိ။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ဘဗ္ဗော န ခေါ် ဘန္တေ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ဝါ သကဒါဂါမိဖလံ ဝါ အနာဂါမိဖလံ ဝါ အရဟတ္တဖလံ ဝါ သစ္စိကာတု” န္တိ။ ဘဗ္ဗော အာနန္ဒ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ သောတာပတ္တိဖလမ္ပိ သကဒါဂါမိဖလမ္ပိ အနာဂါမိဖလမ္ပိ အရဟတ္တဖလမ္ပိ သစ္စိကာတုန္တိ။ သစေ ဘန္တေ ဘဗ္ဗော မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ သောတာပတ္တိဖလမ္ပိ။ ပ။ အရဟတ္တဖလမ္ပိ သစ္စိကာတုံ။ ဗဟုကာရာ ဘန္တေ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဘဂဝတော မာတုတ္ထာ အာပါဒိကာ ပေါသိကာ ဒီရဿ ဒါယိကာ ဘဂဝန္တံ ဇနေတ္တိယာ ကာလင်္ကတယ ထညံ ပါယေသိ၊ သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ။

သစေ အာနန္ဒ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သာဝ'ဿာ ဟောတု ဥပသမ္ပဒါ။

* ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ တဒဟူပသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနေ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဇ္ဇလိကမ္ပံ သာမီစိကမ္ပံ ကတ္တမ္ပံ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇိဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၁)

န ဘိက္ခုနိယာ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝဿံ ဥပဂန္တမ္ပံ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇိဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၂)

အန္ဓုမာသံ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုသံဃတော ဒွေ ဓမ္မာ ပစ္စာသိသိတဗ္ဗာ၊ ဥပေါသထပုစ္ဆကဇ္ဇ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဇ္ဇ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇိဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၃)

ဝဿံဝုဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနိယာ ဥဘတောသံဃေ တိဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတမ္ပံ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ပါ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇိဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၄)

* ၆ ၂-၇၄၊ ၆ ၄-၄၄၄-ပိဋကသုပိ၊ ၁-ဂရုကတွာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ) ၂-ပစ္စာသိသိတဗ္ဗာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္ထံ စရိတဗ္ဗံ၊
အယမ္ဗိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ
အနတိက္ကမနိယော။ (၅)

ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခာယ သိက္ခမာနာယ ဥဘတော-
သံဃေ ဥပသမ္ပဒါ ပရိယေသိတဗ္ဗာ၊ အယမ္ဗိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ
မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၆)

န ကေနဗိ ပရိယာယေန ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခု အက္ခောသိတဗ္ဗော ပရိ-
ဘာသိတဗ္ဗော၊ အယမ္ဗိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ
ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၇)

အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဩဝဇ္ဇော ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခုသု ဝစနပထော၊ အနောဝဇ္ဇော
ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနိသု ဝစနပထော၊ အယမ္ဗိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ မာနေတွာ
ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနိယော။ (၈)

သစေ အာနန္ဒ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ဣမေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊
သာဝ'ဿာ ဟောတု ဥပသမ္ပဒါတိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ
ဥဂ္ဂဟေတွာ ယေန မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ
မဟာပဇာပတိ' ဂေါတမိ' တေဒဝေါစ—

သစေ ခေါ တံ ဂေါတမိ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှေယျာသိ၊ သာဝ တေ
ဘဝိဿတိ ဥပသမ္ပဒါ။

ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ တဒဟူပသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ
ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဗ္ဗလိကမ္ပံ သာမိစိကမ္ပံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ အယမ္ဗိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုံ
ကတွာ မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနိယော။ပ။

အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဩဝဇ္ဇော ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခုသု ဝစနပထော၊ အနောဝဇ္ဇော
ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနိသု ဝစနပထော၊ အယမ္ဗိ ဓမ္မော သက္ကတွာ ဂရုံ ကတွာ
မာနေတွာ ပူဇေတွာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနိယော။ သစေ ခေါ တံ ဂေါတမိ
ဣမေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂဏှေယျာသိ၊ သာဝ တေ ဘဝိဿတိ ဥပသမ္ပဒါတိ။

သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံဝိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကာ ဝုပကဋ္ဌာ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနိ ပဟိတတ္တာ ဝိဟရေယျန္တိ။ ယေ ခေါ တံ ဂေါတမိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ “ဣမေ ဓမ္မာ သရာဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝိရာဂါယ၊ သံယောဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝိသံယောဂါယ၊ အာစယာယ သံဝတ္တန္တိ နော အပစယာယ၊ မဟိစ္ဆတာယ သံဝတ္တန္တိ နော အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ အသန္နုဋ္ဌိယာ သံဝတ္တန္တိ နော သန္နုဋ္ဌိယာ၊ သင်္ဂဏိကာယ သံဝတ္တန္တိ နော ပဝိဝေကာယ၊ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝီရိယာရဟ္တာယ၊ ဒုပ္ပရတာယ သံဝတ္တန္တိ နော သုဘရတာယာ” တိ။ ဧကံသေန ဂေါတမိ ဓာရေယျာသိ “နေသော ဓမ္မော နေသော ဝိနယော နေတံ သတ္ထုသာသန” န္တိ။

ယေ စ ခေါ တံ ဂေါတမိ ဓမ္မေ ဇာနေယျာသိ “ဣမေ ဓမ္မာ ဝိရာဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော သရာဂါယ၊ ဝိသံယောဂါယ သံဝတ္တန္တိ နော သံယောဂါယ၊ အပစယာယ သံဝတ္တန္တိ နော အာစယာယ၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ သံဝတ္တန္တိ နော မဟိစ္ဆတာယ၊ သန္နုဋ္ဌိယာ သံဝတ္တန္တိ နော အသန္နုဋ္ဌိယာ၊ ပဝိဝေကာယ သံဝတ္တန္တိ နော သင်္ဂဏိကာယ၊ ဝီရိယာရဟ္တာယ သံဝတ္တန္တိ နော ကောသဇ္ဇာယ၊ သုဘရတာယ သံဝတ္တန္တိ နော ဒုပ္ပရတာယာ” တိ။ ဧကံသေန ဂေါတမိ ဓာရေယျာသိ “ဧသော ဓမ္မော ဧသော ဝိနယော ဧတံ သတ္ထုသာသန” န္တိ။ ။တတိယံ။

၄-ဒီဃဇာဏုသုတ္တ

၅၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောလိယေသု ဝိဟရတိ ကက္ကရပတ္တံ နာမ ကောလိယာနံ နိဂမော။ အထ ခေါ ဒီဃဇာဏု ကောလိယပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒ္ဓိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ ဒီဃဇာဏု ကောလိယပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “မယံ ဘန္တေ ဂိဟိ ကာမဘောဂိနော” ပုတ္တသမ္မာဓေယနံ အဇ္ဈာဝသာမ၊ ကာသိကစန္ဒနံ ပစ္စနုဘောမ၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရယာမ၊ ဇာတရူပရဇတံ သာဒယာမ။ တေသံ နော ဘန္တေ ဘဂဝါ အမှာကံ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယေ အမှာကံ အဿု ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခါယ သမ္မရာယဟိတာယ သမ္မရာယသုခါယာ” တိ။

စတ္တာရောမေ ဗျုပ္ပဇ္ဇေ ဓမ္မာ ကုလပုတ္တဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခါယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ အာရက္ခသမ္ပဒါ ကလျာဏမိတ္တတာ သမဇိဝိတာ ၂။ ကတမာ စ ဗျုပ္ပဇ္ဇေ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ? ဣဓ ဗျုပ္ပဇ္ဇေ

၁-ကာမဘောဂိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ) ၂-သမဇိဝိကတာ (သီ) ဥပရိ ၁၄၀-ပိဋ္ဌေဝိ။

ကုလပုတ္တော ယေန ကမ္မဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ^၁ ကပ္ပေတိ ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ ယဒိ ဂေါရက္ခေန ယဒိ ဣဿတ္ထေန^၂ ယဒိ ရာဇပေါရိသေန ယဒိ သိပ္ပညတရေန၊ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော၊ တတြုပါယာယ ဝိမံသာယ သမန္တာဂတော အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဇာတုံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဗျုပ္ပဇ္ဇ အာရက္ခသမ္ပဒါ? ဣဓ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကုလပုတ္တဿ ဘောဂါ ဟောန္တိ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတာ ဗာဟာဗလပရိစိတာ သေဒါဝက္ခိတ္တာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ။ တေ အာရက္ခေန ဂုတ္တိယာ သမ္ပာဒေတိ “ကိန္တိ မေ ဣမေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျံ၊ န စောရာ ဟရေယျံ၊ န အဂ္ဂိ ဥဟေယျ၊ န ဥဒကံ ဝဟေယျ၊ န အပ္ပိယာ ဒါယာဒါ ဟရေယျ။”န္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပဇ္ဇ အာရက္ခသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကလျာဏမိတ္တတာ? ဣဓ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကုလပုတ္တော ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ပဋိဝသတိ၊ တတ္ထ ယေ တေ ဟောန္တိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တာ ဝါ ဒဟရာ ဝါ ဝုဒ္ဓသီလိနော ဝုဒ္ဓါ ဝါ ဝုဒ္ဓသီလိနော သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ သီလသမ္ပန္နာ စာဂသမ္ပန္နာ ပညာသမ္ပန္နာ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ^၃ သန္တိဋ္ဌတိ သလ္လပတိ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယထာရူပါနံ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ သီလသမ္ပန္နာနံ သီလသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ စာဂသမ္ပန္နာနံ စာဂသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ ပညာသမ္ပန္နာနံ ပညာသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကလျာဏမိတ္တတာ။

ကတမာ စ ဗျုပ္ပဇ္ဇ သမဇီဝိတာ? ဣဓ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ^၄ ကပ္ပေတိ နာဇ္ဇောဂါဋ္ဌိ နာတိဟိနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ သေယျထာပိ ဗျုပ္ပဇ္ဇ တုလာဇာရော ဝါ တုလာဇာရန္တေဝါသီ ဝါ တုလံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဇာနာတိ “တ္ထေကေန ဝါ ဩနတံ^၅ တ္ထေကေန ဝါ ဥန္တတ”န္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာဇ္ဇောဂါဋ္ဌိ နာတိဟိနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ သစာယံ ဗျုပ္ပဇ္ဇ ကုလပုတ္တော

၁-ဇီဝိတံ (က) ၂-ဣဿတ္ထေန (သီ၊ သျာ၊ ဣ) ၃-သမဇီဝိကံ (သျာ)၊ သမဇီဝိတံ (က)
 ၄-ဩနတံ (က) ၅-ဥန္တတန္တိ (က)

အပ္ပါယော သမာနော ဥဋ္ဌာရံ ဇီဝိကံ^၁ ကပ္ပေတိ၊ တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော “ဥဒုမ္မရခါဒီဝါယံ^၂ ကုလပုတ္တော ဘောဂေ ခါဒတိ” တိ။ သစေ ပနာယံ ဗျုပ္ပန္နကုလပုတ္တော မဟာယော သမာနော ကသိရံ ဇီဝိကံ^၁ ကပ္ပေတိ၊ တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော “အဇေဋ္ဌမရဏံဝါယံ^၃ ကုလပုတ္တော မရိဿတိ” တိ။ ယတော စ ခေါယံ ဗျုပ္ပန္နကုလပုတ္တော အာယဉ္စ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္စ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာစ္စောဂါဠိ နာတိဟိနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ” တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပန္န သမဇီဝိတာ။

ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ ဗျုပ္ပန္န ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဟောန္တိ ဣတ္ထိရုတ္တော သုရာရုတ္တော အက္ခရုတ္တော ပါပမိတ္တော ပါပသဟာယော ပါပသမ္ပဝဏော။ သေယျထာပိ ဗျုပ္ပန္န မဟတော တဋ္ဌာကဿ စတ္တာရိ စေဝ အာယမုခါနိ စတ္တာရိ စ အပါယမုခါနိ၊ တဿ ပုရိသော ယာနိ စေဝ အာယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဒဟေယျ။ ယာနိ စ အပါယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဝရေယျ။ ဒေဝေါ စ န သမ္မာ ဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ ဧဝံ ဟိ တဿ ဗျုပ္ပန္န မဟတော တဋ္ဌာကဿ ပရိဟာနိယေဝ ပါဠိကင်္ခါ နော ဝုဒ္ဓိ။ ဧဝမေဝံ ဗျုပ္ပန္န ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဟောန္တိ ဣတ္ထိရုတ္တော သုရာရုတ္တော အက္ခရုတ္တော ပါပမိတ္တော ပါပသဟာယော ပါပသမ္ပဝဏော။

ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ ဗျုပ္ပန္န ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အာယမုခါနိ ဟောန္တိ န ဣတ္ထိရုတ္တော န သုရာရုတ္တော န အက္ခရုတ္တော ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝဏော။ သေယျထာပိ ဗျုပ္ပန္န မဟတော တဋ္ဌာကဿ စတ္တာရိ စေဝ အာယမုခါနိ စတ္တာရိ စ အပါယမုခါနိ၊ တဿ ပုရိသော ယာနိ စေဝ အာယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဝရေယျ။ ယာနိ စ အပါယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဒဟေယျ။ ဒေဝေါ စ သမ္မာ ဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ ဧဝံ ဟိ တဿ ဗျုပ္ပန္န မဟတော တဋ္ဌာကဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဠိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဗျုပ္ပန္န ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အာယမုခါနိ ဟောန္တိ န

၁-ဇီဝိကံ (က) ၂-ဥဒုမ္မရခါဒိကံ ဝါယံ (သီ၊ ဣ)၊ ဥဒုမ္မရခါဒကံ စာယံ (သျှာ)
၃-အဇေဋ္ဌမာရိကံ ဝါယံ (သီ၊ ဣ)၊ အဋ္ဌမာရကံ စာယံ (သျှာ)၊ ဧတ္ထ ဇေဋ္ဌတိ အသနံ=ဘတ္တဘုဉ္ဇနံ၊ တသ္မာ အဇေဋ္ဌမာရိကန္တိ အနသနမရဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မ ၁-၃၁ ၂-ပိဋကေပိ အဓောလိပိယာ “အဇေဋ္ဌက” နှိ ပဒံ ဒဿိတံ။

ဣတ္ထိရတ္တော န သုရာရတ္တော န အက္ခရတ္တော ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏ-
သဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝဏော။ ဣမေ ခေါ ဗျုပ္ပန္တ စတ္တာရော ဓမ္မာ
ကုလပုတ္တဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခါယ။

စတ္တာရောမေ ဗျုပ္ပန္တ ဓမ္မာ ကုလပုတ္တဿ သမ္ပရာယဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ
သမ္ပရာယသုခါယ။ ကတမေ စတ္တာရော? သဒ္ဓါသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ စာဂသမ္ပဒါ
ပညာသမ္ပဒါ။ ကတမာ စ ဗျုပ္ပန္တ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ? ဣဓ ဗျုပ္ပန္တ ကုလပုတ္တော
သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။
သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပန္တ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဗျုပ္ပန္တ သီလသမ္ပဒါ? ဣဓ ဗျုပ္ပန္တ ကုလပုတ္တော ပါဏာတိ-
ပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော
ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပန္တ သီလသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဗျုပ္ပန္တ စာဂသမ္ပဒါ? ဣဓ ဗျုပ္ပန္တ ကုလပုတ္တော ဝိဂတမလ-
မစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ
ဝေါသဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပန္တ
စာဂသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဗျုပ္ပန္တ ပညာသမ္ပဒါ? ဣဓ ဗျုပ္ပန္တ ကုလပုတ္တော ပညဝါ
ဟောတိ၊ ဥဒယတ္တဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္တာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ
သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျုပ္ပန္တ ပညာသမ္ပဒါ။ ဣမေ ခေါ
ဗျုပ္ပန္တ စတ္တာရော ဓမ္မာ ကုလပုတ္တဿ သမ္ပရာယ ဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ သမ္ပရာယ-
သုခါယာတိ။

ဥဋ္ဌာတာ ကမ္မဓေယျေသု၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဓာနဝါ။
သမံ ကပ္ပေတိ ဇီဝိကံ ၊ သမ္ပတံ အနုရက္ခတိ။
သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရော။
နိစ္စံ မဂ္ဂံ ဝိသောဓေတိ၊ သောတ္တာနံ သမ္ပရာယိကံ။
ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ စ၊ သဒ္ဓဿ ဃရမေသိနော။
အက္ခာတာ သစ္စနာမေန၊ ဥဘယတ္ထ သုခါဝဟာ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယသုခါယ စ။
ဝေမေတံ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ စာဂေါ ပုညံ ပဝေုတိတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-ဥဇ္ဇယသုတ္တ

၅၅။ အထ ခေါ ဥဇ္ဇယော မြာဟ္မဏော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနိယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္ဓော ခေါ ဥဇ္ဇယော မြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “မယံ ဘော ဂေါတမ ပဝါသံ ဂန္တုကာမာ၊ တေသံ နော ဘဝံ ဂေါတမော အမှာကံ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယေ အမှာကံ အဿု ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခါယ သမ္ပရာယဟိတာယ သမ္ပရာယ- သုခါယာ”တိ။

စတ္တာရောမေ မြာဟ္မဏ ဓမ္မာ ကုလပုတ္တဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခါယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ အာရက္ခသမ္ပဒါ ကလျာဏ- မိတ္တတာ သမဇီဝိတာ။ ကတမာ စ မြာဟ္မဏ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ? ဣဓ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော ယေန ကမ္မဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ ယဒိ ဂေါရက္ခေန ယဒိ ဣဿတ္တေန ယဒိ ရာဇပေါရိသေန ယဒိ သိပ္ပညတရေန။ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော၊ တတြုပါယာယ ဝိမံသာယ သမန္နာဂတော၊ အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ မြာဟ္မဏ အာရက္ခသမ္ပဒါ? ဣဓ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တဿ ဘောဂါ ဟောန္တိ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာမိဂတာ ဗာဟာဗလပရိစိတာ သေဒါဝက္ခိတ္တာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ။ တေ အာရက္ခေန ဝုတ္တိယာ သမ္ပာဒေတိ “ကိန္တိ မေ ဣမေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျ၊ န စောရာ ဟရေယျ၊ န အဂ္ဂိ ခုဟေယျ၊ န ဥဒကံ ဝဟေယျ၊ န အပ္ပိယာ ဒါယာဒါ ဟရေယျ”န္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ အာရက္ခသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ မြာဟ္မဏ ကလျာဏမိတ္တတာ? ဣဓ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ပဋိဝသတိ၊ တတြ ယေ တေ ဟောန္တိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တာ ဝါ ဒဟရာ ဝါ ဝုဒ္ဓသီလိနော ဝုဒ္ဓါ ဝါ ဝုဒ္ဓသီလိနော သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ သီလသမ္ပန္နာ စာဂသမ္ပန္နာ ပညာသမ္ပန္နာ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌတိ သလ္လပတိ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇတိ။ ယထာရူပါနံ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ သီလသမ္ပန္နာနံ သီလသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ စာဂသမ္ပန္နာနံ စာဂသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ ပညာသမ္ပန္နာနံ ပညာ- သမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ ကလျာဏမိတ္တတာ။

ကတမာ စ မြာဟ္မဏ သမဇီဝိတာ? ဣမ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာစ္စောဂါဠိ နာတိဟီနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ သေယျထာပိ မြာဟ္မဏ တုလာဓာရော ဝါ တုလာဓာရန္တေဝါသီ ဝါ တုလံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဇာနာတိ “ဧတ္တကေန ဝါ ဩနတံ ဧတ္တကေန ဝါ ဥန္တတ”န္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာစ္စောဂါဠိ နာတိဟီနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ သစာယံ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော အပ္ပါယော သမာနော ဥဠာရံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော “ဥဒုဗ္ဗရခါဒီဝါယံ ကုလပုတ္တော ဘောဂေ ခါဒတိ”တိ။ သစေ ပနာယံ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော မဟာယော သမာနော ကသိရံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော “အဇေဋ္ဌမရဏံ- ဝါယံ ကုလပုတ္တော မရိဿတိ”တိ။ ယတော စ ခေါယံ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာစ္စောဂါဠိ နာတိဟီနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ သမဇီဝိတာ။

ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ မြာဟ္မဏ ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဟောန္တိ ဣတ္ထိဓုတ္တော သုရာဓုတ္တော အက္ခဓုတ္တော ပါပမိတ္တော ပါပသဟာယော ပါပသမ္ပဝင်္ကော။ သေယျထာပိ မြာဟ္မဏ မဟတော တဠာကဿ စတ္တာရိ စေဝ အာယမုခါနိ စတ္တာရိ စ အပါယမုခါနိ၊ တဿ ပုရိသော ယာနိ စေဝ အာယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဒဟေယျ။ ယာနိ စ အပါယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဝရေယျ။ ဒေဝေါ စ န သမ္မာ ဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ ဧဝံ ဟိ တဿ မြာဟ္မဏ မဟတော တဠာကဿ ပရိဟာနိယေဝ ပါဠိကင်္ခါ နော ဝုဒ္ဓိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ မြာဟ္မဏ ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဟောန္တိ ဣတ္ထိဓုတ္တော သုရာဓုတ္တော အက္ခဓုတ္တော ပါပမိတ္တော ပါပသဟာယော ပါပသမ္ပဝင်္ကော။

ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ မြာဟ္မဏ ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အာယမုခါနိ ဟောန္တိ န ဣတ္ထိဓုတ္တော န သုရာဓုတ္တော န အက္ခဓုတ္တော ကလျာဏမိတ္တော ကလျာဏ- သဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ သေယျထာပိ မြာဟ္မဏ မဟတော တဠာကဿ စတ္တာရိ စေဝ အာယမုခါနိ စတ္တာရိ စ အပါယမုခါနိ၊ တဿ ပုရိသော ယာနိ စေဝ အာယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဝရေယျ။ ယာနိ စ

အပါယမုခါနိ၊ တာနိ ဝိဒဟေယျ။ ဒေဝေါ စ သမ္မာ ဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ ဧဝံ ဟိ တဿ မြာဟ္မဏ မဟတော တဋ္ဌာကဿ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဠိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။ ဧဝမေဝံ ခေါမြာဟ္မဏ ဧဝံ သမုပ္ပန္နာနံ ဘောဂါနံ စတ္တာရိ အာယမုခါနိ ဟောန္တိ န ဣတ္ထိဓုတ္တော။ပ။ ဇာလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ ဣမေ ခေါ မြာဟ္မဏ စတ္တာရော ဓမ္မာ ကုလပုတ္တဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခါယ။

စတ္တာရောမေ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တဿ ဓမ္မာ သမ္ပရာယဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ သမ္ပရာယသုခါယ။ ကံတမေ စတ္တာရော? သဒ္ဓါသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ စာဂသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ။ ကတမာ စ မြာဟ္မဏ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ၊ ဣမ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဟတိ တဏှာဂတဿ ဗောဓိံ “ဣတိပိ သေဿ ဘဂဝါ။ပ။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ မြာဟ္မဏ သီလသမ္ပဒါ? ဣမ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော ပါဏာတိ-ပါဘာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ သီလသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ မြာဟ္မဏ စာဂသမ္ပဒါ? ဣမ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါသဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ စာဂသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ မြာဟ္မဏ ပညာသမ္ပဒါ? ဣမ မြာဟ္မဏ ကုလပုတ္တော ပညဝါ ဟောတိ။ပ။ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ မြာဟ္မဏ ပညာသမ္ပဒါ။ ဣမေ ခေါ မြာဟ္မဏ စတ္တာရော ဓမ္မာ ကုလပုတ္တဿ သမ္ပရာယဟိတာယ သံဝတ္တန္တိ သမ္ပရာယသုခါယာတိ။

ဥဋ္ဌာတာ ကမ္မဓေယျေသု၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဓာနဝါ။
သမံ ကပ္ပေတိ ဇီဝိကံ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။
သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရော။
နိစ္စံ မဂ္ဂံ ဝိသောဓေတိ၊ သောတ္တာနံ သမ္ပရာယိကံ။
ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ စ၊ သဒ္ဓဿ ဃရမေသိနော။
အက္ခာတာဒု သစ္စနာမေန၊ ဥဘယတ္ထ သုခါဝဟာ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယသုခါယ စ။
ဝေမေတံ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ စာဂေါ ပုညံ ပဝေုတိတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဘယသုတ္တ

၅၆။ “ဘယ”န္တိ * ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “ဒုက္ခ”န္တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “ရောဂေါ”တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “ဂဏ္ဍော”တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “သလ္လ”န္တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “သင်္ဂေါ”တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “ပင်္ကော”တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ “ဂဗ္ဘော”တိ ဘိက္ခဝေ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ကသ္မာ စ ဘိက္ခဝေ “ဘယ”န္တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ယသ္မာ စ ကာမရာဂရတ္တာယံ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒရာဂဝိနိဗဒ္ဓေါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာပိ ဘယာ န ပရိမုစ္စတိ၊ သမ္ပရာယိကာပိ ဘယာ န ပရိမုစ္စတိ၊ တသ္မာ “ဘယ”န္တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ကသ္မာ စ ဘိက္ခဝေ “ဒုက္ခ”န္တိ။ ပ။ “ရောဂေါ”တိ။ “ဂဏ္ဍော”တိ။ “သလ္လ”န္တိ။ “သင်္ဂေါ”တိ။ “ပင်္ကော”တိ။ “ဂဗ္ဘော”တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ယသ္မာ စ ကာမရာဂရတ္တာယံ ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒရာဂဝိနိဗဒ္ဓေါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာပိ ဂဗ္ဘာ န ပရိမုစ္စတိ၊ သမ္ပရာယိကာပိ ဂဗ္ဘာ န ပရိမုစ္စတိ၊ တသ္မာ “ဂဗ္ဘော”တိ ကာမာနမေတံ အဓိဝစနံ။

ဘယံ ဒုက္ခဉ္စ ရောဂေါ စ၊ ဂဏ္ဍော သလ္လဉ္စ သင်္ဂေါ စ။
 ပင်္ကော ဂဗ္ဘော စ ဥဘယံ၊ ဧတေ ကာမာ ပဝုစ္စန္တိ။
 ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇေနော။

ဩတိဏ္ဍော သာတရူပေန၊ ပုန ဂဗ္ဘာယ ဂစ္ဆတိ။
 ယတော စ ဘိက္ခု အာတာပီ၊ သမ္ပဇညံ န ရိစ္စတိ။

သော ဣမံ ပလိပထံ ဒုဂ္ဂံ၊ အတိက္ကမ္မ တထာဝရိဓော။
 ပဇံ ဇာတိဇရူပေတံ၊ ဖန္ဒမာနံ အဝေက္ခတိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဌမအာဟုနေယျသုတ္တ

၅၇။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂဟော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဗ္ဗလိကရဏီယော အနတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပုဋိဝိဒ္ဓါ။ ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော

* ၃ ဂ-၂၆၅-ပိဋ္ဌေပိ။ ၁-သမ္ပဇညေ(သျှာ၊က) သံ ၂-၄၀၈-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကလျာဏသမ္ပဂဏော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ သမ္မာဒဿနေန သမန္ဓာဂတော။ စတုန္တံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အင်္ဂိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ။ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ ပ။ ဣတိ သာကာရံ သဉ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။ ပ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-ဒုတိယအာဟုနေယျသုတ္တ

၅၈။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော ဟောတိ။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဣစ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ ပ။ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဗဟုသုတော ဟောတိ။ ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ အာရဒ္ဓဝိရိယော ဝိဟရတိ။ ထာမဝါ ဒဋ္ဌပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အာရညိကော ဟောတိ ပန္နသေနာသနော။ အရတိရတိသဟော ဟောတိ။ ဥပ္ပန္နံ အရတိံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရတိ။ ဘယဘေရဝသဟော ဟောတိ။ ဥပ္ပန္နံ ဘယဘေရဝံ အဘိဘုယျ အဘိဘုယျ ဝိဟရတိ။ စတုန္တံ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိ- ကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အင်္ဂိစ္ဆလာဘိ အကသိရ- လာဘိ။ အာသဝါနံ ခယာ။ ပ။ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အာဟုနေယျော။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဌမပုဂ္ဂလသုတ္တ

၅၉။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဇ္ဇလိကရဏီယာ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ သကဒါဂါမီ သကဒါဂါမီဖလသစ္စိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အနာဂါမီ အနာဂါမီဖလသစ္စိ- ကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အရဟာ အရဟတ္တာယ ပဋိပန္နော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျော။ ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။

စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ၊ စတ္တာရော စ ဖလေ ဌိတာ။
 ဒေ သံဃော ဥဇုဘူတော၊ ပညာသီလသမာဟိတော။
 ယဇမာနာနံ မနုဿာနံ၊ ပုညပေက္ခာန ပါဏိနံ။
 ကရောတံ ဩပဓိကံ ပုညံ၊ သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဒုတိယပုဂ္ဂလသုတ္တ

၆၀။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ
 လောကဿ။ ကတမေ အဋ္ဌ? သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလသန္တိကိရိ-
 ယာယ ပဋိပန္နော။ပ။ အရဟာ အရဟတ္တာယ ပဋိပန္နော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ
 အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ အာဟုနေယျာ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။

စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ၊ စတ္တာရော စ ဖလေ ဌိတာ။
 ဒေ သံဃော သမုက္ကဋ္ဌော၊ သတ္တာနံ အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။
 ယဇမာနာနံ မနုဿာနံ၊ ပုညပေက္ခာန ပါဏိနံ။
 ကရောတံ ဩပဓိကံ ပုညံ၊ ဧတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ။ ။ဒသမံ။

ဂေါတမိဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ဂေါတမိ ဩဝါဒံ သံဒိတ္တံ၊ ဒီဃဇာဏှ စ ဥဇ္ဇယော။
 ဘယာ ဒွေ အာဟုနေယျာ စ၊ ဒွေ စ အဋ္ဌ 'ပုဂ္ဂလာတိ။

(၇) ၂-ဘူမိဝာလဝဂ္ဂ

၁-ဣစ္ဆာသုတ္တ

၆၁။ *အဋ္ဌိမေဘိက္ခဝေပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ။ ကတမေ
 အဋ္ဌ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော
 ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ဃဋတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊
 တဿ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။
 သော တေန အလာဘေန သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဋ္ဌိ ကန္တတိ
 သဗ္ဗောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ

* ဥပရိ-၁၄၃-ပိဋကိ။

လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ခဉ္စတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘီ သောစိ စ ပရိဒေဝီ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ခဉ္စတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ ဥဋ္ဌဟတော ခဉ္စတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ခဉ္စတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘီ စ မဒီ စ ပမာဒီ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ခဉ္စတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အခဉ္စတော အဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဋ္ဌိ ကန္တတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ န ခဉ္စတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘီ သောစိ စ ပရိဒေဝီ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ခဉ္စတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အခဉ္စတော အဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ န ခဉ္စတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘီ စ မဒီ စ ပမာဒီ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ခဉ္စတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ ဥဋ္ဌဟတော ခဉ္စတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဋ္ဌိ ကန္တတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ခဉ္စတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘီ န စ သောစိ န စ ပရိဒေဝီ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ခဉ္စတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊

တဿ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋ္ဌတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 သော တေန လာဘေန န မဇ္ဇတိ န ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ
 ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ဃဋ္ဌတိ ဝါယမတိ
 လာဘာယ၊ လာဘီ စ န စ မဒီ န စ ပမာဒီ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော
 ဣစ္ဆော ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ
 လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အဃဋ္ဌတော အဝါယမတော လာဘာယ
 လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန န သောစတိ န ကိလမတိ န
 ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္တတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ
 ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ
 လာဘာယ၊ န စ လာဘီ န စ သောစီ န စ ပရိဒေဝီ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော
 ဣစ္ဆော ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ
 လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အဃဋ္ဌတော အဝါယမတော လာဘာယ
 လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန န မဇ္ဇတိ န ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒ-
 မာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ
 န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘီ စ န စ မဒီ န စ ပမာဒီ အစ္စုတော
 စ သဒ္ဓမ္မာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ
 လောကသိန္နိ။ ။ပဌမံ။

၂-အလံသုတ္တ

၆၂။ ဆဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော
 အလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ
 ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော^၁ ဟောတိ။
 ဓာတာနဉ္စ^၂ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ^၃ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ
 ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ ကလျာဏ-
 ဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ
 အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္တဿကော စ ဟောတိ သမာဒပကော^၄

၁-ဓာရကဇာတိကော (သီ၊သျှ၊ဇု) ဥပရိ-၁၄၅-ဝိဋ္ဌေဝိ။ ၂-ဓာတာနဉ္စ (သီ၊သျှ၊ဇု)
 ၃-အတ္ထုပပရိက္ခိ (သီ၊သျှ၊ဇု) ၄-သမာဒါပကော (?)

သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ ပရေသံ။ (၁)

ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ဒိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော စ ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ။ ပ။ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ ပရေသံ။ (၂)

စတူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော စ ဟောတိ။ နော စ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္ဓာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ နော စ သန္ဓဿကော ဟောတိ သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။ (၃)

စတူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနော။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ န စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော။ ပ။ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ။ ပံ။ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနော။ (၄)

တိဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ တိဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ဒိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။

ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ။ နော စ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္ဓာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ နော စ သန္ဓဿကော ဟောတိ သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ ပရေသံ။ (၅)

တီဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္ထနော။ ကတမေဟိ တီဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဖောဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ နော စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ။ ပ။ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္ထနော။ (၆)

ဒွိဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္ထနော နာလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ ဒွိဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဖောဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ နော စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ။ နော စ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ။ ပ။ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ နော စ သန္ဓဿကော ဟောတိ။ ပ။ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒွိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္ထနော နာလံ ပရေသံ။ (၇)

ဒွိဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္ထနော။ ကတမေဟိ ဒွိဟိ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ဖောဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ နော စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ နော စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္ဓာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ

ဘိက္ခဝေ ဒွိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနောတိ။ (၈)။ ။ဒုတိယံ။

၃-သံခိတ္တသုတ္တ

၆၃။ အထ ခေါ်အညတရော ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါတေနပသင်္ကမိ။ပ။ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု၊ ယမဟံ ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျ”န္တိ။ ဧဝမေဝ ပနိဓေကဇ္ဇေ မောဃပုရိသာ မမညေဝ အဇ္ဈေသန္တိ၊ ဓမ္မေ စ ဘာသိတေ မမညေဝ အနုဗန္ဓိတဗ္ဗံ မညန္တိတိ။ ဒေသေတု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော သံခိတ္တေန ဓမ္မံ၊ အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနေယျံ၊ အပ္ပေဝ နာမာဟံ ဘဂဝတော ဘာသိတဿ ဒါယာဒေါ အဿန္တိ။ တသ္မာတိဟ တေ ဘိက္ခု ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ “အဇ္ဈတ္တံ မေ စိတ္တံ ဌိတံ ဘဝိဿတိ သုသဏ္ဍိတံ၊ န စ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿန္တိ”တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဘိက္ခု သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တံ ဌိတံ ဟောတိ သုသဏ္ဍိတံ၊ န စ ဥပ္ပန္နာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ၊ တတော တေ ဘိက္ခု ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ “မေတ္တာ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဘဝိဿတိ ဗဟုလိကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ”တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဘိက္ခု သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ ဗဟုလိကတော၊ တတော တံ ဘိက္ခု ဣမံ သမာဓိံ သဝိတက္ကမ္ဘိ သဝိစာရံ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကမ္ဘိ ဝိစာရမတ္တံ ၂ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကမ္ဘိ အဝိစာရံ ဘာဝေယျာသိ၊ သပ္ပိတိကမ္ဘိ ဘာဝေယျာသိ၊ နိပ္ပိတိကမ္ဘိ ဘာဝေယျာသိ၊ သာတသဟဂတမ္ဘိ ဘာဝေယျာသိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတမ္ဘိ ဘာဝေယျာသိ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော၊ တတော တေ ဘိက္ခု ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ “ကရုဏာ မေ စေတောဝိမုတ္တိ။ မုဒိတာ မေ စေတောဝိမုတ္တိ။ ဥပေက္ခာ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ

၁-သဝိတက္ကသဝိစာရမ္ဘိ (က) ... ၂-အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တမ္ဘိ(က)ဝိသုဒ္ဓိ၁-၃၁၅-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၃-အဝိတက္ကအဝိစာရမ္ဘိ (က)

ဘဝိဿတိ ဗဟုလီကတာ ယာနိကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ”တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဘိက္ခု သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော၊ တတော တံ ဘိက္ခု ဣမံ သမာဓိံ သဝိတက္ကသဝိစာရဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ သပ္ပိတိကဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ နိပ္ပိတိကဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ သာတသဟဂတဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော၊ တတော တေ ဘိက္ခု ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရိဿာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”န္တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဘိက္ခု သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ ဗဟုလီကတော၊ တတော တံ ဘိက္ခု ဣမံ သမာဓိံ သဝိတက္ကသဝိစာရဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ သပ္ပိတိကဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ နိပ္ပိတိကဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ သာတသဟဂတဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော၊ တတော တေ ဘိက္ခု ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ “ဝေဒနာသု။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရိဿာမိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”န္တိ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဘိက္ခု သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ ဗဟုလီကတော၊ တတော တံ ဘိက္ခု ဣမံ သမာဓိံ သဝိတက္ကသဝိစာရဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ သပ္ပိတိကဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ နိပ္ပိတိကဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ။ သာတသဟဂတဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတဗ္ဗိ ဘာဝေယျာသိ။

ယတော ခေါ တေ ဘိက္ခု အယံ သမာဓိ ဧဝံ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော၊ တတော တံ ဘိက္ခု ယေန ယေနော ဂဂ္ဂသိ၊ ဖာသုံယေဝ ဂဂ္ဂသိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဌဿသိ၊ ဖာသုံယေဝ ဌဿသိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ နိသီဒိဿသိ၊ ဖာသုံယေဝ နိသီဒိဿသိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ သေယျံ ကပ္ပေဿသိ၊ ဖာသုံယေဝ သေယျံ ကပ္ပေဿသိတိ။

အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတာ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝဒိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပဏ္ဏာမိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဧကော ဝုပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္တာယ ကုလပုတ္တာ သမ္ပဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ “ဒီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ အပ္ပညာသိ။ အညတရော စ ပန သော ဘိက္ခု အရဟတံ အဟောသိတိ။ ။တတိယံ။

၄-ဂယာသီသသုတ္တ

၆၄။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဂယာယံ ဝိဟရတိ ဂယာသီသေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ။ ပ။ ပုဗ္ဗာဟံ ဘိက္ခဝေ သမ္မောဓော အနဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဗောဓိသတ္တောဝ သမာနော ဩဘာသဉ္ဇေဝ ခေါ သဇ္ဇာနာမိ၊ နော စ ရူပါနိ ပဿာမိ။ (၁)

တဿ မယံ ဘိက္ခဝေ ဧတဒဟောသိ “သစေ ခေါ အဟံ ဩဘာသဉ္ဇေဝ သဇ္ဇာနေယျံ၊ ရူပါနိ စ ပဿေယျံ။ ဧဝံ မေ ဣဒံ ဉာဏဒဿနံ ပရိသုဒ္ဓတရံ အဿာ”တိ။

သော ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အပရေန သမယေန အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော ဩဘာသဉ္ဇေဝ သဇ္ဇာနာမိ၊ ရူပါနိ စ ပဿာမိ။ နော စ ခေါ တာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌာမိ သလ္လပါမိ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇာမိ။ (၂)

တဿ မယံ ဘိက္ခဝေ ဧတဒဟောသိ “သစေ ခေါ အဟံ ဩဘာသဉ္ဇေဝ သဇ္ဇာနေယျံ၊ ရူပါနိ စ ပဿေယျံ။ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌေယျံ သလ္လပေယျံ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇေယျံ။ ဧဝံ မေ ဣဒံ ဉာဏဒဿနံ ပရိသုဒ္ဓတရံ အဿာ”တိ။

သော ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အပရေန သမယေန အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော ဩဘာသဉ္ဇေဝ သဇ္ဇာနာမိ၊ ရူပါနိ စ ပဿာမိ။ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌာမိ သလ္လပါမိ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇာမိ။ နော စ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ အမုကမ္မာ ဝါ အမုကမ္မာ ဝါ ဒေဝနိကာယာ”တိ။ (၃)

တဿ မယံ ဘိက္ခဝေ တေဒဟောသိ “သစေ ခေါ အဟံ ဩဘာသဇ္ဇေဝ သဇ္ဇာနေယျံ၊ ရူပါနိ စ ပဿေယျံ။ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌေယျံ သလ္လပေယျံ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇေယျံ၊ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနေယျံ ‘ဣမာ ဒေဝတာ အမုကမ္မာ ဝါ အမုကမ္မာ ဝါ ဒေဝနိကာယာ’တိ။ ဧဝံ မေ ဣဒံ ဉာဏဒဿနံ ပရိသုဒ္ဓတရံ အဿာ”တိ။

သော ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အပရေန သမယေန အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော ဩဘာသဇ္ဇေဝ သဇ္ဇာနာမိ၊ ရူပါနိ စ ပဿာမိ။ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌာမိ သလ္လပါမိ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇာမိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ အမုကမ္မာ ဝါ အမုကမ္မာ ဝါ ဒေဝနိကာယာ”တိ။ နော စ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဣမဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ”တိ။ပ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဣမဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ”တိ။ နော စ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဣမဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဧဝမာဟာရာ ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပုဋိသံဝေဒိနိယော”တိ။ပ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဣမဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဧဝမာဟာရာ ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပုဋိသံဝေဒိနိယော”တိ။ နော စ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဧဝံဒီဃာယုကာ ဧဝံစိရဋ္ဌိတိကာ”တိ။ပ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဧဝံဒီဃာယုကာ ဧဝံစိရဋ္ဌိတိကာ”တိ။ နော စ ခေါ တာ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ယဒိ ဝါ မေ ဣမာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဝုတ္ထပုဗ္ဗံ၊ ယဒိ ဝါ န သန္တိဝုတ္ထပုဗ္ဗံ”န္တိ။ (၄-၇)

တဿ မယံ ဘိက္ခဝေ တေဒဟောသိ “သစေ ခေါ အဟံ ဩဘာသဇ္ဇေဝ သဇ္ဇာနေယျံ၊ ရူပါနိ စ ပဿေယျံ။ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌေယျံ သလ္လပေယျံ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇေယျံ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနေယျံ ‘ဣမာ ဒေဝတာ အမုကမ္မာ ဝါ အမုကမ္မာ ဝါ ဒေဝနိကာယာ’တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနေယျံ ‘ဣမာ ဒေဝတာ ဣမဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ’တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနေယျံ ‘ဣမာ ဒေဝတာ ဧဝမာဟာရာ ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပုဋိသံဝေဒိနိယော’တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနေယျံ ‘ဣမာ ဒေဝတာ ဧဝံဒီဃာယုကာ ဧဝံစိရဋ္ဌိတိကာ’တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနေယျံ ‘ယဒိ ဝါ မေ ဣမာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဝုတ္ထပုဗ္ဗံ၊ ယဒိ ဝါ န သန္တိဝုတ္ထပုဗ္ဗံ’န္တိ။ ဧဝံ မေ ဣဒံ ဉာဏဒဿနံ ပရိသုဒ္ဓတရံ အဿာ”တိ။

သော ခေါ် အဟံ ဘိက္ခုဝေ အပရေန သမယေန အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော ဩဘာသဇ္ဇေဝ သဇ္ဇာနာမိ၊ ရူပါနိ စ ပဿာမိ။ တာဟိ စ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌာမိ သလ္လပါမိ သာကန္တံ သမာပဇ္ဇာမိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ အမုကမှာ ဝါ အမုကမှာ ဝါ ဒေဝနိကာယာ”တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဣမဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဣတော စုတာ တတ္ထ ဥပပန္နာ”တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဧဝမာဟာရာ ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒိနိယော”တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ဣမာ ဒေဝတာ ဧဝံဒီဃာယုကာ ဧဝံစီရိ-ဋ္ဌိတိကာ”တိ။ တာ စ ဒေဝတာ ဇာနာမိ “ယဒိ ဝါ မေ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဝုတ္ထပုဗ္ဗံ၊ ယဒိ ဝါ န သန္တိဝုတ္ထပုဗ္ဗံ”န္တိ။ (၈)

ယာဝကီဝဉ္စ မေ ဘိက္ခုဝေ ဧဝံ အဋ္ဌပရိဝဉ္စ အဓိဒေဝဉ္စာဏဒဿနံ န သုဝိသုဒ္ဓံ အဟောသိ၊ နေဝ တာဝါဟံ ဘိက္ခုဝေ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ^၁ ပစ္စညာသိ။ ယတော စ ခေါ် မေ ဘိက္ခုဝေ ဧဝံ အဋ္ဌပရိဝဉ္စ အဓိဒေဝဉ္စာဏဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ အဟောသိ။ အထာဟံ ဘိက္ခုဝေ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စညာသိ။ ဉ္စာဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ၊ အကုပ္ပိ မေ စေတောဝိမုတ္တိ^၂၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနတ္တဝေတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-အဘိဘာယတနသုတ္တ

၆၅။ * အဋ္ဌမာနိ ဘိက္ခုဝေ အဘိဘာယတနာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏ-ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမီ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

^၁-အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ(သီ၊သျှ၊ဇု) *ဒိ ၃-၂၁၅၊ ၂၅၀-ပိဋကသုပိ၊ ၂၃၅-၃၀၄-ပိဋက။ ^၂-ဝိမုတ္တိ(က-သီ၊က)

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏ-
ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ
တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏ-
ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ
စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ
နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ”တိ
ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဝိတာနိ ဝိတဝဏ္ဏာနိ
ဝိတနိဒဿနာနိ ဝိတနိဘာသာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ”တိ
ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ
လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။
တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ သတ္တမံ
အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတ-
ဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ။ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ
ပဿာမိ”တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ။ ဣမာနိ ခေါ
ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနီတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ဝိမောက္ခသုတ္တ

၆၆။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ၊
အယံ ပဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ^၁ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။

“သုဘ”န္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။

၁-အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ (သျှာ၊ဣ၊က)ဒိ ၂-၆၀-၉၄၊ ဒိ ၃-၂၁၇၊၂၅၁၊ ဥပရိ-၁၆၁-ဝိဋ္ဌေသျှ၊
မ ၂-၂၀၅-ဝိဋ္ဌေ စ ပဿိတဗျံ။

သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တ-
သညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသော”တိ အာကာသာနဉ္စာ-
ယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏ”န္တိ
ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ အာကိဉ္စညာ-
ယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ
ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတ-
နိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ
အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-အနရိယဝေါဟာရသုတ္တ

၆၇။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အနရိယဝေါဟာရာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? အဒိဋ္ဌေ
ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊ အသုတေ သုတဝါဒိတာ၊ အမုတေ မုတဝါဒိတာ၊ အဝိညာတေ
ဝိညာတဝါဒိတာ၊ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊ သုတေ အသုတဝါဒိတာ၊ မုတေ
အမုတဝါဒိတာ၊ ဝိညာတေ အဝိညာတဝါဒိတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ
အနရိယဝေါဟာရာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-အရိယဝေါဟာရသုတ္တ

၆၈။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အရိယဝေါဟာရာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? အဒိဋ္ဌေ
အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊ အသုတေ အသုတဝါဒိတာ၊ အမုတေ အမုတဝါဒိတာ၊
အဝိညာတေ အဝိညာတဝါဒိတာ၊ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ၊ သုတေ သုတဝါဒိတာ၊
မုတေ မုတဝါဒိတာ၊ ဝိညာတေ ဝိညာတဝါဒိတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ
အရိယဝေါဟာရာတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပရိသာသုတ္တ

၆၉။ အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ ပရိသာ။ ကတမာ အဋ္ဌ? ခတ္ထိယပရိသာ မြာဟ္မဏ-
ပရိသာ ဂဟပတိပရိသာ သမဏပရိသာ စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ တာဝတိ-
သပရိသာ မာရပရိသာ မြဟ္မပရိသာ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ ဘိက္ခဝေ

အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ၊ တတြိပိ မယာ သန္ဓိသိန္နပုဗ္ဗေဝ
 သလ္လပိတပုဗ္ဗေ သာကတ္ထာ စ သမာပန္နပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ
 ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော
 တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ စ
 ကထာယ သန္ဓဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ
 မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။
 ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံ-
 သေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ
 အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။

အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ ဘိက္ခဝေ အနေကသတံ မြာဟ္မဏပရိသံ။ ပ။
 ဂဟပတိပရိသံ။ သမဏပရိသံ။ စာတုမဟာရာဇိကပရိသံ။ တာဝတိံသပရိသံ။
 မာရပရိသံ။ မြဟ္မပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြိပိ မယာ သန္ဓိသိန္နပုဗ္ဗေဝ
 သလ္လပိတပုဗ္ဗေ သာကတ္ထာ စ သမာပန္နပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ
 ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော
 တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ စ
 ကထာယ သန္ဓဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ
 မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။
 ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံ-
 သေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ “ကော န ခေါ အယံ
 အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ”တိ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ
 ပရိသာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ဘူပိဓာလသုတ္တ

၇၀။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မဟာဝနေ ကုဋ္ဌာဂါရ-
 သာလာယံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ
 ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါရိသိ၊ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ
 ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဂဏှာဟိ အာနန္တ
 နိသိဒနံ၊ ယေန စာပါလံ စေတိယံ” တေနပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါဝိဟာရာယာ”တိ။
 “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိသိဒနံ
 အာဒါယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။

၁-ပါဝါလစေတိယံ (သျှာ)၊ စာပါလစေတိယံ (ဣ၊က)

အထ ခေါ် ဘဂဝါ ယေန စာပါလံ စေတိယံ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ
 ဥညတ္ထေ အာသနေ နိသိဒ္ဓိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ
 အာမန္တေသိ “ရမဏီယာ အာနန္တ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ၊
 ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္ပံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တကံ
 စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္တဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။
 ယဿ ကဿစိ အာနန္တ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနီ-
 ကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အာကင်္ခမာနော သော
 အာနန္တ ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ် အာနန္တ
 စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ
 အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အာကင်္ခမာနော အာနန္တ တထာဂတော
 ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဝေဓိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော
 ဘဂဝတာ ဩဋ္ဌာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဋ္ဌာရိကေ ဩဘာသေ
 ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န ဘဂဝန္တံ ယာစိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ
 ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ
 လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ ယထာ
 တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ် ဘဂဝါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ
 အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ရမဏီယာ အာနန္တ ဝေသာလီ၊ ရမဏီယံ ဥဒေနံ
 စေတိယံ၊ ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သတ္တမ္ပံ စေတိယံ၊
 ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တကံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ သာရန္တဒံ စေတိယံ၊ ရမဏီယံ
 စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ အာနန္တ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ
 ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ
 သုသမာရဒ္ဓါ၊ အာကင်္ခမာနော သော အာနန္တ ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝ-
 သေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ် အာနန္တ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ။ပ။
 အာကင်္ခမာနော အာနန္တ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ၊ ကပ္ပါဝသေသံ
 ဝါ”တိ။ ဝေဓိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္တော ဘဂဝတာ ဩဋ္ဌာရိကေ
 နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဋ္ဌာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ
 ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ န ဘဂဝန္တံ ယာစိ “တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကပ္ပံ၊ တိဋ္ဌတု
 သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ
 အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။ ယထာ တံ မာရေန
 ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။

အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆ တံ” အာနန္ဒ၊
 ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသိ”တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ် အာယသ္မာ အာနန္ဒော
 ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ
 ကတွာ ဘဂဝတော အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ်
 မာရောပါပိမာ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္တေ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော
 ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ် ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ
 “န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဘိက္ခူ၊ န သာဝကာ
 ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ၊ ဗဟုဿုတာ
 ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမိစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော သကံ အာစရိယကံ
 ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ
 ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနိကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ
 နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ”တိ။ ဧတရဟိ ဘန္တေ ဘိက္ခူ၊
 ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ
 ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမိစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော
 သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ
 ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနိကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ
 နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။

ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော။ ပရိနိဗ္ဗာန-
 ကာလော ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ် ပနေသာ ဘန္တေ
 ဘဂဝတာ ဝါစာ “န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ
 ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န
 သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပ။ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ
 ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနု-
 ဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမိစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ
 အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ
 ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနိကရိဿန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ
 နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ”တိ။ ဧတရဟိ ဘန္တေ ဥပါသိကာ
 ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္တာ ဝိနိတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ

၁-ဂစ္ဆ ခေါ် တံ (သံ ၃-၂၂၈-ပိဋေ) ၃ ၁-၁၅၂-ပိဋေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၂-ဣဒံ ပဒံ ဒီ ၂-၈၇-ပိဋေ စ သံ ၃-၂၂၈-ပိဋေ စ န ဒိဿတိ။

ဗဟုသုတ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမိစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနိကရောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။

ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဝါစာ “န တာဝါဟံ ပါဝိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဣဒံ မြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဇ္ဇေဝ ဘဝိဿတိ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝ-မနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ”န္တိ။ ဧတရဟိ ဘန္တေ ဘဂဝတော မြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဇ္ဇေဝ ဖိတဉ္စ ဝိတ္တာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။

ပရိနိဗ္ဗာတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော။ ပရိနိဗ္ဗာန-ကာလော ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတောတိ။ အပ္ပေါသုက္ကော တံ ပါဝိမ ဟောဟိ၊ နစိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ၊ ဣတော တိဏ္ဍံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ စာပါလေ စေတိယေ သတော သမ္ပဇာနော အာယု-သင်္ခါရံ ဩဿဇိ၊ ဩဿဇ္ဇေ စ ဘဂဝတာ အာယုသင်္ခါရေ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိသနကော သလောမဟံသော၊ ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဖလိသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္တံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ၊ ဘဝသင်္ခါရမဝဿဇိ မုနိ။
အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊ အဘိဒ္ဓိ ကဝစမိဝတ္တသမ္ဘဝ”န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ “မဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော၊ သုမဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော ဘိသနကော သလောမဟံ-သော၊ ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဖလိသု။ ကော န ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ ဧတနုပသင်္ခါရိ၊ ဥပသင်္ခါ-မိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “မဟာ ဝတာယံ ဘန္တေ

ဘူမိစာလော၊ သုမဟာ ဝတာယံ ဘန္တေ ဘူမိစာလော ဘိဝံသနကော သလောမ-
ဟံသော၊ ဒေဝဒုန္နုဘိယော စ ဖလိံသု။ ကော န ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော
ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ”တိ။

အဋ္ဌိမေ အာနန္ဒ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတု-
ဘာဝါယ။ ကတမေ အဋ္ဌ? အယံ အာနန္ဒ မဟာပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ၊
ဥဒကံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဝါတော အာကာသဋ္ဌော ဟောတိ။ သော အာနန္ဒ
သမယော၊ ယံ မဟာဝါတာ ဝါယန္တိ၊ မဟာဝါတာ ဝါယန္တာ ဥဒကံ ကမ္ပေန္တိ၊
ဥဒကံ ကမ္ပိတံ ပထဝီံ ကမ္ပေတိ။ အယံ အာနန္ဒ ပဌမော ဟေတု ပဌမော
ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ သမဏော ဝါ မြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတော-
ဝသိပ္ပတ္တော ဒေဝတာ ဝါ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ၊ တဿ ပရိတ္တာ
ပထဝီသညာ ဘာဝိတာ ဟောတိ အပ္ပမာဏာ အာပေါသညာ။ သော ဣမံ
ပထဝီံ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ အာနန္ဒ ဒုတိယော
ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စရိတွာ
သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုန္တိံ ဩက္ကမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပေတိ
သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ အာနန္ဒ တတိယော ဟေတု
တတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ ဗောဓိသတ္တော သတော သမ္ပဇာနော မာတု-
ကုန္တိသ္မာ နိက္ခမတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ
သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ အာနန္ဒ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော မဟတော
ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ ဗာထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္ပာသမ္ပောဓိံ
အဘိသမ္ပုဇ္ဈတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။
အယံ အာနန္ဒ ပဉ္စမော ဟေတု ပဉ္စမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ
ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္ဒ ယဒါ တထာဂတော အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ။ တဒါယံ
ပထဝီ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ အာနန္ဒ ဆဋ္ဌော
ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ တထာဂတော သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ
ဩဿဇ္ဇတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ
အာနန္တ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ
ပါတုဘာဝါယ။

ပုန စပရံ အာနန္တ ယဒါ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ
ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ တဒါယံ ပထဝီ ကမ္မတိ သင်္ကမ္မတိ သမ္ပကမ္မတိ သမ္ပဝေဓတိ။
အယံ အာနန္တ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ
ပါတုဘာဝါယ။ ဣမေ ခေါ အာနန္တ အဋ္ဌ ဟေတု အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော
ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာတိ။ ။ဒသမံ။

ဘူမိစာလဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဣစ္ဆာ အလဉ္စ သံခိတ္တံ၊ ဂယာ အဘိဘုနာ သဟ။
ဝိမောက္ခော ဒွေ စ ဝေါဟာရာ၊ ပရိသာ ဘူမိစာလေနာတိ။

(ဂ) ၃-ယမကဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသဒ္ဓါသုတ္တ

၇၁။ သဒ္ဓေါ စ^၁ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟောတိ၊ နော စ^၂ သီလဝါ၊ ဧဝံ သော
တေနင်္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ တေန တံ အင်္ဂံ^၃ ပရိပူရေတဗ္ဗံ “ကိန္တာဟံ
သဒ္ဓေါ စ အဿံ သီလဝါ စာ”တိ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ
ဟောတိ သီလဝါ စ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။

သဒ္ဓေါ စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟောတိ သီလဝါ စ၊ နော စ ဗဟုဿုတော၊ ဧဝံ
သော တေနင်္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ တေန တံ အင်္ဂံ^၃ ပရိပူရေတဗ္ဗံ
“ကိန္တာဟံ သဒ္ဓေါ စ အဿံ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စာ”တိ။ ယတော
စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စ၊ ဧဝံ
သော တေနင်္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။

၁-သဒ္ဓေါ (သျှာ) ဧတ္ထေ။ ၂-ပရိ ၁၇၀-၂၆၄-ပိဋကသုပ္ပိ။ ၃-နော (သျှာ) ဧဝပရိပိ “နော”တွေ ဒိဿတိ။

သဒ္ဓေါ စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟောတိ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စ၊ နော စ ဓမ္မကထိကော။ပ။ ဓမ္မကထိကော စ၊ နော စ ပရိသာဝစရော။ပ။ ပရိသာဝစရော စ၊ နော စ ဝိသာရဒေါ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ပ။ ဝိသာရဒေါ စ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ နော စ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ။ပ။ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ နော စ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ သော တေနဇနံ အပရိပူရော ဟောတိ။ တေန တံ အင်္ဂံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ “ကိန္တာဟံ သဒ္ဓေါ စ အဿံ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စ ဓမ္မကထိကော စ ပရိသာဝစရော စ၊ ဝိသာရဒေါ စ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေယံ၊ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ အဿံ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ”န္တိ။

ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စ ဓမ္မကထိကော စ ပရိသာဝစရော စ၊ ဝိသာရဒေါ စ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ စတုန္တံ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘိ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ၊ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ သော တေနဇနံ ပရိပူရော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္တာဂတော ဘိက္ခု သမန္တပါသာဒိကော စ ဟောတိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရော စာတိ။ ။ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသဒ္ဓါသုတ္တ

၇၂။ သဒ္ဓေါ စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟောတိ၊ နော စ သီလဝါ၊ ဧဝံ သော တေနဇနံ အပရိပူရော ဟောတိ။ တေန တံ အင်္ဂံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ “ကိန္တာဟံ သဒ္ဓေါ စ အဿံ သီလဝါ စာ”တိ။ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ သီလဝါ စ၊ ဧဝံ သော တေနဇနံ ပရိပူရော ဟောတိ။

သဒ္ဓေါ စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဟောတိ သီလဝါ စ၊ နော စ ဗဟုဿုတော။ပ။ ဗဟုဿုတော စ၊ နော စ ဓမ္မကထိကော။ပ။ ဓမ္မကထိကော စ၊ နော စ ပရိသာဝစရော။ပ။ ပရိသာဝစရော စ၊ နော စ ဝိသာရဒေါ ပရိသာယ ဓမ္မံ

ဒေသေတိ။ပ။ ဝိသာရဒေါ စ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ နော စ ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ အာရပ္ပိ၊ တေ ကာယေန ဖုဿိတွာ ဝိဟရတိ။ပ။ ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ အာရပ္ပိ၊ တေ ကာယေန ဖုဿိတွာ ဝိဟရတိ၊ နော စ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန အပရိပူရော ဟောတိ။ တေန တံ အင်္ဂံ ပရိပူရေတဗ္ဗံ “ကိန္တာဟံ သဒ္ဓေါ စ အသံ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စ ဓမ္မကထိကော စ ပရိသာဝစရော စ၊ ဝိသာရဒေါ စ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ၊ ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ အာရပ္ပိ၊ တေ ကာယေန ဖုဿိတွာ ဝိဟရေယျံ၊ အာသဝါနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ”န္တိ။

ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ သီလဝါ စ ဗဟုဿုတော စ ဓမ္မကထိကော စ ပရိသာဝစရော စ၊ ဝိသာရဒေါ စ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ယေ တေ သန္တာ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ အာရပ္ပိ၊ တေ စ ကာယေန ဖုဿိတွာ ဝိဟရတိ၊ အာသဝါနဉ္စ ခယာ။ပ။ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ သော တေနင်္ဂေန ပရိပူရော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု သမန္တ-ပါသာဒိကော စ ဟောတိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရော စာတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-ပဌမမရဏသတိသုတ္တ

၇၃။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ^၁ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ဘိက္ခဝေါ”တိ။ “ဘဒန္တေ”တိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စသောသံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ “မရဏသတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ မဟပ္ပလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာ။ ဘာဝေထ နော တုမေ ဘိက္ခဝေ မရဏသတိ”န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ “အဟံ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏ-သတိန္တိ။ ဣဓ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ရတ္ထိန္ဒိဝံ

၁-နာဒိကေ (သီ၊ သျာ)၊ နာဒိကေ (ဣ) အံ ၂-၂၆၀-ပိဋကိ။

ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိန္တိ။ (၁)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏဿတိန္တိ။ ဣမ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ဒီဝသံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိန္တိ။ (၂)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏဿတိန္တိ။ ဣမ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ဥပမုဒိဝသံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိန္တိ။ (၃)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏဿတိန္တိ။ ဣမ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ပတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ ကေပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိန္တိ။ (၄)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏဿတိန္တိ။ ဣမ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ ဥပမုပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိန္တိ။ (၅)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏဿတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ မရဏဿတိန္တိ။ ဣမ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ သင်္ခါဒိတွာ၊ အဇ္ဈောဟရာမိ၊

ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။
ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။ (၆)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ
ဘာဝေမိ မရဏသတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ
မရဏသတိန္တိ။ ဣဓ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ
ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ ဧကံ အာလောပံ သင်္ခါဒိတွာ” အဇ္ဈောဟရာမိ၊ ဘဂဝတော
သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ အဟံ
ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။ (၇)

အညတရောပိ ခေါ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “အဟမ္ပိ ခေါ ဘန္တေ
ဘာဝေမိ မရဏသတိ”န္တိ။ ယထာ ကထံ ပန တံ ဘိက္ခု ဘာဝေသိ
မရဏသတိန္တိ။ ဣဓ မယံ ဘန္တေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ
ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ အဿသိတွာ ဝါ ပဿသာမိ၊ ပဿသိတွာ ဝါ အဿသာမိ၊
ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။
ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘာဝေမိ မရဏသတိန္တိ။ (၈)

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခု တေဒဝေါစ—ယှာယံ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ
မရဏသတိ” ဘာဝေတိ “အဟော ဝတာဟံ ရတ္တိန္ဒြိဝံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော
သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ယော စာယံ၊
ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏသတိ” ဘာဝေတိ “အဟော ဝတာဟံ ဒိဝသံ
ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ
အဿာ”တိ။ ယော စာယံ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏသတိ” ဘာဝေတိ
“အဟော ဝတာဟံ ဥပခုဒ္ဓိဝသံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊
ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။ ယော စာယံ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ
မရဏသတိ” ဘာဝေတိ “အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ
ဧကပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ
ကတံ အဿာ”တိ။ ယော စာယံ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏသတိ” ဘာဝေတိ
“အဟော ဝတာဟံ တဒန္တရံ ဇီဝေယျံ၊ ယဒန္တရံ ဥပခုဒ္ဓိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊
ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟု ဝတ မေ ကတံ အဿာ”တိ။
ယော စာယံ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံ မရဏသတိ” ဘာဝေတိ “အဟော ဝတာဟံ

၁-သင်္ခါဒိတွာ (က) ၂-ယော စာယံ (က-သိ) ၃-ယော ပါယံ (က) အံ ၂-၂၆၉-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ကုပ္ပေယျ၊ မနုဿာ ဝါ မံ ဥပက္ကမေယျ၊ အမနုဿာ ဝါ မံ ဥပက္ကမေယျ၊ တေန မေ အဿ ကာလကိရိယာ၊ သော မမ အဿ အန္တရာယော”တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဋ္ဌိက္ခိတဗ္ဗံ “အတ္ထိ နု ခေါ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟိနာ၊ ယေ မေ အဿု ရတ္ထိ” ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ”တိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ “အတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟိနာ၊ ယေ မေ အဿု ရတ္ထိ” ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ”တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠိ စ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တစေလော ဝါ အာဒိတ္တသီသော ဝါ တဿေဝ စေလဿ ဝါ သီသဿ ဝါ နိဗ္ဗာပနာယ အဓိမတ္တံ ဆန္ဒဉ္စ ဝါယာမဉ္စ ဥဿာဟဉ္စ ဥဿောဠိဉ္စ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိဉ္စ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေန ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠိ စ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။

သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ “နတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟိနာ၊ ယေ မေ အဿု ရတ္ထိ” ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ”တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေနော ပီတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရတ္ထိယာ နိက္ခန္တာယ ဒိဝသေ ပတိဟိတေ ဣတိ ပဋိသဋ္ဌိက္ခိတိ “ဗဟုကာ ခေါ မေ ပစ္စယာ မရဏဿ၊ အဟိ ဝါ မံ ခံသေယျ၊ ဝိစ္ဆိကော ဝါ မံ ခံသေယျ၊ သတပဒီ ဝါ မံ ခံသေယျ၊ တေန မေ အဿ ကာလကိရိယာ၊ သော မမ အဿ အန္တရာယော။ ဥပက္ခလိတွာ ဝါ ပပတေယျ၊ ဘတ္တံ ဝါ မေ ဘုတ္တံ ဗျာပဇ္ဇေယျ၊ ပိတ္တံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယျ၊ သေမှံ ဝါ မေ ကုပ္ပေယျ၊ သတ္တကာ ဝါ မေ ဝါတာ ကုပ္ပေယျ၊ မနုဿာ ဝါ မံ ဥပက္ကမေယျ၊ အမနုဿာ ဝါ မံ ဥပက္ကမေယျ၊ တေန မေ အဿ ကာလကိရိယာ၊ သော မမ အဿ အန္တရာယော”တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဣတိ ပဋိသဋ္ဌိက္ခိတဗ္ဗံ “အတ္ထိ နု ခေါ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟိနာ၊ ယေ မေ အဿု ဒိဝါ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ”တိ။

သစေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ “အတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟိနာ၊ ယေ မေ အဿု ဒိဝါ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ”တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠိ စ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။

သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အာဒိတ္တစေလော ဝါ အာဒိတ္တသီသော ဝါ တဿေဝ စေလဿ ဝါ သီသဿ ဝါ နိဗ္ဗာပနာယ အဓိမတ္တံ ဆန္ဒဉ္စ ဝါယာမဉ္စ ဥဿာဟဉ္စ ဥဿောဠိဉ္စ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိဉ္စ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရေယျ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေန ဘိက္ခုနာ တေသံယေဝ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ အဓိမတ္တော ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠိ စ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ကရဏီယံ။

သစေ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပစ္စဝေက္ခမာနော ဧဝံ ဇာနာတိ “နတ္ထိ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟိနာ၊ ယေ မေ အဿု ဒိဝါ ကာလံ ကရောန္တဿ အန္တရာယာယာ”တိ။ တေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ တေနော ဝိတိပါမောဇ္ဇေန ဝိဟာတဗ္ဗံ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ မရဏဿတိ ဧဝံ ဗဟုလိကတာ မဟပ္ပလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ အမတောဂဓာ အမတပရိယောသာနာတိ။ ။ စတုတ္ထံ။

၅-ပဋ္ဌမသမ္ပဒါသုတ္တ

၇၅။ အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ သမ္ပဒါ။ ကတမာ အဋ္ဌ? * ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ အာရက္ခသမ္ပဒါ ကလျာဏမိတ္တတာ သမဇီဝိတာ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ စာဂသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ သမ္ပဒါတိ။

ဥဋ္ဌာတာ ကမ္မဓေယျေသု၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဓာနဝါ။
 သမံ ကပ္ပေတိ ဇီဝိကံ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။
 သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရော။
 နိစ္စံ မဂ္ဂံ ဝိသောဓေတိ၊ သောတ္တာနံ သမ္ပရာယိကံ။
 ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ စ၊ သဒ္ဓဿ ဃရမေသိနော။
 အက္ခာတာ သစ္စနာမေန၊ ဥဘယတ္ထ သုခါဝဟာ။
 ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယသုခါယ စ။
 ဧဝမေတံ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ စာဂေါ ပုညံ ပဝေတိတိ။ ။ ပဉ္စမံ။

* ဟေဋ္ဌာ ၁၀၇-၁၁၁-ပိဋ္ဌေသုပိ။

၆-ဒုတိယသမ္ပဒါသုတ္တ

၇၆။ အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ သမ္ပဒါ။ ကတမာ အဋ္ဌ? ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ အာရက္ခ-
သမ္ပဒါ ကလျာဏမိတ္တတာ သမဇီဝိတာ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ စာဂသမ္ပဒါ
ပညာသမ္ပဒါ။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော
ယေန ကမ္မဋ္ဌာနေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ ယဒိ
ဂေါရက္ခေန ယဒိ ဣဿတ္တေန ယဒိ ရာဇပေါရိသေန ယဒိ သိပ္ပညတရေန။
တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော တတြုပါယာယ ဝိမံသာယ သမန္ဓာ-
ဂတော အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အာရက္ခသမ္ပဒါ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တဿ ဘောဂါ
ဟောန္တိ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတာ ဗာဟာဗလပရိစိတာ သေဒါဝက္ခိတ္တာ ဓမ္မိကာ
ဓမ္မလဒ္ဓါ။ တေ အာရက္ခေန ဂုတ္တိယာ သမ္ပာဒေတိ “ကိန္တိမေ ဘောဂေ နေဝ
ရာဇာနော ဟရေယျံ၊ န စောရာ ဟရေယျံ၊ န အဂ္ဂိ ဥဟေယျံ၊ န ဥဒကံ ဝဟေယျံ၊
န အပ္ပိယာ ဒါယာဒါ ဟရေယျံ”န္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အာရက္ခသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ကလျာဏမိတ္တတာ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော
ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ပဋိဝသတိ၊ တတ္ထ ယေ တေ ဟောန္တိ ဂဟပတိ
ဝါ ဂဟပတိပုတ္တာ ဝါ ဒဟရာ ဝါ ဝုဒ္ဓသီလိနော ဝုဒ္ဓါ ဝါ ဝုဒ္ဓသီလိနော
သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ သီလသမ္ပန္နာ စာဂသမ္ပန္နာ ပညာသမ္ပန္နာ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌတိ
သလ္လပတိ သာကန္တံ သမာပဇ္ဇတိ၊ ယထာရူပါနံ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ
အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ သီလသမ္ပန္နာနံ သီလသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာ-
ရူပါနံ စာဂသမ္ပန္နာနံ စာဂသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ၊ ယထာရူပါနံ ပညာသမ္ပန္နာနံ
ပညာသမ္ပဒံ အနုသိက္ခတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကလျာဏမိတ္တတာ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သမဇီဝိတာ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ
ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာဇ္ဇောဂါဠိ
နာတိဟိနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော
အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ တုလာဓာရော ဝါ
တုလာဓာရန္တေဝါသီ ဝါ တုလံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဇာနာတိ “တ္ထေကေန ဝါ
ဩနတံ တ္ထေကေန ဝါ ဥန္တတ”န္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော
အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ
နာဇ္ဇောဂါဠိ နာတိဟိနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊
န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ သစာယံ ဘိက္ခဝေ

ကုလပုတ္တော အပ္ပါယော သမာနော ဥဋ္ဌာရံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော “ဥဒုမ္မရခါဒီ ဝါယံ ကုလပုတ္တော ဘောဂေ ခါဒတိ”တိ။ သစေ ပနာယံ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော မဟာယော သမာနော ကသိရံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော “အဇေဋ္ဌမရဏံဝါယံ ကုလပုတ္တော မရိဿတိ”တိ။ ယတော စ ခေါယံ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော အာယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ ဝယဉ္ဇ ဘောဂါနံ ဝိဒိတွာ သမံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ နာစ္စောဂါဋ္ဌံ နာတိဟိနံ “ဧဝံ မေ အာယော ဝယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ န စ မေ ဝယော အာယံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ”တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမဇီဝိတာ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သီလသမ္ပဒါ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော ပါဏာတိ- ပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သီလသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ စာဂသမ္ပဒါ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော ဝိဂတမလ- မစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ။ ပ။ ယာစယောဂေါ ဒါန- သံဝိဘာဂရဟော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ စာဂသမ္ပဒါ။

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ပညာသမ္ပဒါ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကုလပုတ္တော ပညာဝါ ဟောတိ။ ပ။ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ပညာသမ္ပဒါ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ သမ္ပဒါတိ။

ဥဋ္ဌာတာ ကမ္မဓေယျေသု၊ အပ္ပမတ္တော ပိဓာနဝါ။
သမံ ကပ္ပေတိ ဇီဝိကံ၊ သမ္ဘတံ အနုရက္ခတိ။

သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ဝဒညူ ဝိတမစ္ဆရော။
နိစ္စံ မဂ္ဂံ ဝိသောဓေတိ၊ သောတ္တာနံ သမ္ပရာယိကံ။

ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ စ၊ သဒ္ဓဿ ဗာရမေသိနော။
အက္ခာတာ သစ္စနာမေန၊ ဥဘယတ္ထ သုခါဝဟာ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယသုခါယ စ။
ဝေမေတံ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ စာဂေါ ပုညံ ပဝေတိတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၇-ဣန္ဒာသုတ္တ

၇၇။ တကြ ခေါ်အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “အာရုသော ဘိက္ခုဝေါ”တိ။ “အာရုသော”တိ ခေါ်တေ ဘိက္ခု။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စယောသံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေဒဝေါစ—

* အဋ္ဌိမေ အာရုသော ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ဣဓာရုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တုတ္တိနော ဣန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ခာရုတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ ဥဋ္ဌဟတော ခာရုတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္တတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာရုသော ဘိက္ခု ဣန္ဒော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ခာရုတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘိ သောစိ စ ပရိဒေဝိ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာရုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တုတ္တိနော ဣန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ခာရုတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ ဥဋ္ဌဟတော ခာရုတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာရုသော ဘိက္ခု ဣန္ဒော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ခာရုတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘိ စ မဒိ စ ပမာဒိ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာရုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တုတ္တိနော ဣန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ခာရုတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အခာရုတော အဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္တတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာရုသော ဘိက္ခု ဣန္ဒော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ န ခာရုတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘိ သောစိ စ ပရိဒေဝိ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာရုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တုတ္တိနော ဣန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ခာရုတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အခာရုတော အဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာရုသော ဘိက္ခု ဣန္ဒော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ

* ဟေဋ္ဌာ ၁၁၆-ဝိဋ္ဌေဝိ။

န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘီ စ မဒိ စ ပမာဒိ စ စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ဃဋ္ဌတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋ္ဌတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္တတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ဃဋ္ဌတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘီ န စ သောစိ န စ ပရိဒေဝိ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော ဥဋ္ဌဟတိ ဃဋ္ဌတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ ဥဋ္ဌဟတော ဃဋ္ဌတော ဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန န မဇ္ဇတိ န ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ ဥဋ္ဌဟတိ ဃဋ္ဌတိ ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘီ စ န စ မဒိ န စ ပမာဒိ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အဃဋ္ဌတော အဝါယမတော လာဘာယ လာဘော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန အလာဘေန န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ကန္တတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ န စ လာဘီ န စ သောစိ န စ ပရိဒေဝိ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခုနော ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော နိရာယတ္တဝုတ္တိနော ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘာယ၊ သော န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ တဿ အနုဋ္ဌဟတော အဃဋ္ဌတော အဝါယမတော လာဘာယ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တေန လာဘေန န မဇ္ဇတိ န ပမဇ္ဇတိ န ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘိက္ခု ဣစ္ဆော ဝိဟရတိ လာဘာယ၊ န ဥဋ္ဌဟတိ န ဃဋ္ဌတိ န ဝါယမတိ လာဘာယ၊ လာဘီ စ န စ မဒိ န စ ပမာဒိ အစ္စုတော စ သဒ္ဓမ္မာ။ ဣမေ ခေါ အာဝုသော အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိန္တိ။ ။သတ္တမံ။

ဂ-အလံသုတ္တ

၇၈။ * တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခု အာမန္တေသိ။ပ။
 ဆဟာဝုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ
 ပရေသံ။ ကတမေဟိ ဆဟိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ
 ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။
 ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ
 ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ ကလျာဏ-
 ဝါက္ကရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္ဓာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ
 အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သမာဒပကော
 သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာဝုသော
 ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ ပရေသံ။

ပဉ္စဟာဝုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ
 ပရေသံ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ
 ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော
 ဟောတိ။ ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ
 ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ။ပ။
 သန္ဓဿကော စ ဟောတိ။ပ။ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာဝုသော
 ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော အလံ ပရေသံ။

စတူဟာဝုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ
 ပရေသံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ
 ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။
 ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ
 ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ။ နော စ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ။ပ။
 နော စ သန္ဓဿကော ဟောတိ။ပ။ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာဝုသော
 စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။

စတူဟာဝုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ
 အတ္တနော။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ
 ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။
 နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ နော စ အတ္ထမညာယ
 ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ။ပ။

* ဟေဋ္ဌာ ဘဂ-ပိဋေပိ။

သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါအာရုသော စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနော။

တိဟာရုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ တိဟိ? ဣဓာရုသော ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော စ ဟောတိ။ နော စ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ။ ပ။ နော စ သန္ဓဿကော ဟောတိ။ ပ။ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာရုသော တိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။

တိဟာရုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနော။ ကတမေဟိ တိဟိ? ဣဓာရုသော ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သုတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ နော စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ။ ပ။ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာရုသော တိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနော။

ဒ္ဓိဟာရုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။ ကတမေဟိ ဒ္ဓိဟိ? ဣဓာရုသော ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ နော စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ ဓာတာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော စ ဟောတိ။ နော စ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ။ ပ။ နော စ သန္ဓဿကော ဟောတိ။ ပ။ သဗြဟ္မစာရိနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာရုသော ဒ္ဓိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ အတ္တနော နာလံ ပရေသံ။

ဒ္ဓိဟာရုသော ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနော။ ကတမေဟိ ဒ္ဓိဟိ? ဣဓာရုသော ဘိက္ခု န ဟေဝ ခေါ ခိပ္ပနိသန္တိ စ ဟောတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ နော စ သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏဇာတိကော ဟောတိ။ နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုပပရိက္ခိတာ ဟောတိ။ နော စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော ဟောတိ။ ကလျာဏဝါစော စ ဟောတိ

ကလျာဏဝါက္ခရဏော ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္ဓာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ။ သန္ဓဿကော စ ဟောတိ သမာဒပကော သမုတ္တေဇကော သမ္ပဟံသကော သဗြဟ္မစာရီနံ။ ဣမေဟိ ခေါ အာဂုသော ဒွိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတော ဘိက္ခု အလံ ပရေသံ နာလံ အတ္တနောတိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပရိဟာနသုတ္တ

၇၉။ အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ကမ္မာရာမတာ ဘဿာရာမတာ နိဒ္ဒါရာမတာ သင်္ဂဏိကာရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရတာ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ သံသဂ္ဂါရာမတာ ပပဉ္စာရာမတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? န ကမ္မာရာမတာ န ဘဿာရာမတာ န နိဒ္ဒါရာမတာ န သင်္ဂဏိကာရာမတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ အသံသဂ္ဂါရာမတာ နိပ္ပပဉ္စာရာမတာ။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ သေခဿ ဘိက္ခုနော အပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-ကုသိတာရမ္မဝတ္ထုသုတ္တ

၈၀။ * အဋ္ဌိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကုသိတဝတ္ထုနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ကမ္မံ ခေါ မေ ကတ္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဌမံ ကုသိတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိ၊ ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလန္တော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ ကုသိတဝတ္ထု။

* ဒိ ၃-၂၁၁၊ ၂၄၆-ပိဋကသုစိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “မဂ္ဂေါ မေ ဂန္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမီ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသတ္တိကတဿ သတ္တိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ ကုသိတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလန္တော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမီ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသတ္တိကတဿ သတ္တိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ ကုသိတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊ တဿ မေ ကာယော ကိလန္တော အကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမီ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ပ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ ကုသိတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊ တဿ မေ ကာယော ဂရုကော အကမ္မညော မာသာစိတံ မညေ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမီ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ပ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌံ ကုသိတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော၊ အတ္ထိ ကပ္ပေါ နိပဇ္ဇတုံ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမီ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ပ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမံ ကုသိတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဠိတော^၁ ဟောတိ၊ အစိရဝုဠိတော ဂေလညာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂိလာနာ ဝုဠိတော၊ အစိရဝုဠိတော ဂေလညာ၊ တဿ မေ ကာယော ဒုဗ္ဗလော အကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ

၁-အံ ၂-၂၆၃-ဝိဇ္ဇေ သုတ္တဝဏ္ဏနာ ဝိကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။

နိပဇ္ဇာမိ”တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ၊ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမံ ကုသိတဝတ္ထု။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ကုသိတဝတ္ထုနိ။

* အဋ္ဌမာနိ ဘိက္ခဝေ အာရမ္မဝတ္ထုနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ? ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ကမ္မံ ခေါ မေ ကတ္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ကမ္မံ ခေါ မယာ ကရောန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ပဋိကစ္ဆေဝ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယာ”တိ။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိ- ကတဿ သစ္စိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌမံ အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိ၊ ကမ္မံ ခေါ ပနာဟံ ကရောန္တော နာသက္ခိံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယာ”တိ။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယံ အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “မဂ္ဂေါ ခေါ မေ ဂန္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ။ပ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ တတိယံ အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပနာဟံ ဂစ္ဆန္တော နာသက္ခိံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထံ အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊ တဿ မေ ကာယော လဟုကော ကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမံ အာရမ္မဝတ္ထု။

*ဒိ ၃-၂၁၂၊ ၂၄၇-ပိဋေသုပိ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ
 လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ ဧဝံ
 ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူခဿ
 ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊ တဿ မေ ကာယော
 ဗလဝါ ကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌံ
 အာရဟ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော။
 တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော။
 ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ မေ အာဗာဓော ပဝဓေယျ၊ ဟန္တာဟံ ပဋိကစ္စေဝ
 ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ”။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမံ အာရဟ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ အစိရဝုဋ္ဌိတော
 ဂေလညာ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော၊ အစိရ-
 ဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ မေ အာဗာဓော ပစ္စုဒါ-
 ဝတ္တေယျ၊ ဟန္တာဟံ ပဋိကစ္စေဝ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ
 အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသန္တိကတဿ သန္တိကိရိယာယာ”တိ။ သော
 ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသန္တိ-
 ကတဿ သန္တိကိရိယာယ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမံ အာရဟ္မဝတ္ထု။ ဣမာနိ ခေါ
 ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ အာရဟ္မဝတ္ထုနိတိ။ ။ဒသမံ။

ယမကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဒွေ သဒ္ဓါ ဒွေ မရဏဿဟိ၊ ဒွေ သမ္ပဒါ အထာပုရေ။
 ဣစ္ဆာ အလံ ပရိဟာနံ၊ ကုသိတာရဟ္မဝတ္ထုနိတိ။

(၉) ၄-သတိဝဂ္ဂ

၁-သတိသမ္ပဇညသုတ္တ

၈၁။ သတိသမ္ပဇညေ ဘိက္ခဝေ အသတိ သတိသမ္ပဇညဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ
 ဧကောတိ ဟိရောတ္တပ္ပံ၊ ဟိရောတ္တပ္ပေ အသတိ ဟိရောတ္တပ္ပဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော
 ဧဟာဟိ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရေ အသတိ ဣန္ဒြိယသံဝရဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ

ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ အသတိ သီလဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ အသတိ သမ္မာသမာဓိဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ အသတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသဝိပန္နော တဿ ပပဋိကာပိ န ပါရိပူရိ ဝစ္ဆတိ၊ တစောပိ ဖေဂ္ဂပိ သာရောပိ န ပါရိပူရိ ဝစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတိသမ္ပဇညေ အသတိ သတိသမ္ပဇညဝိပန္နဿ ဟတူပနိသံ ဟောတိ ဟိရောတ္တပ္ပံ၊ ဟိရောတ္တပ္ပေ အသတိ ဟိရောတ္တပ္ပဝိပန္နဿ ဟတူပနိသော ဟောတိ။ ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

သတိသမ္ပဇညေ ဘိက္ခဝေ သတိ သတိသမ္ပဇညသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဟိရောတ္တပ္ပံ၊ ဟိရောတ္တပ္ပေ သတိ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရေ သတိ ဣန္ဒြိယသံဝရသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ သီလံ၊ သီလေ သတိ သီလသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိမှိ သတိ သမ္မာသမာဓိသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ သတိ ယထာဘူတဉာဏဒဿနသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ သတိ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခော သာခါပလာသသမ္ပန္နော တဿ ပပဋိကာပိ ပါရိပူရိ ဝစ္ဆတိ၊ တစောပိ ဖေဂ္ဂပိ သာရောပိ ပါရိပူရိ ဝစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတိသမ္ပဇညေ သတိ သတိသမ္ပဇညသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နံ ဟောတိ ဟိရောတ္တပ္ပံ၊ ဟိရောတ္တပ္ပေ သတိ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နဿ ဥပနိသသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနန္တိ။ ။ပဌမံ။

၂-ပုဏ္ဏိယသုတ္တ

၇၂။ အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏိယော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏိယော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော၊ ယေန အပ္ပေကဒါ တထာဂတံ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိဘာတိ၊ အပ္ပေကဒါ န ပဋိဘာတိ” တိ။ သဒ္ဓေါ စ ပုဏ္ဏိယ ဘိက္ခု ဟောတိ နော စုပသင်္ကမိတာ၊ နေဝ တထာဂတံ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိဘာတိ။ ယတော စ

ခေါ် ပုဏ္ဏိယ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ ဥပသင်္ကမိတာ စ၊ ဧဝံ တထာဂတံ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိဘာတိ။ သ နှိ စ ပုဏ္ဏိယ ဘိက္ခု ဟောတိ ဥပသင်္ကမိတာ စ၊ နော စ ပယိရူပါသိတာ။ ပ ပယိရူပါသိတာ စ၊ နော စ ပရိပုစ္ဆိတာ။ ပရိပုစ္ဆိ- တာ စ၊ နော စ ဩဟိတသောတော ဓမ္မံ သုဏာတိ။ ဩဟိတသောတော စ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ နော စ သုတွာ ဓမ္မံ ဓာရေတိ။ သုတွာ စ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ နော စ ဓာတာနံ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတိ။ ဓာတာနန္တ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတိ၊ နော စ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ နေဝ တာဝ တထာဂတံ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိဘာတိ။

ယတော စ ခေါ် ပုဏ္ဏိယ ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ စ ဟောတိ ဥပသင်္ကမိတာ စ ပယိရူပါသိတာ စ ပရိပုစ္ဆိတာ စ၊ ဩဟိတသောတော စ ဓမ္မံ သုဏာတိ သုတွာ စ ဓမ္မံ ဓာရေတိ၊ ဓာတာနန္တ ဓမ္မာနံ အတ္ထံ ဥပပရိက္ခတိ၊ အတ္ထမညာယ ဓမ္မ- မညာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော စ ဟောတိ၊ ဧဝံ တထာဂတံ ဓမ္မဒေသနာ ပဋိဘာတိ။ ဣမေဟိခေါ ပုဏ္ဏိယ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ^၁ ဧကန္တ- ပဋိဘာနာ^၂ တထာဂတံ ဓမ္မဒေသနာ ဟောတိတိ။ ။ဒုတိယံ။

၃-မူလကသုတ္တ

၈၃။ *သစေ ဘိက္ခဝေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ၊ “ကိ- မူလကာ အာဝုသော သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသန္တဝါ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသမုဒယာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသမောသရဏာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံပမုခါ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံအဓိပတေယျာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံဥတ္တရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသာရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ”တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမေ ဘိက္ခဝေ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ကိန္တိ ဗျာကရေယျာထာတိ။ ဘဂဝံမူလကာ နော ဘန္တေ ဓမ္မာ၊ ဘဂဝံ- နေတ္ထိကာ ဘဂဝံပဋိသရဏာ။ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု ဧတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခု ဓာရေသန္တိတိ။ တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ ဒေသေသာမိ၊ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိသာမိတိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ—သစေ ဘိက္ခဝေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ၊ “ကိံမူလကာ အာဝုသော သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသန္တဝါ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသမုဒယာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံသမောသရဏာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ။ ကိံပမုခါ သဗ္ဗေ

၁-သမန္နာဂတော(သီ၊ဣ)၊ သမန္နာဂတံ(သျှ၊က)
၂-ဧကန္တပဋိဘာနံ (သဗ္ဗတ္ထ) ဥပရိ ၃၈၀-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ၊ *ဥပရိ ၁၉၀၊ ၃၄၀-ပိဋေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဓမ္မာ၊ ကိံ အဓိပတေယျာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံ ဥတ္တရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ကိံ သာရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ” တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမေ ဘိက္ခဝေ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထ “ဆန္ဒမူလကာ အာဝုသော သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ မနသိကာရ- သဟ္တဝါ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ဖဿသမုဒယာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ဝေဒနာသမောသရဏာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ သမာဓိပ္ပမုခါ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ သတာဓိပတေယျာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ပညတ္တရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ ဝိမုတ္တိသာရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ” တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ တုမေ ဘိက္ခဝေ တေသံ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဧဝံ ဗျာကရေယျာထာတိ။ ။တတိယံ။

၄-စောရသုတ္တ

၈၄။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတော မဟာစောရော ဒိပ္ပံ ပရိယာပဇ္ဇတိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? အပ္ပဟရန္တဿ ပဟရတိ၊ အနဝသေသံ အာဒိယတိ၊ ဣတ္ထိံ ဟနတိ၊ ကုမာရိံ ဒူသေတိ၊ ပဗ္ဗဇိတံ ဝိလုမ္ပတိ၊ ရာဇကောသံ ဝိလုမ္ပတိ၊ အစ္စာသန္ဓေ ကမ္မံ ကရောတိ၊ န စ နိဓာနကုသလော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတော မဟာစောရော ဒိပ္ပံ ပရိယာပဇ္ဇတိ၊ န စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတော မဟာစောရော န ဒိပ္ပံ ပရိယာ- ပဇ္ဇတိ၊ စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? န အပ္ပဟရန္တဿ ပဟရတိ၊ န အနဝသေသံ အာဒိယတိ၊ န ဣတ္ထိံ ဟနတိ၊ န ကုမာရိံ ဒူသေတိ၊ န ပဗ္ဗဇိတံ ဝိလုမ္ပတိ၊ န ရာဇကောသံ ဝိလုမ္ပတိ၊ န အစ္စာသန္ဓေ ကမ္မံ ကရောတိ၊ နိဓာန- ကုသလော စ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတော မဟာစောရော န ဒိပ္ပံ ပရိယာပဇ္ဇတိ၊ စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိတိ။ ။စတုတ္ထံ။

၅-သမဏသုတ္တ

၈၅။ “သမဏော” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “ဗြာဟ္မဏော” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “ဝေဒဂူ” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “ဘိသက္ကော” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “နိမ္မလော” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “ဝိမလော” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “ဉ္ဇဏီ” တိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ

အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ “ဝိမုတ္တော”တိ ဘိက္ခုဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာတိ။

ယံ သမဏေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ မြာဟ္မဏေန ဝုသီမတာ။
ယံ ဝေဒဂုနာ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဘိသက္ကေန အနုတ္တရံ။
ယံ နိမ္မလေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဝိမလေန သုစီမတာ။
ယံ ဉာဏိနာ စ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဝိမုတ္တေန အနုတ္တရံ။
သောဟံ ဝိဇိတသင်္ဂါမော၊ မုတ္တော မောစေမိ ဗန္ဓနာ။
နာဂေါမှိ ပရမဒန္တော၊ အသေခေါ ပရိနိဗ္ဗုတောတိ။ ။ပဉ္စမံ။

၆-ယသသုတ္တ

၈၆။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ နာမ ကောသလာနံ မြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော။ အသောသံ ခေါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ “သမဏော ခလု ဘော ဂေါဘမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အနုပုတ္တော ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အပ္ပုဂ္ဂတော ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပ။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ- အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတိ”တိ။

အထ ခေါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပဟုတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝန- သဏ္ဍော တေနပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌံသု ဥစ္စာသဒ္ဓါ မဟာသဒ္ဓါ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂိတော ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ နာဂိတံ အာမန္တေသိ “ကေ ပန တေ နာဂိတ ဥစ္စာသဒ္ဓါ မဟာသဒ္ဓါ ကေဝဏှာ မညေ မစ္ဆဝိလောပေ”တိ။ ဧတေ ဘန္တေ ဣစ္ဆာနင်္ဂလကာ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟုတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အာဒါယ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဌိတာ ဘဂဝန္တံ- ယေဝ ဥဒ္ဓိဿ ဘိက္ခုသံဃဉ္စာတိ။ မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော။ ယော ခေါ နာဂိတ နယိမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောသုခဿ နိကာမလာဘီ အဿ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ

သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ^၁ အင်္ဂိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ သော တံ မိဋ္ဌသုခံ မိဒ္ဓသုခံ လာဘသက္ကာရသိလောကသုခံ သာဒိယေယျာတိ။

အဓိဝါသေတု ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ အဓိဝါသေတု သုဂတော၊ အဓိဝါသန-
ကာလော ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝတော။ ယေန ယေနော ဒါနိ ဘန္တေ
ဘဂဝါ ဂမိဿတိ၊ တန္နိန္ဒာဝ ဘဝိဿန္တိ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမာ စေဝ
ဇာနပဒါ စ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ ထုလ္လဗုသိတကေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ယထာနိန္ဒ
ဥဒကာနိ ပဝတ္တန္တိ။ ဧဝမေဝံ ခေါ ဘန္တေ ယေန ယေနော ဒါနိ ဘဂဝါ
ဂမိဿတိ၊ တန္နိန္ဒာဝ ဘဝိဿန္တိ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမာ စေဝ
ဇာနပဒါ စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာ ဟိ ဘန္တေ ဘဂဝတော
သီလပညာဏန္တိ။

မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော။ ယော ခေါ
နာဂိတ နယိမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓ-
သုခဿ နိကာမလာဘီ အဿ အင်္ဂိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ ယဿာဟံ
နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓသုခဿ နိကာမ-
လာဘီ အင်္ဂိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ၊ သော တံ မိဋ္ဌသုခံ မိဒ္ဓသုခံ လာဘ-
သက္ကာရသိလောကသုခံ သာဒိယေယျ။

ဒေဝတာပိ ခေါ နာဂိတ ဧကစ္စာ နယိမဿ၊^၂ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေက-
သုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘီနိယော အဿု?^၃
အင်္ဂိစ္ဆလာဘီနိယော၊^၄ အကသိရလာဘီနိယော၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မသုခဿ
ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အင်္ဂိစ္ဆ-
လာဘီ အကသိရလာဘီ။ တုမှာကမ္ဘိ^၅ ခေါ နာဂိတ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ
သင်္ဂဏိကဝိဟာရံ အနုယုတ္တာနံ ဝိဟရတံ^၆ ဧဝံ ဟောတိ “န ဟိ နုနမေ?
အာယသ္မန္တော ဣမဿ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ
သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘီနော အဿု? အင်္ဂိစ္ဆလာဘီနော အကသိရ-
လာဘီနော၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္မသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ
သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘီ အင်္ဂိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။ တထာ

၁-နိကာမလာဘီ အဿံ (ဗဟုသု) အံ ၂-၂၅-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဟိ အယံ ပါဠိဘေဒေါ နတ္ထိ။
၂-ဧကစ္စာ ဣမဿ (?) ၃-ဣဒံ ပဒံ ကတ္တမိ နတ္ထိ။
၄-နိကာမလာဘီနိယော အင်္ဂိစ္ဆလာဘီနိယော (?) ၅-တာသဋ္ဌိ (?)
၆-အနုယုတ္တေ ဝိဟရန္တေ ဒိသ္မာ (?) ၇-န ဟန္တုနမေ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

ဟိ ပန'မေ အာယသ္မန္တော သင်္ဂမ္ပ သမာဂမ္ပ သင်္ဂဏိကဝိဟာရံ အနုယုတ္တာ
ဝိဟရန္တိ”။

ဣဓာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခု။ ပဿာမိ အညမညံ အင်္ဂုလိပတောဒကေန^၁
သဗ္ဗန္တေ သင်္ကီဠန္တေ။ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ “န ဟိ နနမေ
အာယသ္မန္တော ဣမဿ နေက္ခမ္ပသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ
သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘိနော အဿု အင်္ဂိစ္ဆလာဘိနော အကသိရ-
လာဘိနော၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္ပသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ ဥပသမသုခဿ
သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘိ အင်္ဂိစ္ဆလာဘိ အကသိရလာဘိ။ တထာ
ဟိ ပန'မေ အာယသ္မန္တော အညမညံ အင်္ဂုလိပတောဒကေန သဗ္ဗန္တိ
သင်္ကီဠန္တိ”။ (၁)

ဣဓ ပနာဟံ^၂ နာဂိတ ဘိက္ခု။ ပဿာမိ ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဒ္ဓိတွာ
သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တေ ဝိဟရန္တေ။ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ
ဟောတိ “န ဟိ နနမေ အာယသ္မန္တော ဣမဿ နေက္ခမ္ပသုခဿ ပဝိဝေက-
သုခဿ ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘိနော အဿု အင်္ဂိစ္ဆ-
လာဘိနော အကသိရလာဘိနော၊ ယဿာဟံ နေက္ခမ္ပသုခဿ ပဝိဝေကသုခဿ
ဥပသမသုခဿ သမ္မောဓသုခဿ နိကာမလာဘိ အင်္ဂိစ္ဆလာဘိ အကသိရ-
လာဘိ။ တထာ ဟိ ပန'မေ အာယသ္မန္တော ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဒ္ဓိတွာ
သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ”။ (၂)

ဣဓာဟံ^၃ နာဂိတ ဘိက္ခု။ ပဿာမိ ဂါမန္တဝိဟာရိ^၄ သမာဟိတံ နိသိန္တံ။ တဿ
မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ “ဣဒါနိ ဣမံ^၅ အာယသ္မန္တံ အာရာမိကော ဝါ
ဥပဋ္ဌဟိဿတိ^၆ သမဏုဒ္ဓေသော ဝါ၊ တံ တမှာ^၆ သမာမိမှာ စာဝေဿတိ”တိ။
တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော န အတ္တမနော ဟောမိ ဂါမန္တ-
ဝိဟာရေန။ (၃)

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခု။ ပဿာမိ အာရညိကံ အရညေ ပစလာယမာနံ
နိသိန္တံ။ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ “ဣဒါနိ အယမာယသ္မာ ဣမံ နိဒ္ဓါ-
ကိလမထံ ပဋိဝိနောဒေတွာ အရညသညံယေဝ မနသိ ကရိဿတိ ဧကတ္တ”န္တိ။

၁-အင်္ဂုလိပတောဒကေဟိ (သီ၊ ဣ၊ က) ၂-ဣဓာဟံ (သီ၊ ဣ၊ က) ၃-ဣဓ ပနာဟံ (?)
၄-ဣဒါနိမံ (ကတ္တမိ) အံ ၂-၃၀၀-ပိဋေပိ။ ၅-ပစ္စေဿတိ (သီ၊ ဣ)၊ ဥပဋ္ဌဟတိ (က)၊
၆-သော တမှာ (က-သီ)၊ သော တံ တမှာ (?)

တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရည-
ဝိဟာရေန။ (၄)

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခု ပဿာမိ အာရညိကံ အရညေ အသမာဟိတံ
နိသိန္နံ။ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ “ဣဒါနိ အယမာယသ္မာ အသမာ-
ဟိတံ ဝါ စိတ္တံ သမာဒဟိဿတိ” ၊ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ အနုရက္ခိဿတိ” တိ။
တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရည-
ဝိဟာရေန။ (၅)

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခု ပဿာမိ အာရညိကံ အရညေ သမာဟိတံ
နိသိန္နံ တဿ မယံ နာဂိတ ဧဝံ ဟောတိ “ဣဒါနိ အယမာယသ္မာ အဝိမုတ္တံ ဝါ
စိတ္တံ ဝိမုတ္တိဿတိ၊ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ အနုရက္ခိဿတိ” တိ။ တေနာဟံ နာဂိတ
တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော ဟောမိ အရညဝိဟာရေန။ (၆)

၂ [ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခု ပဿာမိ ဂါမန္တဝိဟာရိံ လာဘိံ
စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ သော တံ
လာဘသက္ကာရသိလောကံ နိကာမယမာနော ရိဉ္ဇတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ ရိဉ္ဇတိ
အရညဝနပတ္တာနိ ပန္နာနိ သေနာသနာနိ၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိံ ဩသရိတွာ
ဝါသံ ကပ္ပေတိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော န အတ္တမနော ဟောမိ
ဂါမန္တဝိဟာရေန။ (၇)

ဣဓ ပနာဟံ နာဂိတ ဘိက္ခု ပဿာမိ အာရညိကံ လာဘိံ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ-
သေနာသနဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ သော တံ လာဘသက္ကာရ-
သိလောကံ ပဋိပဏာမေတွာ န ရိဉ္ဇတိ ပဋိသလ္လာနံ၊ န ရိဉ္ဇတိ အရညဝနပတ္တာနိ
ပန္နာနိ သေနာသနာနိ။ တေနာဟံ နာဂိတ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တမနော
ဟောမိ အရညဝိဟာရေန။ (၈)] ၂

ယသ္မာဟံ? နာဂိတ သမယေ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော န ကဉ္စိ ပဿာမိ
ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ၊ ဗာသု မေ နာဂိတ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ
အန္တမသော ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မာယာတိ။ ။ဆဋ္ဌံ။

၁-သမာဒဟေဿတိ (ကတ္တစိ) ၂-၂ [] ဧတ္ထန္တရေ ပါဠော အံ ၂-၃၀၁-ပိဋေ
၃-ယသ္မိဟံ (ကတ္တစိ) ဆက္ကနိပါတေယေဝ ဒိဿတိ၊ န ဧတ္ထ အဋ္ဌကနိပါတေ။

၇-ပတ္တနိကုဇနသုတ္တ

၈၇။ * အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဥပါသကဿ အာကင်္ခမာနော သံဃော ပတ္တံ နိက္ကုဇေယျံ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဘိက္ခုနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခုနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခုနံ အဝါသာယ ၂ ပရိသက္ကတိ၊ ဘိက္ခု အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဘေဒေတိ?၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဥပါသကဿ အာကင်္ခမာနော သံဃော ပတ္တံ နိက္ကုဇေယျံ။

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဥပါသကဿ အာကင်္ခမာနော သံဃော ပတ္တံ ဥက္ကုဇေယျံ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? န ဘိက္ခုနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဘိက္ခုနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဘိက္ခုနံ အဝါသာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဘိက္ခု အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ န ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ ဘေဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဥပါသကဿ အာကင်္ခမာနော သံဃော ပတ္တံ ဥက္ကုဇေယျာတိ။ ။သတ္တမံ။

၈-အပ္ပသာဒပဝေဒနိယသုတ္တ

၈၈။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနာ ဥပါသကာ အပ္ပသာဒံ ပဝေဒေယျံ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဂိဟိနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဂိဟိနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဂိဟိ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ ဂိဟိ ဂိဟိဟိ ဘေဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အဂေါစရေ စ နံ ပဿန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနာ ဥပါသကာ အပ္ပသာဒံ ပဝေဒေယျံ။

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနာ ဥပါသကာ ပသာဒံ ပဝေဒေယျံ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? န ဂိဟိနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဂိဟိနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဂိဟိ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ န ဂိဟိ ဂိဟိဟိ ဘေဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဂေါစရေ စ နံ ပဿန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ

၁-နိက္ကုဇေယျ(က) ၂-အနာဝါသာယ (သီသျှာ) ၃-ဝိဘေဒေတိ (ဗဟုသု) *၈၄-၂၆၃-ဝိဇ္ဇေပိ။

ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနော ဥပါသကာ ပသာဒံ ပဝေဒေယျန္တိ။ ။အဋ္ဌမံ။

၉-ပဋိသာရဏီယသုတ္တ

၈၉။ * အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနော သံဃော ပဋိသာရဏီယကမ္ပံ ကရေယျ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဂိဟီနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဂိဟီနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ ဂိဟီ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ ဂိဟီ ဂိဟီဟိ ဘောဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မိကဉ္စ ဂိဟိပဋိဿဝံ န သစ္စာပေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနော သံဃော ပဋိသာရဏီယံ ကမ္ပံ ကရေယျ။

အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနော သံဃော ပဋိသာရဏီယကမ္ပံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? န ဂိဟီနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဂိဟီနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ၊ န ဂိဟီ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ န ဂိဟီ ဂိဟီဟိ ဘောဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ သံဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မိကဉ္စ ဂိဟိပဋိဿဝံ သစ္စာပေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနော သံဃော ပဋိသာရဏီယကမ္ပံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျာတိ။ ။နဝမံ။

၁၀-သမ္မာဝတ္တနသုတ္တ

၉၀။ † တဿပါပိယသိကကမ္မကတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ အဋ္ဌသု ဓမ္မေသု သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ န နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ န သာမဏေရာ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ န ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ သာဒိတဗ္ဗော၊ သမ္မတေနပိ ဘိက္ခုနိယော န ဩဝဒိတဗ္ဗော၊ န ကာစိ သံဃသမ္မုတိ သာဒိတဗ္ဗော၊ န ကိသ္ဗိန္ဒြိ ပစ္စေကဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗော၊ န စ တေန မူလေန ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ တဿပါပိယသိကကမ္မကတေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဣမေသု အဋ္ဌသု ဓမ္မေသု သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ။ ။ဒသမံ။

သတိဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

* ၈ ၄-၄၂-ပိဋကိ ထောက် ဝိသဒိသံ။ † ၈ ၄-၂၀၀-ပိဋကိ။

တသုဒ္ဓါနံ

သတိပုဏ္ဏိယမူလေန၊ စောရသမဏေန ပဉ္စမံ။
ယသော ပတ္တပ္ပသာဒေန၊ ပဋိသာရဏိယဉ္စ ဝတ္တနန္တိ။

(၁၀) ၅-သာမညဝဂ္ဂ

၉၁-၁၁၆။ အထ ခေါ်^၁ ဗောဇ္ဈာ^၂ ဥပါသိကာ^၃၊ သိရိမာ၊ ပဒုမာ၊ သုတနာ^၄၊ မနုဇာ၊ ဥတ္တရာ၊ မုတ္တာ၊ ခေမာ၊ ရူပိ^၅၊ စုန္ဒိ၊ ဗိဗ္ဗိ၊ သုမနာ၊ မလ္လိကာ၊ တိဿာ၊ တိဿမာတာ^၆၊ သောဏာ၊ သောဏာယ မာတာ^၆၊ ကာဏာ၊ ကာဏမာတာ^၇၊ ဥတ္တရာ နန္ဒမာတာ၊ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ၊ ခုဇ္ဈတ္တရာ ဥပါသိကာ၊ သာမာဝတိ ဥပါသိကာ၊ သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ^၈၊ သုပ္ပိယာ ဥပါသိကာ၊ နကုလမာတာ ဂဟပတာနိ။ (၁-၂၆)

သာမညဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ဒုတိယော ပဏ္ဍာသကော သမတ္ထော။

၁-၁-တ္ထ “အထ ခေါ်”တိ စ, “ဥပါသိကာ”တိ စ ဣဒံ အဋ္ဌကထာယမေဝ ဒိဿတိ၊
န ပါဠိပေါတ္ထကေသု။
၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂါ (က-သီ)
၃-သုတနာ (သီ၊ ဣ)၊ သုဓမ္မာ (သျှာ)
၄-ရူပိ (သီ၊ ဣ)
၅-တိဿာယ မာတာ (သီ၊ ဣ)
၆-သောဏမာတာ (သျှာ)
၇-ကာဏာယ မာတာ (သီ၊ ဣ)
၈-ကောလိယဓိတာ (သျှာ၊ ဣ)

(၁၁) ရာဂဗေယျအလ

၁၁၇။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ အဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၁)

၁၁၈။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ အဋ္ဌိ? အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဍာနိ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ” တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဍာနိ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ” တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဍာနိ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ” တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဍာနိ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ” တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နိလာနိ နိလဝဏ္ဏာနိ နိလနိဒဿနာနိ နိလနိဘာသာနိ၊ ဝီတာနိ ဝီတဝဏ္ဏာနိ။ ပ။ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ။ ပ။ သြဒါတာနိ သြဒါတဝဏ္ဏာနိ။ ပ။ သြဒါတနိဘာသာနိ၊ တာနိ အဘိဘုယျ “ဇာနာမိ ပဿာမိ” တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ (၂)

၁၁၉။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကတမေ အဋ္ဌိ? ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ။ “သုဘ” န္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိသသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသော” တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏ” န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ” တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သဉ္စာစေဒယိတာနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ (၃)

၁၂၀-၁၄၆။ ရာဂဿ ဘိက္ခဝေ ပရိညာယ။ ပ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ ပ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ (၄-၃၀)

၁၄၇-၆၂၆။ ဒေါသဿ။ ပ။ မောဟဿ။ ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဠေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ အဘိညာယ။ ပ။ ပရိညာယ။ ပရိက္ခယာယ။ ပဟာနာယ။ ခယာယ။ ဝယာယ။ ဝိရာဂါယ။ နိရောဓာယ။ စာဂါယ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ ပ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ (၃၁-၅၁၀)

ရာဂပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

အဋ္ဌကနိပါတ်ပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

